

usbl **nytt**

NR. 5 NOVEMBER 2010

MEMLEMSBLAD FOR BOLIGBYGGELAGET USBL

FOKUS:
Nittedal
- flott natur
og god
plass

HØGSKOLEN
I VESTFOLD:

**En sørlandsby
står ferdig**

**Gode råd til
utebelysning**

TO MEDLEMSTILBUD:

Dekkrabatt

Gunstig rabatt for
Storbylagene

Datalagring

Helautomatisk og
nettbasert back-up

**Bo nytt
i Gamle
Oslo**

Ærlig talt
Byens tilstand
Betragtninger
Kryssord
Boligjus

TEMA
**Belysning &
oppvarming**

Strømsparing • vedfyring • varmepumpe • belysning

Jan Espen.
Elsker "Deadliest Catch"
på Discovery Channel.

An-Magritt.
Har moren sin i Hammerfest,
de snakkes daglig på telefon.

Steinar.
Sportsidiot, ser alt fra
snooker til landhockey.

Trygve.
Pensjonert filmfotograf.
Har alle filmkanalene.

Hadji.
Mye på Facebook, får videoer på
e-post fra familien i Stockholm.

Nina.
Studerer webdesign på
nettet via e-læring.

KOMPLETT. Den smarte TV- og bredbånds- løsningen som passer alle beboerne.

Et borettslag eller sameie består som regel av en herlig blanding mennesketyper og interesser. Derfor tilbyr vi KOMPLETT - en løsning som er så fleksibel at alle får dekket sitt unike behov. KOMPLETT gir en grunnpakke på over 40 TV-kanaler, inkludert 10 som sendes i HD-kvalitet, samt to valgfrie favorittkanaler. Dessuten får alle raskt og stabilt bredbånd hvor man selv kan oppgradere hastigheten individuelt. I tillegg kan hver enkelt beboer bestille telefoni. KOMPLETT bestilles ved at styret i borettslaget eller sameiet tar kontakt med sin kontaktperson hos Canal Digital.

Les mer på canaldigital.no/borettslag

 Canal Digital

62 Oransje blomster og pyntegresskar er flott til Halloween.

58 Vi har tatt turen til Nittedal. Kanskje ikke verdens navle, men Oslos nabokommune har naturskjønne omgivelser og god plass.

54 Gi boligen din et nytt lyspunkt med en av disse herlige lampene.

44 3 ting: Janne Jaffe Hesstvedt elsker alt hun har.

28 Det tilbys mange alternative lyskilder på markedet. Vår faste interiøreksperter viser vei.

32 Vi har besøkt årets Gave- og interiørmesse. Se høstens interiørtrender.

66 Betragtninger: Et benløst skjelett

- 06** Småstoff
- 20** Det aller viktigste er antageligvis lyset
- 23** Dekkmann ny partner for Storbybolig
- 24** Tar du back-up av hjemme-PC?
- 25** Unngå ubehagelige overraskelser
- 26** Kompetanse på passivhus
- 32** Gylden mulighet
- 49** Fjerner liten skrift og vanskelige ord
- 60** Med sjela i Vålerenga
- 62** Gjør deg klar for Halloween
- 64** Nye bøker

Bolignytt

- 34** Bo helt nytt i Gamle Oslo
- 37** Nye boligprosjekter fra Usbl

Tema: Belysning & oppvarming

- 10** Oljefri hjemme
- 12** Tips til energisparing i hjemmet
- 14** Å fyre med ved
- 16** En god grunnvarme
- 18** Velg riktig belysning hjemme
- 19** Energimerking av bolig
- 28** Belysning skaper stemning
- 30** Henter varmen fra 100 meters dyp
- 46** Lys for den mørke årstid
- 54** Hvit og delikat
- 55** Fargesterke lamper
- 56** Metallc hvit

Hjernetrim

- 50** Kule sider
- 53** Kule sider – løsninger
- 67** Kryssord

Faste sider

- 04** Leder
- 42** Ærlig talt
- 44** Tre ting – Kos og livskunst i Oscars gate
- 48** Byens tilstand – Havna og byen
- 57** Boligjus – Styrket advokatstab
- 58** Fokus: Nittedal
- 66** Betragtninger – Et benløst skjelett
- 68** Medlemstilbud

Det er høst – og høsten kan være så mangt

Høsten er regn og vind, sent lyst og tidlig mørkt, en hustrig årstid synes noen. Men høsten er også høstetid, med frukt og grønnsaker, lammestek og fårrikål, ryper og rakkfisk, for dem som liker det.

Høsten er også tid for innekvelder, med fokus på god og riktig belysning, oppvarming, innemiljø og en god bok, i korthet; hygge i hjemmet.

Dette er temaer vi fokuserer på i dette nummeret av Usbl-nytt. Vi kan heller ikke unnlate å nevne at nå er vi på plass i nye lokaler på Arbeidersamfunnets plass, sentralt i Oslo – velkommen innom!

I løpet av oktober har 3. byggetrinn på Sørengautstikkeren blitt lagt ut for salg, med 127 sjønære leiligheter fra 47 til 138 m² BRA, og priser fra 2,2 mill for de minste. Du får 60 m² for 2,65 mill. Det er selvsagt store og dyre leiligheter også, men prisnivået er langt under et sjønært prosjekt på den andre siden av byen!

Så bygger vi høye hus igjen, 11 etasjer på Etterstad, Eitillstad borettslag, med 100 leiligheter i første byggetrinn, lyst og luftig. Og ja, rammetillatelsen fra kommunen foreligger, selv om Aften har forsøkt å skremme folk med at det motsatte kunne skje. Her får du leiligheter fra 51 til 107 m², og priser fra 1,6 millioner kroner og med planlagt barnehage i 1. etasje.

I Holmestrand bygger vi 23 leiligheter spesielt tilpasset eldre. Disse leilighetene får skallsikring som standard. Dette betyr at du kan være trygg for innbrudd, brann og vannlekkasjer enten du er hjemme eller borte.

Vi er stolte over å kunne tilby medlemmene disse boligene, og vi ser fram til å følge med videre som forretningsfører. Usbl hopper ikke av lasset når garantitiden er ute, vi er med videre.

Det er staten også, nå skal boligen din verdsettes av skattemyndighetene, fristen for innsending av skjemaer var 15. oktober. Usbl har sendt ut informasjon til boligselskapene og lagt den ut på Styreportalen og på internett. Svært mange har kontaktet oss for å få hjelp, og vi håper dere er fornøyd med bistanden.

Med bolighilsen,

usblnytt

Usbl-nytt

Organ for Boligbyggelaget Usbl

Postadresse

Postboks 8944 Youngstorget
0028 Oslo

Besøksadresse

Arbeidersamfunnets plass 1

Telefon

22 98 38 00

Telefaks

22982801

E-post

liv.ulveseth@usbl.no

Åpningstid

Kl. 08.00-16.00

Redaktør

Liv Ulveseth

Redaksjon

Knut Sannem
Marianne Hagen
Hanne Waaler
Hege Ulvik

Annonser

HS Media A/S

v/Britt Fossum

Tlf. 62 94 69 04

britt.fossum@hsmedia.no

Grafisk utforming

Bonnier Media AS

Art Director

Sigurd Eriksen

Trykk og repro

Neef+Stumme premium printing

Bildebehandling:

Jesper Dahl, Christian Brøgger

Produksjonsplanlegger:

Richo Mikkelsen

Produksjonsassistent:

Nina Bøg Madsen

Opplag

47 500

Forsidefoto:

Getty Images

Neste nummer:

Neste nummer kommer ut

16. desember

Annonsefrist:

16. november

Medlemstilbud til deg som bor i Oslo

Som Usbl-medlem får du gratis profesjonell fotopakke med 3D-plantegning dersom du selger din bolig gjennom EiendomsMegler 1 Oslo*. Fotopakken består av 10 bilder og 3D-plantegning, bestilt gjennom EiendomsMegler 1 og levert av Inviso AS.

Ønsker du gratis Megler-Takst? Send <takst usbl> til 07040.

Vi kan usbl
Boligbyggelaget

*Tilbudet gjelder ved signering av oppdragsavtale med oss innen 2010 ved fremvisning av Usbl-medlemskap.

BRANSJEVINNER
2009 OG 2010*

Den anbefalte megleren

Tilfredse kunder snakker positivt om megleren sin. Kundetilfredshet måles, og for andre år på rad går EiendomsMegler 1 til topps i BI/Norsk Kundebarometer sin kundeundersøkelse.

*Fem ledende meglerforetak var med i undersøkelsen. Se www.kundebarometer.com

Eiendomsrådgiver Marit Wiik (til venstre) og fagansvarlig Tone Benno hos GARANTI Eiendomsmegling i Nittedal solgte nesten hele sameiet Gåsebysvingen ut på et par timer.

Salgssuksess i Gåsebysvingen

Usbl-medlemmer hadde fortrinnsretten til boligene i sameiet Gåsebysvingen i Nittedal som ble lagt ut for salg i august. Fem av åtte leiligheter gikk samme dagen mens den sjette ble solgt dagen etter.

TEKST LIV ULVESETH FOTO TOR HELSET, VÅRINGEN

Samtlige leiligheter er vestvendte og har utsikt mot Hagan og over mot Romeriksåsen. Størrelsen er fra 64,4 til 125,7 kvadratmeter. I prosjektet finnes to store toppleiligheter, to 4-roms, to 3-roms og to 2-roms leiligheter, alle med garasje plass i felles garasjeanlegg, heis og gasspeis. Byggingen har startet og det er beregnet at innflyttingen vil finne sted sommeren 2011. Det er GARANTI Eiendomsmegling Nittedal som har stått for salget.

I skrivende stund er det en ledig 2-roms leilighet igjen. Vi følger opp suksessen med et nytt prosjekt med åtte leiligheter som vi regner med legges ut for salg før nyttår, sier fagansvarlig i GARANTI Nittedal, Tone Benno.

Erik Testad holdt et engasjerende innlegg om det nye elektroniske HMS-verktøyet.

Best sammen i lier

TEKST BRITT KÅSIN FOTO MONICA ENBERG DAHL

Styreledere og styremedlemmer i alle boligselskapene tilknyttet avdeling Lier var i slutten av august invitert til "Best sammen" i over to kvelder med til sammen vel 50 deltagere.

Første kvelden var for nyalgte tillitsvalgte mens kveld nummer to for de som ønsket litt oppfriskning. Programmet var det samme begge kvelder. Målet for BEST SAMMEN var: Styrke kommunikasjonen og samarbeid med boligselskapene. Det var ikke et kurs, men en informasjon fra oss om forretningsførerkontrakten med tilleggskontrakter og våre øvrige tjenester.

Programmet for kvelden var presentasjon fra:

kundeservice, regnskap, rådgivning, medlem, GARANTI Eiendomsmegling, teknisk og HMS.

En stor takk til leder for Erik Testad fra Usbl Assistanse for flott og inspirerende innlegg om det nye elektroniske HMS-verktøyet. Vi tror de fleste kommer tilbake med en HMS-bestilling. Første bestilling kom faktisk på mail en time etter møtets slutt. Dagen etter sendte vi ut elektronisk evalueringsskjema til alle deltagerne. Underveis og ved kveldens slutt fikk vi meget gode tilbakemeldinger fra deltagerne. Det var en meget engasjert forsamling begge kvelder.

Målet for vårt første BEST SAMMEN i denne form ble så absolutt innfridd. Heretter settes BEST SAMMEN inn i vårt årshjul.

NYHET: STORE FORDELER FOR DEG SOM ER USBL-MEDLEM!

12% RABATT

på allerede rabatterte utsalgs-
pris på alle våre dekk!

**KNALLPRIS
VINTERDEKK!**

Priseks.: 195/65R15
Gislaved SoftFrost 3: **kr 4.139,-**
4 dekk ferdig montert på bil. Inkl. alle avg.

**TRANGT
I BODEN?**

**20% RABATT
PÅ DEKK-
HOTELL**

FORNØYD GARANTI KR 100,-
Kr 10,- går direkte til
Kreftforeningen

På dekkmann.no finner du en kalkulator hvor du kan beregne priser på våre øvrige produkter. Her kan du også lese mer om tilbudene.

Dekkmann

Fornøyd hele veien

Usbl på plass

på Arbeidersamfunnets plass 1

Usbl Oslo flyttet inn i nyoppussede lokaler i 7. og 8. etasje i Samfunnshuset på Arbeidersamfunnets plass 1 den 20. september.

TEKST OG FOTO LIV ULVESETH

Usbl holder til i de to øverste etasjene og har samme inngang som Samfunnssalen, mot Arbeidersamfunnets plass og hjørnet av Torggata.

Samtlige ansatte sitter nå i åpent landskap i store, flotte lokaler, noe som også fører til at de ulike avdelingene kommer i nærmere kontakt enn tidligere.

Deler av fellesområdene er dekorert med gamle bilder fra nybyggetiden.

Velkommen til oss i de nye lokalene!

En glad dag for Usbl da selskapet åpnet sitt tredje Garanti- og Usbl-kontor i Vestfold. Det vanket både godord og blomster til (fra venstre) leder i Vestfold, Rolf Mikaelson, leder i Tønsberg, Benedikte Skogsholm, og Usbl-direktør Geir-Ove Skogø.

På pallen innen tre år

Målet er soleklart for leder i Garanti Eiendomsmegling i Tønsberg, Benedikte Skogsholm, som mandag kunne ønske velkommen til nyåpnet kontor i Storgaten i Tønsberg sammen med lederen for Usbl's samlede virksomhet i Vestfold, Rolf Mikalsen.

TEKST OG FOTO GRO LARSEN

– Vi er klar over konkurransen i dette distriktet, det er syv eiendomsmeglerfirmaer her, men målet er at vi skal være blant de tre største i dette distriktet om tre år. For få år siden var det 14 eiendomsmeglere i Tønsberg. Vi tar sikte på 100 eiendomssalg i løpet av neste år, sier Skogsholm.

Det var for øvrig Skogsholm som tok initiativet til å åpne Garanti-kontor i Tønsberg. Tønsberg – Nøtterøy boligbyggelag hadde problemer, Usbl ble tilbudt overtakelse, men takket nei. OBOS

tok i stedet over, og holder for øvrig til i nabobygget. De driver eiendomsmegling i eget navn.

Det var her Skogsholm så en mulighet til å videreføre Garanti Tønsberg som en avdeling i Garanti Eiendomsmegling Nordre Vestfold AS, og som for øvrig har kontorer i Horten og Holmestrand.

Under åpningen mandag, der administrerende direktør i Usbl, Geir-Ove Skogø, var til stede sammen med Rolf Mikaelson, leder for virksomheten i Vestfold, samt bank- og forretningsforbindelser i fylket, minnet Skogø om at det nå faktisk er første gang på 60 år at Usbl konkurrerer med OBOS utenfor Oslo. Skogø har store forventninger til videre utvikling av Garanti-virksomheten i Vestfold. Den representerer allerede en betydelig forretningssektør. I tillegg til eiendomssalg kommer kontorene i Vestfold til å være offensive på prosjekt- og utbyggingsoppgaver, samt forvaltning. Vi har fått en rekke henvendelser om rådgivning og forretningsførsel fra boligselskaper i Tønsberg-området, sier Vestfold-sjefen Rolf Mikalsen. Kontoret er foreløpig besatt med to eiendomsmeglere, pluss leder Benedikte Skogsholm, samt representanter for boligbyggelaget.

Det samlede personalet som skal betjene det nye Garanti-Usbl kontoret i Tønsberg. Fra venstre: Inge Skaarud Karlsen, Usbl, Inger Lise Hvam, Garanti, Nancy Merethe Sørøy, Usbl, Benedikte Skogsholm, Garanti, Anita Hvam, Garanti, Willy Kvam, Usbl og Harald Røed, Usbl. Rolf Mikaelson, Usbl-leder i Vestfold, var ikke til stede da bildet ble tatt.

BO HØYT, GRØNT OG MODERNE PÅ ETTERSTAD

Den grønne utsiktsposten på Etterstad

I et grønt og barnevennlig område i Arnljot Gellines vei 5-9 skal vi bygge 2-, 3- og 4-roms boliger fra 51 til 107 kvm med balkong, flott utsikt og gode solforhold. Det vil bli parkering i kjelleren og barnehage på bakkeplan der beboerne vil få fortrinnsrett. Dette er et perfekt sted for alle som vil bo høyt, grønt og moderne midt i Gamle Oslo.

Pris fra kr 1 590 000,- til kr 5 900 000,- + omk.

Velkommen til Eitillstad borettslag

Du kan melde din interesse ved å sende "usbl" til 2290, eller ved å sende navn+adresse til eitillstad@usbl.no

Boligene selges gjennom EiendomsMegler 1:

Anne May Guerrero tlf. 930 86 323,
Yngve Kvame tlf. 982 51 021

For mer info, se eitillstad.no

Oljefri hjemme

En oljefyr i en vanlig norsk enebolig slipper ut 6,4 tonn CO₂ i året. Det tilsvarer det gjennomsnittlige utslippet fra tre privatbiler. Oslo kommune har vedtatt at alle oljefyrer i byen skal fases ut innen 2020.

Har du vannbårent varmesystem, behold det! Dag Arne Høystad fra Naturvernforbundet er klar. Da han kjøpte bolig for 12 år siden, var det første han gjorde å bytte ut oljefyren. Han har beholdt de gamle radiatorene, men nå kommer varmen fra sol og ved.

Store anlegg

Biobrensel og varmepumper er gode alternativer til fossil energi og gir den samme komforten. I større systemer er pellets en god løsning, da trengs det kanskje bare å skifte brenner. Pelletsfyring har gode alternativer for automatisert drift. Det leveres i bulk og koster halvparten av olje. Energimarkedet er internasjonalt og prisutviklingen er usikker for all brensel. Med økt forståelse for klimaproblemene og etter hvert knapphet på olje, kan fyringsoljen fort øke i pris. En overgang fra olje til pellets krever små investeringer og er en lav risiko å ta.

– I en blokk med felles oppvarmingssystem kan det være en god løsning å montere en luft/vann-varmepumpe på avtrekkslufta. Da kjøles den brukte lufta ned med en varmeveksler og varmen brukes om igjen, sier Dag Arne og påpeker at en varmepumpe må ha en supplerende varmekilde med bio, strøm eller olje til toppene.

– Finnes det tre tanker, kan dere skifte to og beholde en til de kaldeste dagene, fortsetter han og minner oss om at det er bedre å gjøre litt enn ikke noe. For eksisterende borettslag med fellesvarmesystem er varmepumpe med borevann sjelden en løsning. Det blir fort dyrt, det må bores mange hull.

Borettslag som ønsker å bytte ut fossilvarme, kan søke støtte fra Enova.

Små anlegg

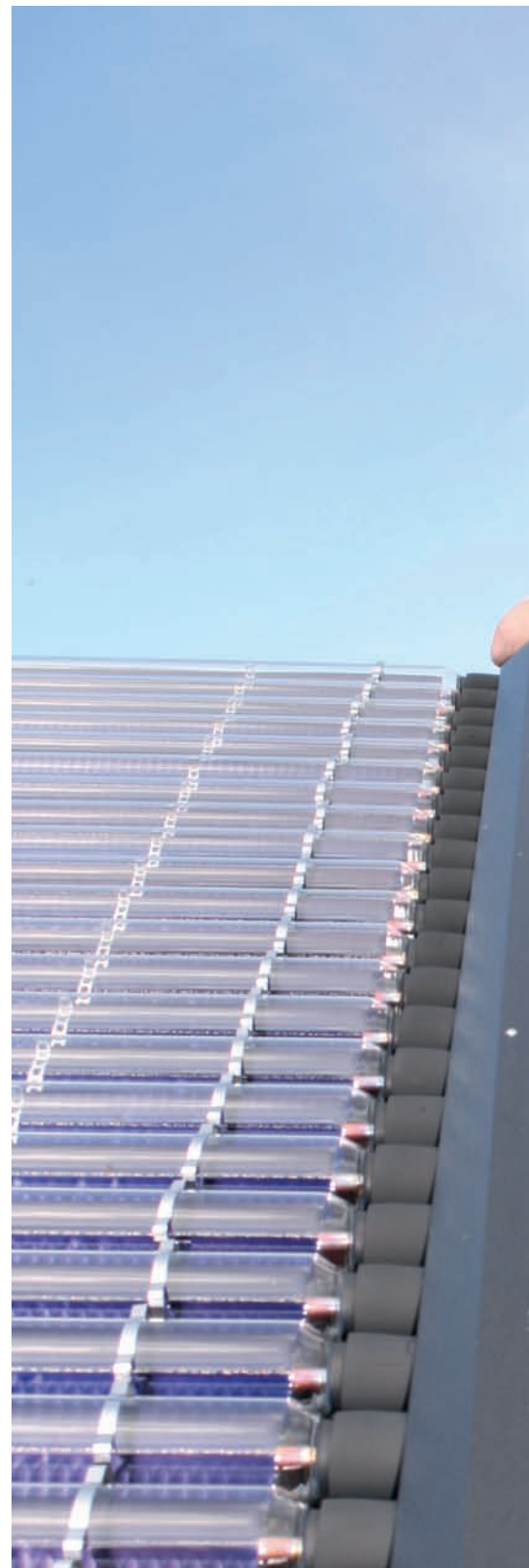
Har du oljefyr og et vannbårent system i huset, er pelletsbrenner et alternativ. Du kan også montere en varmepumpe. Det finnes alternativer som bruker varmen fra lufta, eller det kan bores og brukes grunnvannvarme. Har du varmepumpe, trenger du også her en varmekilde som tar toppene. Enova støtter både pelletskjeler og varmepumper på vannbårne systemer

– Jeg har installert solfangere på taket og montert en vannmantlet ovn, en såkalt vasspeis (en ovn som varmer vann med vedfyring) i stua, informerer Høystad. For meg var dette enkelt, jeg rev ned en peis som sto rett over oljefyren. Den ble skiftet ut med vanntanker på til sammen 1000 liter som varmelager. Solfangerne på taket står heller ikke langt fra tankene, forteller han.

Til vasspeis og solfanger trengs doble rør mellom ovn og vannlager. De kan være vanskelige å få fram og det kan bli kostbart. Skal du gjøre større forandringer kan dette være en løsning enten sammen, eller hver for seg.

I en del boliger finnes det parafin- eller oljekanner. Disse kan byttes ut med vedovner eller pelletskaminer. En pelletskamin gir samme komforten som en parafinovn og styres av termostat. Prisen er fra 20 000 og oppover og det kan søkes støtte fra Enova.

– En luft/luft varmepumpe kan være en god løsning sammen med en parafinkamin. Du vil redusere parafinforbruket med 90 % hvis du bare bruker kaminen på de kaldeste dagene. Du kan også skifte ut kaminen med en ny, effektiv vedovn. Det er enda mer miljøvennlig, avslutter Dag Arne Høystad og legger til at på www.oljefri.no finner du praktiske forslag til hvordan du kan bli oljefri hjemme.

STØTTEORDNINGER

ENOVA

Pelletskamin Støttes med inntil 20% av dokumenterte kostnader, maksimalt kr 4.000,-

Pelletskjele Støttes med inntil 20% av dokumenterte kostnader, maksimalt kr 10.000,-

Væske/vann-varmepumpe

Støttes med 20 % av dokumenterte kostnader, maks kr 10.000,-

Luft/vann-varmepumpe

Støttes med 20 % av dokumenterte kostnader, maks kr 10.000,-

Sentralt varmestyringssystem

Støttes med 20 % av dokumenterte kostnader, maks kr 4.000,-

Solfanger Støttes med 20 % av dokumenterte kostnader, maks kr 10.000,-

Du finner oversikt og søknadsskjema her www.enova.no

ENØKETATEN

Enøketaten i Oslo har egne gode støtteordninger. På www.enoketaten.oslo.kommune.no finnes oversikt og søknadsskjema. Obs. det går ikke å søke både Oslo kommune og Enova om støtte til samme tiltak.

Hvorfor skal vi spare strøm?

Hvorfor alt dette maset om å spare strøm? Er ikke strømmen i Norge fornybar og laget av vannkraft?

AV ASTRID BJERKE, GRØNN HVERDAG

– Ca femti prosent av energiforbruket i Norge kommer fra fornybare kilder og det er stort sett vannkraft sier Dag Arne Høystad i Naturvernforbundet, hvor han bl.a. arbeider med energifrigjøring i bygg. I tillegg er han energirådgiver er i Asker.

– Selv om strømmen vår er fornybar bruker vi mye fossilt brensel. Når vi sparer strøm, kan vi gradvis fase ut den fossile energien og bytte den ut med ren energi, fortsetter han.

Det er to måter å skaffe strøm på. Enten kan vi investere i store kostbare utbygginger. Disse er ofte i konflikt med naturverdier. Eller vi kan effektivisere forbruket av den strømmen vi allerede har.

– Det er bare solenergi og energifrigjøring som er uten miljøkonflikt, mener Dag Arne. Han synes vi skal begynne å snakke om energifrigjøring i stedet for enøk.

– Hvorfor skal en investering i et energisparingstiltak være tjent inn i løpet av to år? Jeg mener vi også må investere i tiltak som tjenes inn i løpet av femten til tjue år. Når tiltaket er tjent inn, har vi jo «gratis» strøm. Selv bor han i et gammelt hus og gjør stadig endringer som medfører spart strøm. Målet er å være ferdig i 2020, og da skal han spare nitti prosent av strømforbruket han hadde da han kjøpte huset i 1998.

I Norge brukes det 80tWh i året i forretningsbygg og boliger. Myndighetenes mål er å halvere strømforbruket til 40tWh innen 2040.

– 40tWh er mer enn hele Danmark bruker eller mer enn fire ganger Oslos forbruk. Høystad er engasjert. Det må være et mål for samfunnet å ikke bruke mer strøm enn nødvendig. En mer effektiv strømbruk gir størst gevinst når det trengs mest, på riktig sted og til riktig tid, påpeker han.

Diskusjonen om «monstermastene» i Hardanger i sommer har økt forståelsen av at overføring av strøm kan skape konflikt. Effektiv strømbruk begrenser behovet for høyspentlinjer og kabler. Da kan vi kanskje klare oss med den overføringskapasiteten vi allerede har. Det er det lønnsomt og har ingen miljøkonsekvens.

– Den mest meningsløse energibruken er den ingen har nytte av, smiler Dag Arne Høystad. Han minner oss på det kanskje enkleste, å slå apparatene helt av når de ikke er i bruk og å slukke lyset i rom uten folk.

Dag Arne Høystad i Naturvernforbundet jobber med energifrigjøring i bygg.

Tips til energisparing i hjemmet

Energisparing trenger ikke å bety store investeringer og mye jobb. Du kan oppnå mye med små tiltak og ved å være bevisst.

WATTVETT

Enova har et program som ligger på nettet og er tilgjengelig for alle, dette programmet heter Wattvett og gir deg mulighet for å følge opp energiforbruket ditt på en enkel måte - helt gratis!

Du leser av målerne én gang i uka og registrerer verdiene i programmet. Du får så se hvordan energiforbruket for den siste uka ligger an i forhold til temperaturen ute, og i forhold til tidligere og forventet energiforbruk på boligen din. Du kan dermed sammenlikne med deg selv, og passe på at forbruket holder seg så lavt som mulig. Du kan også beregne hva strømmen koster deg for en gitt periode, og du kan legge inn forskjellige strømpriser og se hva det utgjør for ditt forbruk.

Du finner programmet på følgende side: www.web-eos.no/wattvett/

Det finnes mange
styringssystemer.
De enkleste er ofte
det beste.
FOTO MARIANNE
OTTERDAHL-JENSEN

Varme er det som trekker mest energi i boligen, så det lurt å gjøre noe med det. Med dag og nattsinking kan man spare opp til femten - tjue prosent av oppvarmingsstrømmen. Mer i trehus enn i murhus. Skal du skifte panelovn, kjøp en med termostat og nattsinking.

– Det finnes også mange enkle og rimelige styringssystemer som tidsur, løse termostater og bevegelsessensorer som kan være lurt å montere på appa-

rater du har, sier Dag Arne Høystad, energirådgiver fra Naturvernforbundet. Det enkleste er kanskje å kjøpe strømpadde med bryter. Da kan du slå av hele stereoanlegget på en gang, fortsetter han.

Skal du investere i avanserte styringssystemer, er det en fordel å være glad i bruksanvisninger og "hitec". Det finnes flere eksempler på styring i boliger som er så krevende at de ikke er i bruk. Dag Arne anbefaler oss å dagdrømme om hva vi vil gjøre med hjemmet vårt.

– Lag en energiprioriteringsplan med det viktigste først. Kanskje er det lurt å skifte til nye trelags glass i vinduene dine eller sette på varevinduer, foreslår han og tilføyer: Har du tenkt gjennom saken, vet du dessuten hva du skal gjøre når for eksempel fryseren ryker. Du slipper å løpe og kjøpe den første og beste.

For å hjelpe oss i jungelen av produkter, har Naturvernforbundet laget et eget nettsted med oversikt over de mest energiøkonomiske produktene på markedet. www.besteprodukter.no

Noen lure vannvaner

– Vi bruker veldig mye varmtvann unødvendig, påpeker miljørådgiver Brita Haneberg i Grønn hverdag. Nye oppvaskmaskiner bruker lite vann, så vask mest mulig i maskinen, sier hun.

Skyll oppvasken i kaldtvann før du setter den inn. Er det fryktelig mye fett, kan de tørkes med en brukt serviett. Varmtvannet i maskinen fjerner fett.

I de aller fleste hus er det langt fra varmt-vannsberederen til kranene. Det gjør at mye varmtvann blir stående i rørene til ingen nytte. Hvis du ikke heller ut kokevannet etter å ha kokt egg eller pølser før det er blitt kaldt, vil varmen fra vannet avgis til rommet.

Brita Haneberg, miljørådgiver i Grønn hverdag.

– Brita forteller at de har en kurv med gjesteullsokker hjemme i gangen.
– Da slipper folk å bli kalde på bena og fryse.

Enkle isoleringstips

– I mange eldre boliger er det lite eller ingen isolering av taket mellom oppholdsrom og loft. Å etterisolere loftet er ofte enkelt å utføre, gir høy besparelse og kort nedbetalingstid. Etter dagens byggeforskrifter bør isolasjonstykkelsen mot kaldloft være tretti til trettifem centimeter, informerer Trond Paasche i Enova svarer. I en bolig i Oslo på syttifem kvadratmeter uten isolasjon fra før, sparer du i størrelsesorden 4 800kWh, sier han og minner oss på å passe på dampsperre på varm side for å unngå fuktproblemer. Loftsluka er ofte også veldig utett.

Å passe på at tetningslister rundt vinduer og

dører er hele og myke er lurt. Trekk gjør at vi lettere fryser.

– En meter tetteliste vil normalt spare tjuefem til femti kWh i året, kjøp gode lister av silikongummi eller EPDM gummi, foreslår han. Dette finner man på byggevarerforretninger

Et annet greit tiltak er å sjekke at ytterdøra slutter godt inntil karmen. Lås og hengsler

Sjekk at ytterdøren slutter godt inntil karmen. Justér lås og hengsler slik at døren blir tett.

Denne støvsugeren fra Electrolux, ultraone, vant Forbrukerrådets test i 2009.

kan justeres så døra blir tett.

Alle rom trenger ikke samme temperatur. Å dele inn rom i forskjellige soner kan redusere energiforbruket som går til oppvarming med ti til femten prosent. Husk å holde dørene lukket. Anbefalt temperatur i stue/kjøkken er 21°C, soverom 18°C, bad 23°C, vaskerom og lite benyttede rom 16°C. Når du lufter, lag gjennomtrekk et par – tre minutter. Da får du skiftet ut lufta uten å kjøle ned flatene. Tykke gardiner, gjerne dobbelt lag vil også hjelpe med å holde på varmen.

Slå av spillkonsoller

Mange spillkonsoller bruker mye strøm hvis de ikke er slått helt av. En eldre modell av PlayStation 3 som står på konstant, bruker 1590 – 1645 kWh/år.

PlayStation 3.

Følg med

– Erfaringer viser at jevnlig oppfølging av energiforbruket fører til mer bevisst forbruk og kan gi besparelse på opp til ti prosent uten ytterligere investeringer, opplyser Paasche.

En måler som ikke krever installasjon av elektriker og som viser boligens totale elektriske forbruk i øyeblikket, får du for ca 600 kroner på Clas Ohlson. En trådløs sender klemmes på inntaksledningen i sikringsskapet. En mottaker viser strømforbruket. Den kan plasseres hvor du vil i leiligheten. Vær oppmerksom på at når varmtvannsberederen, vaskemaskinen og varmeovner slår inn, vil forbruket gjøre et hopp oppover. Når du har lært boligen din å kjenne, kan du bruke måleren til å sjekke om du for eksempel har glemt å slå av strykejernet når du forlater huset.

– Du trenger ikke å investere i automatiske avlesere for å følge med på forbruket ditt. Dette kan også gjøres ved at du leser av strømmåleren din med jevne mellomrom, for eksempel hver uke, avslutter Trond Paasche.

Trond Paasche i Enova svarer.

Les mer på www.naturvernforbundet.no, www.gronnhverdag.no eller www.enova.no

Du kan også ringe gratis til Enova svar på 800 49003

Å fyre med ved

I Oslo får du støtte for å skifte ut den gamle vedovnen din med en ny og rentbrennende, men hvordan du fyrer har også mye å si for luftkvaliteten.

Før fylte vi ofte ovnen med ved og skrudde igjen trekken. På denne måten skulle fyringen vare lenge. At det ikke er så lurt, har vi blitt oppmerksom på etter hvert. Fyring med dårlig trekk og rå ved gir ulmebrenning og luftforurensing. I tillegg blir det sot i pipa og større fare for pipebrann.

Vedkjøp

- Kjøper du ved av våre medlemmer, skal de levere tørr ved om ikke annet er avtalt, sier Øyvind Stranna Larsen, fagansvarlig i Norsk ved, vedprodusentenes organisasjon.

- Vedprodusentene har fuktighetsmåler. Om ikke veden er tørr må du klage. Jeg vet om produsenter som gir deg dobbelt så mye ved tilbake om veden er rå, forteller han.

Den enkleste måten å finne tilstanden på veden, er å banke to vedpinner mot hverandre. Får du en hul, dump lyd, er den rå. Om du derimot får en fin klang, har du tørr ved. Den er lettere enn rå, og har markante tørkesprekker.

Du finner fylkesvis oversikt over vedleverandører på www.norskved.no. Har du ikke internett, følg med i avisen. Det lønner seg ikke å kjøpe ved i små sekker på bensinstasjonene. Det blir dyrt. Om vinteren når strømprisen nærmer seg en krone kWh, lønner det seg sikkert med vedfyring. For å kunne sammenligne ved og annen energi er vedkalkulatoren på Jøtul's nettsider et godt verktøy. Du oppgir type ved, mengdeenhet og pris, vips får du kWh prisen. Du finner den her: www.jøtul.com

- Ikke bruk motorsag hvis du ikke har skikkelig opplæring og verneutstyr, da får du klare deg med øks og håndsag. Det fins mange eksempler på stygge ulykker blant amatører. Rådet kommer fra Stranna Larsen som har mange års erfaring som instruktør.

- Et gammelt råd var at vedsjauen skulle være unnagjort i april. Kjøper du rå ved på henger, bør den legges til tørk før sommerferien. April, mai og juni er de beste tørkemånedene, fortsetter han.

Legg veden til tørk under tak, mest mulig lys og luft er et godt råd. Ikke pakk rå ved inn i presenning, og legg den heller ikke i kjelleren før den er tørr, da mugner den fort.

Rentbrennende ovner

Fra og med 1998 er nye ovner rentbrennende. En ny rentbrennende halverer vedforbruket. Det er godt for ryggen, miljøet og lommeboka. Det er strenge krav til utslipp av svevestøv. Jøtul har nå nye ovner som slipper ut 1,6 gram svevestøv per

kg ved. For å få svanemerkegodkjenning, må ovnen slippe ut fem gram svevestøv eller mindre.

- Flere burde skiftet ovn, det burde ha vært en nasjonal støtteordning. I tillegg til at det er miljøvennlig, gir det god varme, mener Øyvind.

Selv en liten ovn gir seks til sju kW, og da blir det fort varmt i rommet. Åpne peiser er lite effektive.

Fyringsråd

Øyvind anbefaler en lavere grunnvarme for eksempel med varmepumpe, eller panelovner med nattsinking og så speede opp varmen med fyring. Et godt tips til opptenning er å bruke opptenningsbriketter. Det finnes opptenningsmiddel av forskjellig kvalitet på markedet. De små porøse er best.

- Legg to vedpinner i kryss på bunnen av ovnen med barken opp. Oppå der en brikett og så to vedpinner i kryss med barken ned. Gi god trekk, det tenner garantert. Du kan glemme småved og papir. Sørg for at du har frisk forbrenning. Har du en god glohaug, kan du godt skru ned trekken, men ikke fyll på med masse ny ved uten å åpne igjen. Det gir ulmebrenning og svevestøv, sier han.

Et annet tips er å ha veden lett tilgjengelig. Bær den inn i en litt stor fiberhandlebag, den er lett og tett og du unngår bøss. Bor du i blokk eller har du åpen peis, lukk spjeldet når ildstedet ikke er i bruk. Da unngår du at varmen forsvinner ut og det blir dårlig trekk hos naboen.

TØRR VED? Ha oppvaksmiddel på enden. Blir det skum når du blåser gjennom, er veden tørr.

OPPTENNING. Forskriftsmessig oppfyringsmetode. Først to vedpinner, oppå der en brikett, så to pinner med barken ned.

VASK GLASSET. Ta litt vann og aske på et tørkepapir og vask soten av glasset.

STØTTEORDNING I OSLO:

- Oslo kommune gir støtte når ikke-rentbrennende ildsted erstattes med et rentbrennende ildsted.
- Det gis ikke støtte til utskifting fra parafinovn til vedovn.
- Utenfor Ring 3 støttes utskifting med 1 500 kr per stykk
- Innenfor Ring 3 støttes utskifting med inntil 3000 kr per stykk
- Husk å søke før du setter i gang arbeidet. Du finner søknadsskjema på: www.enoketaten.oslo.kommune.no

Øyvind Stranna
Larsen, fagansvarlig
i Norsk ved.

En god grunnvarme

500 000 boliger har installert luft /luft varmepumper. For eksisterende boliger er det en effektiv måte å spare energi.

Det koster fra 15 til 20 000 å anskaffe en luft/luft varmepumpe, sier Bård Bårdsen, Norsk varmepumpeforening (Novap), men så får du to og en halv til tre ganger den energien du putter inn igjen gjennom året, kommenterer han.

I tillegg til å redusere energikostnadene får du en miljøgevinst. Varmepumpene gir ingen lokale utslipp. De erstatter ofte panelovner og dermed reduseres strømforbruket. Om vinteren importerer vi strøm fra Europa. Da kan strømmen du sparer, spare strøm produsert av kull- eller atomkraft.

Plassering

En luft/luft varmepumpe flytter varmeenergi fra den kalde utelufta og fører den inn i huset hvor varmen fordeles med en vifte. På et vis kan den sammenlignes med et omvent kjøleskap.

– De fleste pumpene fungerer ned til minus femten grader, men de gir mest varme ned til to til tre-plussgrader. Når det blir kaldere enn det, bruker de en del energi på avriming, forklarer Bård. Når det blir for kaldt, ned til minus tjue grader, slår de fleste varmepumper seg av automatisk. Derfor må du ha tilleggsoppvarming som kan klare de kaldeste periodene, gjerne

ved, pellets eller panelovner, fortsetter han.

I borettslag er det viktig å sjekke reglene og søke styret før du installerer varmepumpe. Det er noe støy fra kompressoren i utedelen, derfor må det være minst ti meter til naboens soveromsvindu. Det er litt forskjellig støynivå på forskjellige pumper og monteres de feil, kan de støye mye. Pass også på avrenning av kondensvann. Renner det ned i takrenner og nedløp, blir de fort tette av is.

– Vi anbefaler at utedelen monteres på mur, minimum tretti centimeter, helst en halv meter over bakken. Innvendig må varmesprederen monteres i henhold til anvisning i brukermanual. De fleste må henge minst hundre og åtti centimeter over gulvet. Bårdsen oppfordrer til å følge rådene fra installatør. Plassering av varmepumpa er viktig for varmespredningen i boligen.

Gulv eller vegg

Setter du en vanlig pumpe for nærme gulvet, kan du i verste fall ødelegge parketten, den tørker ut. Ønsker du å montere den lavt, finnes det egne gulvmodeller. Det kan være noe viftestøy. Unngå også at lufta blåser rett på der dere sitter. Skal vifta

brukes til kjøling, vil kondens dannes på innedelen. Legg ut en slange.

– I fyringssesongen er det lurt å rense filterne ofte. Gjerne så ofte som hver fjortende dag når vifta er mest i bruk. Rene filtre gjør at pumpa fungerer bedre, sier Bård Bårdsen og minner oss på at dette er støv som ellers ville ha havnet andre steder i boligen. Ikke minst er dette bra for allergikere og astmatikere.

Kari Bjerke Andersen syns den jevne varmen i rommet som varmepumpen gir, er en stor forbedring i tillegg til at man sparer strøm.

Det er bra om utedelen kan stå i nærheten av innedelen. Det gir best virkningsgrad og enklere installasjon. En varmepumpe har en levetid på fra ti til femten år. Kompressoren ryker oftest, men er som regel grei å skifte. Rørene holder, så reparasjon og utskifting av deler er en mindre operasjon enn installasjonen.

Ta kontakt med fagfolk. Ikke bli forført av fine brosjyrer med tall over hva du kan spare. Det er viktig at du får et tilbud som er basert på boligens oppvarmingsbehov. Bruk en sertifisert installatør til montasje. Da forsikrer du deg mot feil installasjon som kan gi redusert energibesparelse, defekte komponenter, kort levetid og at væske eller gass lekker ut av pumpa.

“De fleste pumpene fungerer ned til minus femten grader, men de gir mest varme ned til to til tre plussgrader.”

belysning & oppvarming

Godt fornøyd med varmepumpa

Da eswa-varmepanelene i taket røk etter førti år, var familien i tvil om hva de skulle gjøre. Boligen egnet seg dårlig for panelovner, og de kviet seg for å bryte opp gulvet og legge gulvvarme.

– I noen år hadde vi oljeovner stående rundt på gulvet, forteller arkitekt Kari Bjerke Anderssen. De var stygge å se på, var stort sett i veien og vi følte oss utrygge, fortsetter hun.

Da alternativet med varmepumpe kom, opplevde hun og mannen, som også er arkitekt, det som en lettelse. Den kunne monteres inne uten at den ble for dominerende, utedelen fikk de plassert diskret under en veranda og rørene mellom inne- og utedel

ble skjult i et skap.

– Den jevne varmen i rommet er en lettelse. Du kan stille inn termostaten og slippe å tenke mer på det, sier Kari. Hun er miljøengasjert og er glad for å spare strøm.

– Utfordringen er at du må huske å vaske filterne, smiler hun. I begynnelsen var teknikken litt vanskelig. – Det kan være vrient å forstå bruksanvisningen. Vi måtte ha litt hjelp innimellom, men det var startproblemer, avslører Bjerke Anderssen. I tillegg til varmepumpepen har familien vedovn som brukes når det er kaldt.

– Verken Jan eller jeg tenker over viftestøyen, selv om den nok kunne vært lavere, avslutter hun.

Kari Bjerke Anderssen syns den jevne varmen i rommet som varmepumpen gir er en stor forbedring i tillegg til at man sparer trøm.

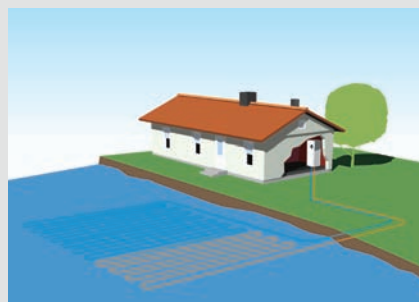
Hent gratis energi fra din egen tomt

ILLUSTRASJON IKT, ROBERT BOSCH AS

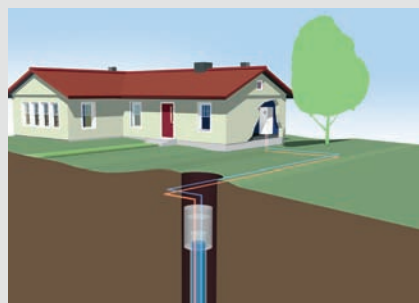
JORDVARME

Den nye varmen finnes allerede på din tomt. Teknikken med å hente varme ut fra jordsmonnet er enkel og gjennomprøvd.

SJØVARME

Dersom du har sjøtomt kan du hente store mengder med varme fra sjøen. Energiopptakslangen forankres på bunn og vil gi gratis varme år etter år.

BERGVARME

Bergvarme er en sikker og enkel måte å hente opp gratis varme fra eiendommen. Man borer et hull med diameter på 10 til 15 cm ned i berget. Dybden på hullet varierer etter husets behov for varme.

FORHANDLERE

Oversikt over forhandlere og installatører finner du på www.varmepumpeinfo.no. Oslo kommune gir 3 000 kr i støtte til installasjon av luft/luft varmepumper i bygg eldre enn fem år. **OBS!** Pumpa må monteres av godkjent installatør, ha trinnløs regulering og arbeidsmediet skal være R410 A. Søknadsskjema finner du på www.enoketaten.oslo.kommune.no. Du må søke før du setter i gang.

Hvilken lyskilde du velger avgjøres av stemningen du ønsker å skape og hvor mye lys du trenger.

Velg riktig belysning hjemme

Har du kjøpt en sparepære, men ikke vært fornøyd med lyskvaliteten?
- Ta hensyn til at ulike rom stiller ulike krav til mengden og kvaliteten på belysningen, forklarer energirådgiver

Odd Arnesen i Enova.

- Fordelen med de nye energieffektive pærene, er at de fleste boliger kan redusere strømforbruket til lys med 20-30 prosent. Samtidig gir de muligheten til en behagelig og bedre tilpasset belysning i forhold til ulike behov, forteller Arnesen.

Fra 2013 vil det bare være lysrør, halogen-, LED- og sparepærer i butikene. Da er det greit å ha vendt seg til å bruke ulike pærer til å belyse rommet best mulig i forhold til behov. Ta omleggingen litt etter hvert.

- Ikke gjør utskiftningen for komplisert. Benytt i første omgang de armaturene som allerede er i bruk i boligen. Skift ut glødepærene med alternative pærer av god kvalitet, anbefaler Arnesen. Når du har lært deg mer om bruken, vil det bli enklere å bytte ut de gamle armaturene og bruke andre lyspærer.

Pærens energieffektivitet (lumen/Watt), levetid og pris er de viktigste kriteriene å ta hensyn til. Det er stor forskjell på kvalitet. De gode lyspærene koster mer.

- Vurder spesielt levetid i forhold til pris, sier Arnesen. Pærens levetid står på pakningen sammen med lysytelsen (lumen).

Stadig flere av de nye typene pærer gir det samme gule stemningskapende lyset som glødepæren. I mange tilfeller

kan de også gi bedre arbeidslys og komfort.

- Dersom du er på jakt etter lyspærer som gir stemning, skal du velge pærer som har såkalt varmhvitt lys. Særlig for stue og kjøkken ville jeg valgt en slik pære, sier Arnesen.

Lysrør

Lysrør har ingen glødetråd, men en gass som blir lysende og et belegg på innsiden av røret som avgjør lysets fargetemperatur. Lysrør finnes i avlange og sirkulære utgaver og i mange fargekvaliteter.

- Der det er viktig med god fargegjengivelse er det avgjørende at du bruker rør av beste kvalitet, gjerne med fargetemperatur på ca 3000 Kelvin. Typiske steder som trenger slike rør er kjøkken og større badetrom, forteller Arnesen.

Sparepærer

Sparepæren er i prinsippet et bøyd lysrør med skrusokkel og innebygd elektronikk for tenning og drift. Lyset fra sparepæren har fått kritikk for å virke flatt og å gi dårligere fargegjengivelse enn gløde- og halogenpæren.

- Se etter sparepærer med lystemperatur på 2700-3000 Kelvin. Jo lavere Kelvin, jo varmere lys, forklarer Arnesen. Sparepæren gir 4-5 ganger så mye lys per tilført Watt og har 6-15 ganger så lang levetid som en glødepære.

Skal du erstatte en 60 Watts glødelampe, bør du benytte en 15 Watts sparepære. Vær oppmerksom på at ikke alle sparepærer kan dimmes. Du kan ødelegge dimmeren med feil sparepære.

Et symbol på pakken sier om sparepæren kan dimmes eller ei.

Halogenpærer

Halogenlampen ligger nærmest dagslyset. De er omtrent 20-30 prosent mer energieffektive enn glødelamper. Lyskilden er rimelig og har lang levetid. Ved bruk av dimmer og normal bruk vil en halogenpære normalt

Led er fremtidens lyskilde.

SPARETIPS

- Slå av lys i rom som ikke er i bruk, bruk dagslyset
- Unngå innfelte lamper. Varmen forsvinner opp i taket og det blir ofte utett og trekkfullt/luftlekkasje rundt dem.
- Plasser lampene der dere trenger lyset. Indirekte lys er koselig, men mange watt til liten nytte
- Lyse rom gir bedre lys
- Mange har lys på når de er borte, kjøp et tidsur og kobl noen lamper på det. Da vil det se ut som om noen er hjemme.
- Bruk sparepærer og diodepærer. Til og med om du hadde fått glødelyspærer gratis, hadde det lønt seg på å kjøpe sparepærer. De virker også lenger.

Et lite regnestykke: 40W lyspære hele døgnet i et år gir strømforbruk på 350kWh. Med en pris på 60 øre blir dette 210 kr i året.
Tilsvarende sparepære på 8 W gir et årsforbruk på 70 kWh. Med en strømpris på 60 øre gir dette 42 kr i året.

vare i 5 år eller mer.

Halogenpærer blir ofte brukt i kjøkken, bad, bord- og arbeidslamper, og steder der fargegjengivelse er viktig. Utstyrt med dimmer kan halogen både gi god allmennbelysning, arbeidsllys og koselys.

LED-lys

LED er små dioder som avgir mye lys i forhold til strømforbruk og er svært energibesparende. De er vanligvis på mellom 0,1 – 1 Watt og har nærmest uendelig levetid. De kan derfor brukes på steder hvor det ellers ville være upraktisk å installere en lyskilde. Du får kjøpt LED-lys som er effektive lyskilder, men foreløpig finnes det ikke LED-pærer som egner seg for dimming.

LED-lys har i dag god kvalitet og mange gjengir farger på en utmerket måte. En LED-pære har en levetid på rundt 30.000 timer. Tilsvarende tall for sparepæren er 10.000 timer. LED-pærer koster over fire ganger så mye som en glødepære, men Arnesen mener prisene er på vei nedover.

Fiberoptisk lys

Fiberoptisk lys er en kraftig lyskilde med tynne, bøyelige glass- eller plastikktråder. Lyset ledes gjennom trådene og slippes ut der tråden kuttes.

Dette lyset egner seg best som effekt- og stemningsbelysning. Fiberoptisk lys avgir ikke varme og det er liten fare for elektrisk støt.

Enova Svarer hjelper deg med spørsmål om energieffektivisering
Ring gratis telefon: 800 49 003

Her finner dere energimerkene.
www.energimerking.no

Energimerking av bolig

Fra 1.juli i må alle nye boliger og alle boliger på mer enn 50m² som skal selges eller leies ut, energimerkes.

– Norge var det siste landet som innførte EU-direktivet om energimerking av boliger, forteller Arne Søliland på telefon fra Ljubljana i Slovenia hvor han er på møte om energimerking. Den nye europeiske energiregulatoren ACER skal etableres i byen som blir den europeiske energihovedstaden. Til daglig jobber han med feltet i NVE.

– Energimerkingen er forskjellig i forskjellige land. Norge er det eneste landet med gratis energiselvangelvelse, fortsetter han.

Sånn gjør du

Logg inn på www.energimerking.no med MinID og få en energiattest i løpet av få minutter. Her kan du velge enkel eller detaljert energimerking. Den enkle energimerkingen har standard spørsmål som størrelse, byggeår osv. Du får en generell energivurdering av huset. Er det gjort spesielle isolerende tiltak eller forbedringer, er det lurt å velge den detaljerte. Der er det plass for mange flere detaljer og energivurderingen av huset blir riktige. I tillegg til en vurdering får du forslag til forbedringer. Om du ikke har internett og ikke har noen som kan hjelpe deg, kan du få skrevet ut et skjema som kan fylles ut og sendes inn til NVE. Det vil da normalt gå et par uker før du får energiattesten i posten.

Vurderingen gjelder i ti år om det

ikke gjøres forandringer. Skal du selge eller leie ut, må du legge ved attesten.

Om merket

Er huset helt nytt, er det krav til ekspertenergimerking. Det norske energimerket har to karakterer. Energikarakteren angis med bokstav hvor A er den beste og G den dårligste. Den forteller blant annet hvor godt isolert boligen er. Oppvarmingskarakteren er det bare Norge som har. På en femdel skala fra grønn til rød, betyr grønn at bygningen har et oppvarmingssystem som gjør det mulig å varme opp boligen med fornybar energi uten direkte bruk av elektrisitet

Arne Søliland.

olje eller gass.

– Det kan være lurt å energimerke boligen selv om du ikke skal selge eller leie ut. Du får oversikt over energitilstanden til boligen og forslag til tiltak, påpeker Søliland. Skal du vedlikeholde eller pusse opp er dette viktig informasjon, legger han til.

Spar energi

Bygninger står for omtrent førti prosent av totalt energibruk i Norge. Målet er å få det ned. Hensikten med energimerkingen er å øke bevisstheten rundt bruk. Fyringskostnadene er en stor del av driftsutgiftene for en bolig.

Les mer på www.energimåling.no

Det aller viktigste er antagelig lyset

Høgskolen i Vestfold, lokalisert til Bakkenteigen ei snau mils vei sør for byen Horten, har fått sin etterlengtede utvidelse i høst.

4 000 studenter og 450 ansatte har tatt plass i auditorier, klasserom, grupperom, spesialrom, laboratorier, møterom, hvilerom, kontorer, toaletter, fellesarealer, bibliotek og kantiner. "Veier" å gå i, stillerom til å la tankene vandre, steder å

møtes, til avislesning eller til å avnytte kaffelatten. Det er etablert en hel liten by.

Sørlandsby

Arkitekt Ebbe Astrup smiler over kaffekoppen:

Det er jo på plass alt sammen! Når du går

i gang med et prosjekt så stort som dette, vi snakker kanskje om den største bygningen i Vestfold, ca. 40.000 kvadratmeter, da snakker vi egentlig om å etablere en liten by. En sørlandsby, om du vil. Jeg har tenkt på Risør. Og hva er det i Risør? Nettopp, gater og veier, butikker og kafeer, møte-

Arkitekt Astrup gleder seg til at fuglefjellet som er etablert på skoleområdet blir tatt i bruk.

1. Mellom bygningsfløyene er det innredet atrier. Valg av materialer gjør innredningen nærmest skulptural.
2. Et glimt ned i det enorme biblioteket, riktignok mangler det fremdeles en del bøker, men her vil det bli travelt når skolen nå snart kommer i gang igjen.
3. Utsmykning, kunst har fått bred plass i dette bygningskomplekset. Her fra kunstneren Tine Aamodts spenstige veggdekorasjoner i et par av trappehusene.
4. Et av flere auditorier, materialvalg og farger skaper ro og harmoni.

plasser, arbeidsplasser. Akkurat som her. Pluss et fuglefjell.

Et hva da, sa du?

Et terrassert utendørsformasjon, som et fuglefjell. Jeg gleder meg til å se at det blir fullt der!

Men den kanskje viktigste utfordringen, fortsetter Astrup, - det du også forbinder med en sørlandsby, er at det er hyggelig der. Folk skal trives. Det har vært vår utfordring også. At vi i de virkelig store rommene, fellesarealene og hovedgatene, på de store flatene likevel greier å finne den balansen, den utformingen som kan skape den hyggelige atmosfæren, eller intimitet om du vil. Jeg synes vi har fått til det.

Læringsmetoder

Arkitekt Ebbe Astrup arbeider i ARKITEKTGRUPPEN lille frøen as. Skolebygg er ikke ukjent for dette kollegiet, verken barneskoler, høgskoler eller universitet. Listen over ferdigstilte skolebygg er lang,

og når arkitekt Astrup nå er på tampen av sin oppgave i Horten, er han for lengst i gang med å tegne forslag til nye skolebygg. Uansett finanskriser eller skral kommunøkonomi, skoleutbygging er som regel langsiktige prosjekter, dessuten lovpålagte oppgaver for kommunene. Så blir det arkitektens oppgave å finne løsninger som kommunene har råd til.

Men her er det Statsbygg som eier, Astrup?

Ja, Statsbygg står som eier av byggegrunn og bygningsmasse, mens Høgskolen i Vestfold leier skoleanlegget.

Dette prosjektet har vært fullt av utfordringer. Dels skal nytt koples til eksisterende bygning. Dels har det gått lang tid fra lille frøen fikk oppgaven, 12 år, til bygget nå står ferdig?

Det er riktig, mye har dessuten forandret seg fra vi fikk oppdraget og fram til i dag. Nye læringsmetoder gjorde det nødvendig å tenke nytt. Ny teknikk har endret

Arkitekt Ebbe Astrup i ARKITEKTGRUPPEN lille frøen har tegnet "utvidelsen" av Høgskolen i Vestfold i Horten. Bygningsmassen på i alt ca. 40.000 kvm tok imot 4.000 studenter og 450 ansatte da skolen åpnet i høst.

forutsetningene. For å si det populært, det er trådløst overalt, du kan kople deg til hvor som helst. Det har gjort noe med hele skoleromsstrukturen. Auditoriene er

1

2

3

4

5

1. Ny og gammel fasade på høyskolebygget. Den gamle til høyre. I den nye er det lagt vekt på mest mulig lys gjennom vinduer og store glassflater.
2. En lysrotunde, et kunstverk med en spesiell funksjon. Rotunden er laget i matt plexi, forsynt med lys som står på hele døgnet. Rundt midtstolpen er det montert en krakk som arkitekt Ebbe Astrup her demonstrerer. Et stille sted å slå seg ned, litt vekk fra "småbyens" larm.
3. Fra lesesalen, rekken av arbeidsplasser, med godt lys og trivelig utsikt.
4. Eksempel på moderne og bekvemme møbler plassert i en hvilenisje.
5. Tøffe søkestasjoner plassert i Høgskolens bibliotek, små "figurer" som tatt ut av en scene i Star Wars.

beholdt, men det er ikke samme behovet for klasserom, heller grupperom.

800 millioner

Høgskolen på Bakkenteigen var først en skole med vekt på maritim utdanning og ingeniørstudier. Nå er flere fagområder representert, i høst er det åpnet for lærerstudenter. Høgskolen har nå en total flate på 40.000 kvm, 16.500 er nye, mens ca 3.000 er ombygd. Gymnastikksal og svømmehall – et aktivitetsbygg - er også del av skoleanlegget. Det har flere eiere og åpnet i høst, opplyser Astrup.

Dette er et skoleprosjekt med en kostnadsramme på ca 800 millioner kroner. Holder budsjettet?

Så vidt meg bekjent gjør det det.

En vandring i det enorme bygget imponerer. Avstandene er store, men bygget er inndelt i funksjoner og merket med fargekoder. Administrasjonen og kontorene for seg, fag- og undervisningsrom ligger samlet, i gatene forretninger, bibliotek og bokhandel. Studentenes arbeidsplasser er samlet i store og lyse arealer. En felles kafeteria er plassert i det enorme inngangspartiet, i hovedgaten om man vil.

Rundt om er det plassert mindre grupper av møbler, eller installasjoner. Det er lagt stor vekt på kunst, utfordringen har vært å bryte opp store og sterile veggflater med spennende motiver.

Fingeravtrykk

Uterom mellom fløyer er innredet til

uteaktiviteter, konserter, osv. Her som overalt ellers i skoleanlegget er det kontrasten i materialbruk som spiller mot og med hverandre og som skaper spensten i interiøret. Betong, stein, granitt, glass, stål og tre. Overalt er det oversiktlig og godt merket, også for funksjonshemmede.

Hva er ditt arkitektoniske fingeravtrykk på dette skolebygget, Astrup?

Et uventet spørsmål, men når du spør vil jeg svare lyset. Lyset i store bygg som dette er helt vitalt. Jeg tenker ikke så mye på innbelysningen, som på det lyset vi er i stand til å slippe inn gjennom vindusflater og glassvegger. Jo, fingeravtrykket er nok lyset, sier arkitekt Ebbe Astrup til slutt.

Bare kort, vil studentene ha kro her?

Det må du nesten spørre dem om!

Markedssjef Glenn Smith hos Dekkmann (til venstre) og daglig leder i Storbybolig As, Sverre Hope, har undertegnet den nye avtalen Usbl har inngått med Dekkmann.

Dekkmann ny partner for Storbybolig

Nå får medlemmene i Storbylagene gunstige rabatter på hele produktspekteret hos Dekkmann ved fremvisning av fordelskortet, forteller Sverre Hope, daglig leder i Storbybolig as.

Dekkmann er landets ledende kjede innen dekk, dekkhotell, bilpleie og tilhørende produkter. Selskapet er en meget seriøs aktør som inntil for 2 år siden har hatt sitt hovedfokus på det profesjonelle markedet, men som nå vender seg også mot privatmarkedet.

– Vi har valgt en meget profesjonell partner i dette markedet, for øvrig den samme partner som NAF benytter for sine medlemmer. Gjennom forhandlingsprosessen har dette inntrykket forsterket seg, og jeg mener vi kan innestå for kvaliteten og seriositeten hos Dekkmann, sier Hope.

– Dessuten er det jo veldig enkelt å finne ut av: Bruk dekkkalkulatoren på Dekkmanns egne sider, legg inn medlemskapet ditt og se hvilken pris du får. Du behøver ikke engang løfte telefonen for å sjekke priser.

Markedssjef Glenn Smith hos Dekkmann sier at de har meget

gode erfaringer med salg til NAF-medlemmene og håper på like fornøyde medlemmer i boligbyggelagene.

– Vår interesse i dette er jo økt omsetning og det får vi naturligvis ikke om tilbudene våre til medlemmene ikke er meget konkurransedyktige. Med unntak av NAF-avtalen, kan jeg garantere at ingen andre medlemsavtaler har så gode betingelser som Storbylagene nå har fått. Prøv oss, så skal du se!

Medlemspris er en tilleggsrabatt på nettoppris. Forhandlere i dekkbransjen opererer med ulike prisstrukturer, som gjør det vanskelig å få oversikt over hva som er det beste tilbudet. For å gjøre det enkelt, tilbyr Dekkmann en tilleggsrabatt på allerede rabattert utsalgspris (nettoppris), og det er dette som utgjør Storbylagenes medlemspris.

Smith presiserer også at Dekkmann alltid opererer med priser hvor alt er inkludert. Det er altså ingen tillegg for montering, montering på bil, miljøavgift

eller lignende som mange opererer med.

FornøydGaranti

Skulle du i løpet av 2 år etter du har kjøpt Continental dekk punktere eller kjøre inn i en fortauskant, utbedrer Dekkmann skaden eller gir deg nytt/nye dekk uten noen form for egenandel. (Garantien gjelder ikke skade forårsaket av hærverk). Dekkmanns FornøydGaranti koster kr 100,-. Av dette går kr 10,- som støtte til Kreftforeningen.

I Dekkmanns produktspekter finner vi kjente merker som Continental, Pirelli, Michelin og Good Year og batteriproducentene Sönnak og Varta. Dekkmann lagerfører de fleste dimensjoner og leverer normalt omgående.

Foruten bildekk og dekkhotell som er de store varegruppene, tilbyr Dekkmann også MC-dekk, batterier, rens av aircondition, samt et bredt utvalg av felger. Se egen ramme

for rabattsatser. Rabattene forutsetter bruk av Fordelskortet i Dekkmanns terminaler, men du trenger ikke å ha aktivert kortet for å få rabattene.

Les mer om Dekkmann og finn din nærmeste forhandler på www.dekkmann.no.

For å se rabattene, gå til Usbl's Dekkmanside via usbl.no/fordel.

UTDRAG AV RABATT-AVTALEN:

Alle bildekk: 12%
 Alle felger: 38%
 MC Dekk: 26%
 Batterier: 40-42%
 Dekkhotell: 20%
 Mist AC rens tilbys til fast pris kr 450,- (normal pris er kr 598,-)

Dekkmann

Tar du back-up av hjemme-PC?

6 av 10 pc-brukere har opplevd datacrash på pc'en hjemme. Bilder, dokumenter og korrespondanse går fløyten. I tillegg kommer et økende antall branner og tyverier fra hjem hvor PC'en er målet. Her er løsningen: Helautomatisk og nettbasert back-up!

Det norske firmaet Jotta as har spesialisert seg på nettbaserte back-up løsninger for hjemme-pc. Daglig leder Roland Rabben opplyser at det finnes nettbaserte løsninger, ofte med utgangspunkt i bilder.

– Disse er ofte dyre når man må begynne å kjøpe plass, de er sjelden automatiserte og de færreste av dem tar hånd om hele PC'en. Vi har laget en løsning som tar hensyn til alt dette og vi tilbyr ubegrenset lagringskapasitet, det har vi ikke sett andre gjøre, sier Rabben.

Jeg lar meg overtale og tester på egen PC hjemme. Det viser seg at Jotta tilbyr de første 2 GB helt gratis. Jeg setter i gang og velger gratis-alternativet, men etter hvert får vi beskjed om at 2 GB ikke er nok. Jeg må kjøpe mer. Så jeg kliner til og betaler 490 kroner for ubegrenset lagring i et år. Back-upen starter automatisk igjen og gjør seg ferdig.

Jeg har nå et lite ikon nederst i bildet, som surrer og går hver gang jeg gjør noe. Min hjemme-PC backes automatisk opp hver gang vi rører den. Jeg har ikke rørt en knapp siden kjøpet og kan skrive under på på at dette virkelig er latmannsversjonen.

I tillegg er det godt å vite at alle mine kjære bilder og filer er trygt lagret på et ISO-sertifisert datasenter her i Norge. Det betyr at norske lover og regler om personvern er ivarettatt.

I tillegg er alle mine filer og bilder tilgjengelig for meg via en personlig webside. Så uansett hvor jeg befinner meg i ver-

den, så trenger jeg bare en pc og internett, så har jeg tilgang til alle mine bilder og filer.

Jottas kunder finner produktet på nett og selskapet har nå flere tusen brukere over hele verden.

Medlemsfordel:

Betaler du kr 490,- for 12 måneder ubegrenset kapasitet, får du tre ekstra måneder gratis. Du betaler altså bare 32 kroner pr måned for ubegrenset og helautomatisert back up av hele hjemme-pcen.

Har du flere pc'er i huset, kan disse også kobles til samme abonnement. Applikasjoner finnes også for Mac, til samme pris.

For bestilling, gå til usbl.no/fordel.

Der finner du Usbl's egne sider hos Jotta.

FAKTA

- Støtter PC og MAC
- Bilder lagres i original størrelse og kvalitet
- 256 bits AES SSL kryptering. Ingen kan lese data som overføres til Jotta
- Webarkiv – mulighet for lagring i permanent arkiv
- Versjonshistorikk – lagrer siste fem versjoner av alle filer
- Gjenopprett slettede filer. Slettede filer lagres i 30 dager.
- Søkefunksjon
- Støtte for større filer enn 4 GB
- Støtte for backup av NAS disk
- Liten og lett programvare. Jotta gjør ikke datamaskinen din tregere

Unngå ubehagelige overraskelser

Har du opplevd å stå med håret fullt av sjampo og så forsvinner plutselig vannet? Da er du i tilfellet ikke alene...

Vi bruker vann hele tiden. Gjennomsnittlig bruker du og jeg omtrentlig 200 liter vann per dag. Ikke rart det kan oppleves hemmende når vannet plutselig forsvinner. Vann- og avløpsetaten (VAV) kan ikke love deg å la være å stenge vannet, men de kan sørge for at du blir varslet i god tid. Det er faktisk også ditt ansvar at du blir varslet! Det eneste du trenger å gjøre er å påse at du er registrert med riktig telefonnummer på egen hjemstedsadresse i telefonkatalogen på internett, Opplysningen 1881. Siden 2008 har mange av Oslos innbyggere fått varsling via hustelefon eller mobil. Dersom du fortsatt blir overrasket over tomme vannkraner, er sannsynligheten stor for at telefonen din er registrert på arbeidsgiver eller at du rett og slett ikke er registrert med riktig telefonnummer i Opplysningen 1881. Heldigvis er dette lett å gjøre noe med! Gå inn på www.1881.no og kontroller at navn og hjemstedsadresse er korrekt. Ved feil opplysninger endrer du ved å gå inn på ditt eget navn, og under rubrikken "Tjenester" går du inn på feltet "Endre opplysninger", der du enkelt gjør nødvendige endringer. Deretter kan du vaske både hus og hår i fremtiden i visshet om at du får beskjed neste gang VAV planlegger å stenge vannet.

- Varslingssystemet fungerer slik at alle telefonnumre som er registrert i Opplysningen 1881, i det området VAV må stenge vannet, vil bli varslet. Hustelefoner vil motta en automatisk oppringing med automatisk talebeskjed og mobiltelefoner vil motta SMS. Mobiltelefoner som ikke er registrert på den berørte adressen, for eksempel på firma eller arbeidsgiver, vil ikke motta meldingen. Det er derfor viktig å registrere jobbtelefoner på hjemstedsadressen.
- VAV oppfordrer alle abonnenter til å gå inn på nettsidene til Opplysningen 1881 og kontrollere at opplysningene som ligger der er korrekte og tilstrekkelige.
- Har du spørsmål, kontakt VAVs kundesenter på 23437200.

La design og funksjon spille på lag!

CodeHandle
Bytt din balkong- og vindusvrider til en elektromekanisk vrider med kodelås.

www.trioving.no

TrioVing®
ASSA ABLOY

Kompetanse på passivhus

Som prosjektleder for rehabiliteringen av Usbl-borettslaget Myhrerenga, har Usbl skaffet seg unik kompetanse på passivhusrehabilitering.

Vi ligger dermed i forkant av den nye passivhusstandarden som antagelig vil komme i løpet av de neste ti årene, sier teknisk direktør i Usbl, Arve Breen.

Erfaringene fra Myhrerengaprojektet, der Usbl er prosjektleder, viser at det er mye å spare på denne type rehabilitering. Vi regner med at mange flere vil etterspørre slik rehabilitering i årene som kommer, sier Breen.

Breen påpeker at når man likevel skal rehabilitere, bør man se på mulighetene for å spare energikostnader og bedre innemiljøet, da myndighetene gir tilskudd til slike tiltak. Erfaring fra tidligere prosjekter viser at verdien på leilighetene øker når bygningene blir rehabilitert.

Alle hus egner seg ikke til full passivhusrehabilitering, men man kan forbedre mye ved å legge inn ekstra isolasjon i vegger og tak eller andre enkle tiltak, sier Breen og legger til at Usbl har en rammeavtale med Enova som gir 40 øre i tilskudd for hver kWh som spares.

Øker man ambisjonene med flere passivhuskomponenter slik Myhrerenga borettslag har gjort, kan vi komme opp i store besparelser og oppnå en B på skalaen i det nye energimerkesystemet. Da kan man få tilskudd på 600 kr per kvadratmeter oppvarmet areal. Det tilsvarer ca 50.000 kr på en vanlig leilighet.

I mange borettslag og boligblokker fra 60- og 70-tallet ligger forholdene til rette for en rehabilitering med betydelige passivhuselementer, sier Breen som oppfordrer boligselskap som skal rehabilitere å ta kontakt for en gjennomgang og evaluering av bygningsmassen for å se hvilke muligheter man har i det enkelte tilfelle.

Arve Breen, teknisk direktør i Usbl.

Arbeidet på Myhrerenga borettslag er godt i gang. Foto: Enova

Hva er gjort på Myhrerenga?

- Varmepumper
- Fokus på vindetting
- Nye vinduer og dører
- Nytt elektrisk anlegg
- Solfangere for varmtvann
- Tilleggsisolert alle yttervegger, tak og kjellerhimlinger
- Nye fasader med plater og teglstein samt nye balkonger
- Balansert ventilasjon med varmegjenvinning

Fremdriftsplan ved passivhusrehabilitering

KONTAKT: Styret i boligselskapet kontakter Usbl for bistand til å vurdere rehabiliteringstiltak.

FØRSTE BEFARING: Usbl vurderer byggets tilstand og gjør en totalvurdering basert på erfaring med lavenergi- og passivhusrehabilitering.

FORPROSJEKT: Usbl kartlegger og budsjetterer rehabiliteringsbehovet, og muligheter for en lavenergi eller passivhusrehabilitering utredes. Når forprosjektet foreligger presenteres det for styret, og deretter legges det fram på beboermøte i boligselskapet. Det legges

stor vekt på kommunikasjon og informasjon gjennom hele perioden.

GENERALFORSAMLING: Beboerne stemmer over rehabiliteringsforslaget.

PROSJEKTERING: I en passivhusrehabilitering er det flere utfordrende fagområder som skal ivaretas. En beskrivelse av de ulike tiltakene som er kartlagt prosjekteres.

PRISSETTING: Basert på prosjektbeskrivelsen henter Usbl inn tilbud og entreprenør velges.

kontrakt med valgt entreprenør. Man satser vanligvis på at folk kan bo i leilighetene under rehabiliteringen.

BYGGEPERIODEN: Usbl tar ansvar for å følge opp entreprenøren: kvalitet, framdrift, økonomi og HMS, som også ivaretar boligselskapets plikter i henhold til gjeldende lover og regler. Usbl sørger for en god kommunikasjon til beboere og styret.

SLUTTFØRING: Usbl gjennomfører overtakelse av de utførte arbeidene, og overleverer sluttrapport med FDV dokumentasjon til boligselskapet.

EVALUERING

Spar energi: Fasadeisoleringsystem fra Sto

Sto er internasjonalt ledende innenfor fasadeisolering.

Våre komplette fasadesystemer oppfyller alle dine ønsker om et varmere bygg.

- Innovative og effektive fasadeisoleringsystemer
- Fleksible løsninger og individuelt design
- Sparer energi og skåner miljøet

Objekt: Grünerløkka studenthus (etterisolert med StoTherm). Arkitekt: HRTB AS Arkitekter MNAL, Oslo

StoVentec: Innovativ byggemetode som oppfyller alle ønsker

StoVentec er et ventilert fasadesystem som tilbyr optimale løsninger ved både nybygging og renovring.

- holder bakenforliggende veggkonstruksjon tørr
- gir optimal værbeskyttelse
- skjuler ujevnheter i bakenforliggende vegg
- gir mange muligheter for design og utforming

Objekt: Tjuvholmen, Oslo. Arkitekt: Kari Nissen Brodtkorb Arkitektkontor AS, Eiksmarka

Massiv steinfasade med enkel innfesting

Vi tilbyr nå et nytt ventilert fasadesystem med naturstein, hvis komponenter er perfekt tilpasset hverandre. Nesten alle typer natursteinplater kan anvendes både inn- og utvendig. Den moderne skjulte innfestingen gjør systemet spesielt økonomisk og nøyaktig. I tillegg er monteringen ikke avhengig av været da fasadeelementene kun henges opp på underkonstruksjonen på byggeplassen. Foruten et bredt sortiment av steintyper finnes også flere ulike overflatebehandlingsalternativer.

Glassfasade og strenge energikrav – en problemfri kombinasjon

Med det luftede fasadesystemet StoVerotec Glas blir fasaden enestående – med arkitektens individuelle avtrykk, et sterkt uttrykk og hvor det tilbys nesten ubegrensede muligheter i formgivning og anvendelse. Systemet leveres med skjulte innfestinger og monteringen er uavhengig av vær og årstid.

Besøksadresse/Butikk:

Rogaland (Sandnes) Bedriftsveien 15A
Oslo Caspar Storms vei 12
Oslo 2 Thorvald Meyers gt 9

Telefon 51 66 55 36
Telefon 22 07 29 00
Telefon 22 71 51 30

Faks 51 66 55 37
Faks 22 07 29 29
Faks 22 71 51 31

Sto Norge AS | www.stonorge.no | info.no@stoeu.com

Belysning skaper stemning

Det tilbys mange alternative lyskilder på markedet, fra allmennbelysning til rene dekorasjonslys. Alle med det til felles at man kan møblere med lyset og skape mange stemninger og en lun og trivelig atmosfære.

Belysningen kan ha tre funksjoner. **Allmennbelysning** gir en jevn, skyggeløs belysning. Som oftest en taklampe eller stor gulvlampe med opplys. I rom som bad og kjøkken brukes også lysrør og kompaktlysrør. **Arbeidslys** må til for å lese, sy og drive hobbyer. Det finnes en rekke plassbelysningslamper både for lyspærer, halogenpærer, lysrør og sparepærer. **Dekorasjonslys**, for å belyse gjenstander eller dekorative i seg selv, for eksempel halogenspotlamper, vegglampetter, bordlampetter osv.

Halogenbelysning – moderne og effektiv

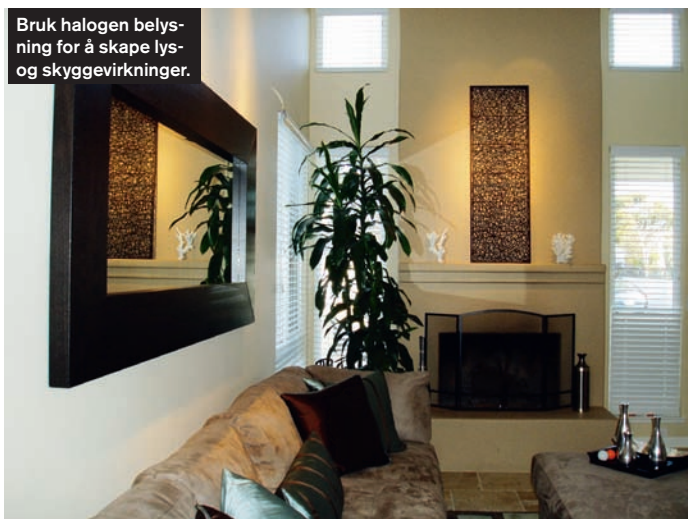
Dette er lyskilder som har fått stort anvendelsesområde de siste årene, og som har mange bruksområder, spesielt innen effektbelysning. Det finnes et utvalg av små og elegante armaturer for halogenlyskildene. Du kan velge mellom smal- og bredstrålere og en mengde wattstyrker. Halogenlys kan også dempes, og ved bruk av for eksempel flere spoter kan du skape fine lys- og skyggeeffekter. Halogenlyskilder har UV-STOP glass som hindrer at belyste gjenstander blekner. Halogenlampene har levetid inntil 4000 timer. Benytt halogenbelysning for å fremheve gjenstander, materialer og farger samt skape spennende lys- og skyggeeffekter.

Sparelamper – en lønnsom belysning

Sparelamper er ikke stort større enn en vanlig lyspære. De finnes med både stor og liten sokkel og kan benyttes i de aller fleste armaturer. Sparelamper gir et varmt glødelampelignende lys. De har levetider opptil 15.000 timer, og sparer inntil 80% strøm sammenlignet med de vanlige glødelampene. I stedet for en 60W vanlig lyspære kan du bruke en 11W sparelampe å få like mye lys.

HVORFOR SPARELAMPE:

- lyset skal stå på over lengre tid.
- vanskelig å komme til for å skifte lyskilden.
- trenger godt lys, men ikke varme fra lyskilden.
- ønsker å belyse varmeømfintlige gjenstander.
- rett og slett ønsker å spare strøm.
- trenger godt utelys.

Bruk halogen belysning for å skape lys- og skyggeeffekter.

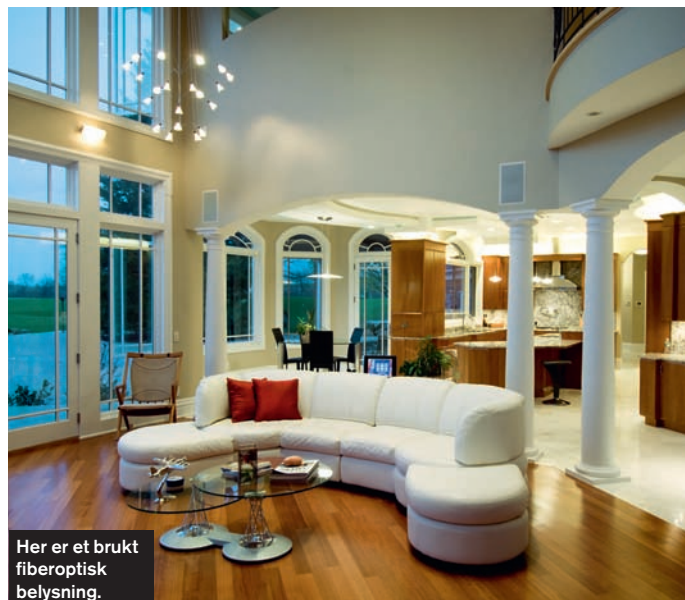

Stemning kan skapes ved hjelp av en enkel bordlampe.

Lyset skal skape stemning, gi et trivelig miljø og gode lysforhold. Samtidig skal belysningen være økonomisk.

Multifarget, blomsterformet vegg-lampe til barnerommet.

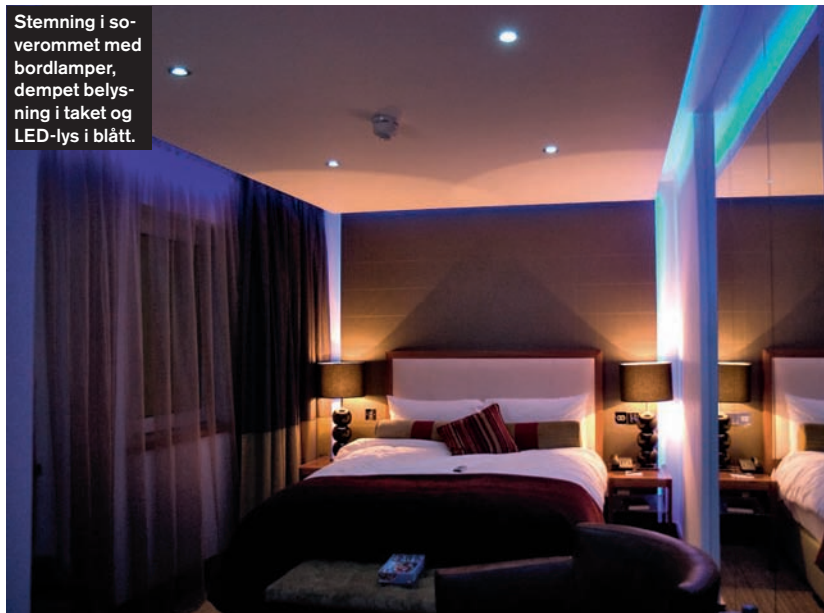
Her er et brukt fiberoptisk belysning.

Dekorasjonsbelysning

Dekorasjonsbelysning skaper stemning og det finnes et utall av dekorative lyspærer. De kan benyttes alle steder der du ønsker litt spesiell belysning. Pærene finnes i mange forskjellige former, farger og størrelser. Generelt gir klare lyspærer mer lysglans enn matte. Fargede lyspærer gir stemningsfull, dempet belysning. Pærer med spesiell form – vridde, med bøyde spiss eller flimrende lys, er dekorative i armaturer med glasskjermer eller der lyskilden er synlig. Det finnes også topp-forspeglede lyspærer som gir indirekte belysning i spesielle armaturer.

Spot-pærer brukes der du ønsker å dirigere lyset i en spesiell retning. Dekorasjons-lamper har levetider inntil 1500 timer. I taket gir vanlige matte eller klare lyspærer godt lys. I lampetter brukes gjerne mignon, krone eller illum. Krystallmignon er dekorative der lyskilden er synlig. Husk at en 60W lyspære også gir 60W varme. Dette kan du nyte godt av! Husk ellers at kraftig lys opp i et lyst tak gir dagslys-virkning, mens mørke vegger sluker lyset.

Stemning i soverommet med bordlamper, dempet belysning i taket og LED-lys i blått.

Vaktiran Singh er født og oppvokst i Norge. Med sin lidenskap for interiør og design arbeider hun i sitt eget firma, KK Designs, med interiør, boligstyling, indiske tekstiler, farger som passer godt til skandinaviske og norske interiører. KK DESIGNS er et firma innen interiør-design, med et bredt spekter av tjenester. Vår visjon er å skape nye, spennende interiører, som overrasker og inspirerer. «Siden våre røtter er indiske - gjør vi en blanding av øst og vest». KKDesigns tilbyr Usbl-medlemmer hjelp til interiørplanlegging, <http://www.kiran-singh.co.uk/interiors/documents/32.html> Send inn en tegning / planløsning av ett rom du trenger hjelp til å innrede, i retur sender KKDesign fargeforslag, møbelutvalg, belysning og tips om hvordan best mulig utnytte plassen osv.

Henter varmen fra 100 meters dyp

Rundt årsskiftet setter Skagerrak Varme i gang arbeidet med å bringe fjernvarme til store deler av Hortens bysentrum. 1.500 meter ut i Oslofjorden og på 100 meters dyp, hentes vannet (7° C), og sendes via et sinnrikt maskin- og rørsystem ut til kundene. Da har det blitt til ferskvann, som holder 65° C.

Så enkelt og så tilsynelatende ukomplisert. Og mer behøver vi jo strengt tatt ikke vite om det. Vi vet bare at det varme vannet gjør godt i radiatorene vi kan termostatstyre. Vannet går i et lukket system, stadig resirkulert og nå som dødt ferskvann.

Pluss syv grader

Men hva er egentlig fjernvarme? Hva skjer på veien fra dypet i Oslofjorden, der målinger har vist at vanntemperaturen holder seg relativt stabil på pluss/minus 7 grader, til det strømmer inn i radiatoren i stua? Vi skal avstå fra de mest intrikate tekniske forklaringene, som vi ikke forstår stort av likevel, og heller høre på prosjektingeniøren.

Tenk på ei sykkelpumpe, det er antagelig den enkleste måten å forklare prinsippet på, sier prosjektingeniør Thor Willy Thorsen i Skagerrak Varme, et heleid datterselskap under Skagerrak Energi.

Du har sikkert opplevd at sykkelpumpa går varm hvis du pumper opp dekket raskt. Det samme kan du si skjer her. Vi tar inn vannet fra Oslofjorden til pumpehuset - eller varmesentralen - på land. Vannet går inn i ei sjøvannspumpe, og svært enkelt forklart utnytter vi noe av sjøvannets egenvarme til å varme opp det ferskvannet som så sendes ut til abonnentene. Vi kan godt sammenlikne anlegget med de mer private varmepumpene som installeres, men der er det ikke vann, men luft som

er utgangspunktet. Thorsen forteller at prinsippet er langt fra nytt, og for Skagerrak Varme er heller ikke prosjektet i Horten nytt. For de lokale boligselskap innenfor Usbl er heller ikke denne oppvarmingsmåten ny. Både Sembskogen Borettslag og i utbyggingen av boligene på Glenne, Kirkebakken, skjer levering av varme og varmtvann via fjernvarme. Riktignok i langt mindre anlegg.

Spisslast på gass

Styret i fjernvarmeanlegget i Skagerrak Varme har vedtatt å anbefale overfor konsernstyret i Skagerrak Energi, at de bør dekke 85 prosent av det totale varmebehov, i prinsippet 100 prosent av det daglige energibehov. Men det må også tas høyde for kuldetoppene på vinterstid og behovet for ekstra energi, såkalt spisslast. Skagerrak Varme har valgt gass som spisslast til det ekstra energibehovet. Faktisk vil gass i dette nye anlegget i nødsfall kunne ta over hele varmeproduksjonen, ifølge Thorsen.

Seks km med rør

Prosjektet i Horten er relativt omfattende. Samlet vil det koste ca. 80 millioner kroner, og det vil bli lagt rør i en strekning på seks kilometer. I samme rørgate vil det også bli lagt ledning for kjøling som anlegget i Horten også kan levere. Akkurat det betyr muligheten for installasjon av klimaanlegg i større husholdninger, forretningsbygg, osv, eller til anlegg av isbaner, om det er ønske-

lig. I Horten har politikerne for eksempel snakket om isbane på Torget om vinteren.

Fjernvarmeanlegget Skagerrak Varme skal realisere, vil dekke et effektbehov på mellom 10 og 12 MegaWatt (MW). Planen er at anlegget skal kunne knytte til seg allerede eksisterende fjernvarmeanlegg på sin seks kilometers ferd gjennom Hortens sentrumsgater. I følge kartet kan også fremtidig utbygging på Bromsjordet innlemmes. Prosjektingeniør Thorsen forteller at selskapet har hatt stor pågang av huseiere som ønsker å knytte seg til anlegget, både de som allerede eier bygninger på strekningen, og de som planlegger større utbygging. Usbl's planer for Skippergata (Dolby-tomta), samt nedre del av Storgata, omfatter også bruk av fjernvarme via det nye Skagerrak-anlegget.

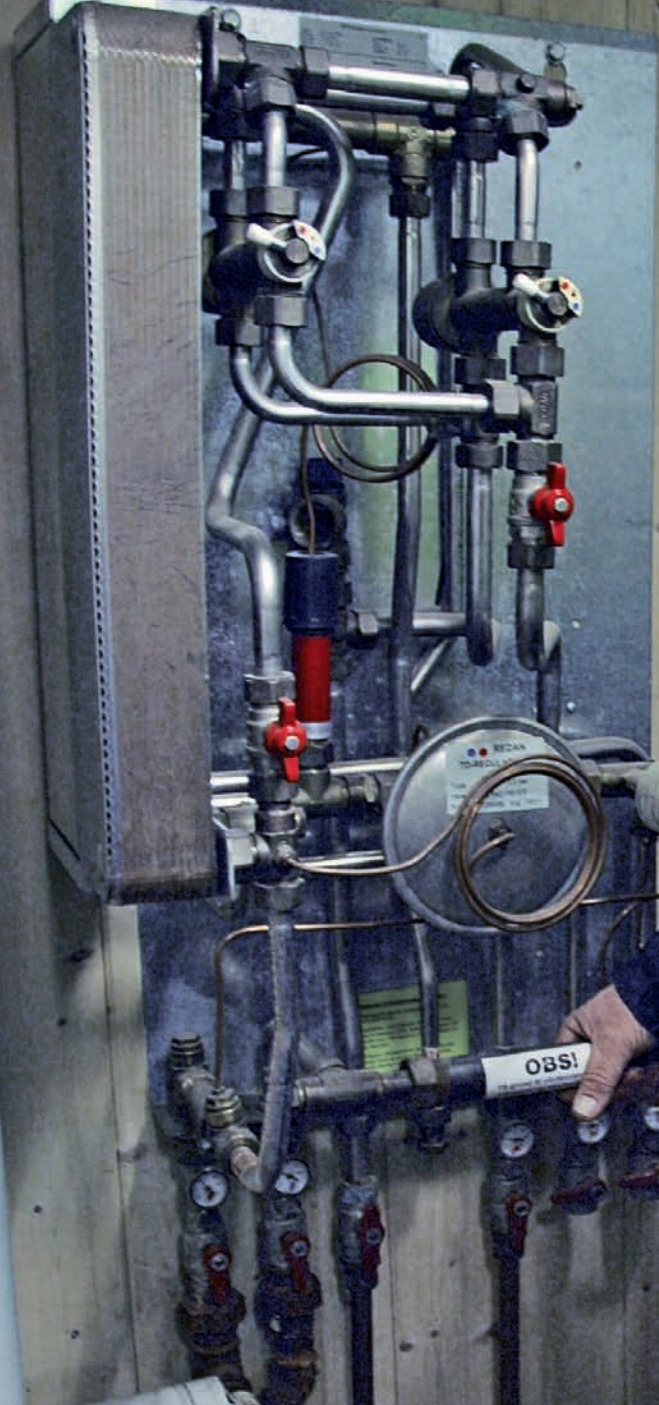
Skagerrak Energi vil trolig behandle saken i høst. Det kan bety anleggsstart i høst, eller straks på nyåret. Horten kommune, som lenge har ligget i forkant i Vestfold med forskjellige former for fjernvarme, har allerede gjort de nødvendige vedtak som gir utbyggingsselskapet anledning til å sette "spaden i jorda" i det øyeblikket et gyldig vedtak i energiselskapet foreligger.

Med tanke på den miljøgevinsten som oppnås, har kommunen gjort vedtak om tilknytningsplikt for større bygninger/anlegg i sentrum. Man har liten tro på at eksisterende villabebyggelse i sentrum kan innlemmes, dertil vil kostnadene bli for store. Det samme mener Skagerrak Varme.

Et av de nye byggeprosjektene som Usbl Horten setter i gang til våren. Her fasaden mot Skippergata, med parken Lystulden i bakgrunnen.

Prosjektingeniør Thor Willy Thorsen viser den apparaturen som blir installert i hver enkelt boenhet, der man blant annet kan måle forbruk.

SPARER MILJØET

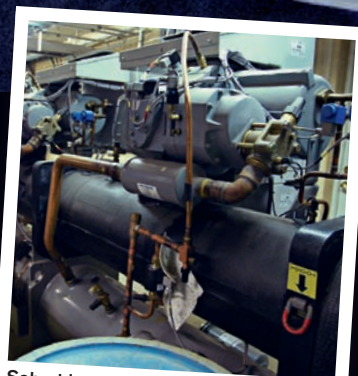
Bruk av fjernvarme betyr miljøgevinster, selv om temaet egentlig er omstridt. De beregninger som er gjort i forbindelse med det nye **fjernvarmeanlegget Skagerrak Varme** nå planlegger for Horten sentrum, viser at redusert bruk av fyringsolje vil bety **reduisert utslipp** av blant annet CO₂, NO_x og sot og støv, og etter det Skagerrak Varme skriver i sin saksutredning, vil

anlegget også kunne bidra til å oppfylle Norges forpliktelser i **Kyoto-protokollen** og Horten kommunes målsetting, slik den er formulert i kommunens egen Klima- og energiplan.

Redusert bruk av elektrisitet vil neppe påvirke lokale utslipp, men vil bety reduserte globale utslipp i den grad elektrisiteten er importert eller kan eksporteres til andre land for å fase

ut forurensende elproduksjon i disse.

Det planlagte fjernvarmeanlegget vil i et globalt perspektiv fase ut om lag **6.000 tonn** CO₂ pr. år, basert på at elektrisitet har klimagassutslipp, ved at Norge har overføringslinjer til land som produserer kraft av kull, olje eller gass, heter det i saksutredningen fra Skagerrak Varme.

Selve hjernen, eller hjertet, i fjernvarmeanlegget. Det nye anlegget som skal bygges i Horten, vil få helt andre dimensjoner enn det prosjektingeniør Thorsen viser her.

Gylden mulighet

Trendforskere spår at vi skal slutte å «flashe» dyre designmerker, gull og glitter. Det som viser rikdom skal dempes ned. Men høstens Gave- og interiørmesse på Lillestrøm viste at det også er rom for glam og luksus for de som ønsker det. Det som er romantisk, shabby chic, minimalistisk, maximalistisk, orientalsk eller klassisk har også flere ganger blitt spådd dårlige tider, like fullt er dette møbler og produkter som har sin plass på messen – og i de norske hjem.

Fra House Doctor
kommer denne lap-
pestolen, god å sitte
i og trendy å se på.

1

2

3

4

5

- 1 Shabby Chic så det holder, denne denne kommoden med speil kommer fra Chic Antique.
- 2 Strikgede julekuler fra de norske designerne Arne og Carlos
- 3 Anouska er kjent for sin fargerike kolleksjon.
- 4 Mette Hole Vatsgar fra Au Maison, er sikker på at "dusty" farger som beige og grått kommer til å bli topp moderne.
- 5 Sort hvitt foto inspirerte puter fra Mille Moi.
- 6 Puter med skrift og trykk var en gjenganger på messen, disse kommer fra Mille Moi.

Pej*-gruppen har delt de nye trendene inn i fire grupper:

Human Business

Klassisk og konservativ, behersket i både farger og stil. Mørke tresorter, runde former og stramme linjer, inspirert av herretekstiler.

Soft Metall

Metall, men med matte polerte overflater, kobber, gull og sølv, buede avrundede linjer.

Labour lust

Lyse deminstoffer, alle tresorter, fargerikt og stripet. En miks av det masseproduserte og det unikt håndlagde.

Sweet Sin

Delikat, feminin og romantisk stil, puddefarger og pasteller, men med mørke detaljer; lær, nagler, kjetting. Symboler fra kristendommen som englevinger og disipler.

* Den danske Pej-gruppen er et av Skandinavias aller største byråer innen trendanalyse med størst fokus på mote, design, interiør og mat.

Bo helt nytt i Gamle Oslo

Etterstadområdet tilhører bydel Gamle Oslo og ligger nord for Vålerenga mellom Alnaelva og Strømsveien. I dette området ligger Arnlfot Gellines vei 5-9 hvor vi skal bygge 2-, 3- og 4-roms leiligheter fra 51 kvm til 87 kvm, samt store leiligheter på 106 kvm og 107 kvm i toppetasjen.

De høye husene får en elegant og moderne utforming med mye glass og lys. Inngangspartiene blir åpne og innbydende med to heiser med glass i fasaden. Alle leilighetene får gode balkonger, derav mange med god utsikt. I toppetasjen blir det romslige takterrasser med panoramautsikt. Leilighetene får innvendig bod i tillegg til sportsbod i kjeller. Det tilbys parkeringsplass i garasjekjeller med heis til hver etasje.

Et borettslag med historisk sus

Navnet Etterstad kommer fra norrønt Eitillstadir, sammensatt av mannsnavnet Eitill og stad. Vi har derfor valgt å kalle prosjektet for Eitillstad borettslag. Arnljot Gelline var Olav Den Helliges våpenbror som ble drept i slaget på Stiklestad i 1030.

Kom hjem til grønne omgivelser

Eitillstad har i dag en sentral beliggenhet i forhold til kollektivtilbud, servicefunksjoner, forretninger i nærmiljøet og Oslo sentrum. Tomten ligger

høyt og skrånende på kollen over Alnaelva ved den nye gangbrua mot Vålerenga og resten av Etterstadområdet.

Selv med sin sentrale beliggenhet byr nærområdet rundt Eitillstad på friluftsopplevelser for både store og små. Tomten er omgitt av et stort friluftsområde med flotte grøntarealer. Nedenfor tomten renner Alnaelva. Langs elva kan du gå i vakker natur året rundt og følge turstier via Alna-parken mot Grorud og helt til Lillomarka.

Skoler og barnehager rett rundt hjørnet

I det første byggetrinnet planlegger vi å etablere en barnehage. Beboere i Eitillstad borettslag vil få fortrinnsrett til barnehageplasser. For øvrig er det kort vei til barnehager og skoler på Etterstad og Vålerenga.

Fleksibel finansiering

Boligene vil bli organisert som et borettslag tilknyttet Usbl og med en balansert fordeling av innskudd og fellesgjeld. I utgangspunktet vil det bli tatt opp felleslån tilsvarende 70 % av total kjøpesum og med 30 % innskudd. Borettslaget vil ha såkalt IN-ordning som gjør det mulig å nedbetale deler eller hele fellesgjelden og redusere de månedlige kapitalkostnadene tilsvarende. Gjennom Usbl vil det også bli sørget for medlemskap i Borettslagenes Sikringsfond for eventuelle ubetalte felleskostnader.

Byggetid

Forutsatt tilstrekkelig forhåndssalg er byggestart planlagt til våren 2011. Byggetiden er ca. 19 måneder fra fysisk igangsettelse av byggearbeidene.

Les mer om Eitillstad borettslag på prosjektets hjemmeside www.eitillstad.no

Ta kontakt med EiendomsMegler 1
Anne May Guerrero
Tlf.: 930 86 323
E-post: amg@eiendomsmegler1.no

Yngve Kvame
Tlf.: 982 51 021
E-post: yk@eiendomsmegler1.no

STØRST PÅ BALKONGER I SKANDINAVIA

TOTALENTREPRENØR

SPAR STRØM

VERDIØKENDE

BALCO

KOMPLETTE
BALKONGLØSNINGER

www.balco.no

Nye boligprosjekter fra Usbl

Vi har flere prosjekter under bygging og planlegging. Som medlem har du større sjanse for å få drømmeleiligheten din når den legges ut for salg, fordi vi i de aller fleste av prosjektene våre har forkjøpsrett/fortrinnsrett for Usbl-medlemmer. Det betyr at du kan velge først! Når salgsmøtet er gjennomført, gjelder ikke forkjøpsretten/fortrinnsretten lengre. Det er trygt å kjøpe bolig gjennom Usbl, fordi vi har lang erfaring som boligutvikler og god økonomi. Usbl samarbeider med solide aktører i byggebransjen og bruker anerkjente arkitekter. Du kan registrere deg som interessent til prosjektene, selv om det er et stykke frem til de skal legges ut for salg. Er du interessert i et av prosjektene som allerede er lagt ut for salg, ta kontakt med megler for prospekt, eget møte eller visning på tomten.

Se også [www.usbl.no /Boligmarkedet/Nye boliger!](http://www.usbl.no/Boligmarkedet/Nye_boliger!)

boliger for salg i Oslo

Eitillstad

Den grønne utsiktsposten på Etterstad

I et grønt og barnevennlig område i Arnlot Gellines vei 5-9 skal vi bygge 2-, 3- og 4-roms leiligheter med balkong, flott utsikt og gode solforhold. De høye husene vil få en elegant

og moderne utforming med mye glass og lys. Inngangspartiene vil bli åpne og innbydende med to heiser. Heisene vil ha glassfasade på utsiden. Tomtens beliggenhet og bebyggelsens utforming gjør at nesten alle leilighetene vil få en flott utsikt. Leilighetene vil enten få utsikt mot byen og fjorden, Alnaelva, Ekebergåsen, Vålerenga kirke eller resten av Etterstad-området. En gangbru fra tomten

sikrer god tilgang til offentlig kommunikasjon. Det vil bli parkering i kjelleren, og et av husene vil få barnehage der beboerne vil få fortrinnsrett. Se omtale i bladet.

Boligene selges gjennom EiendomsMegler 1 ved Anne May Guerrero. Tlf. 930 86 323.

Se www.eitillstad.no

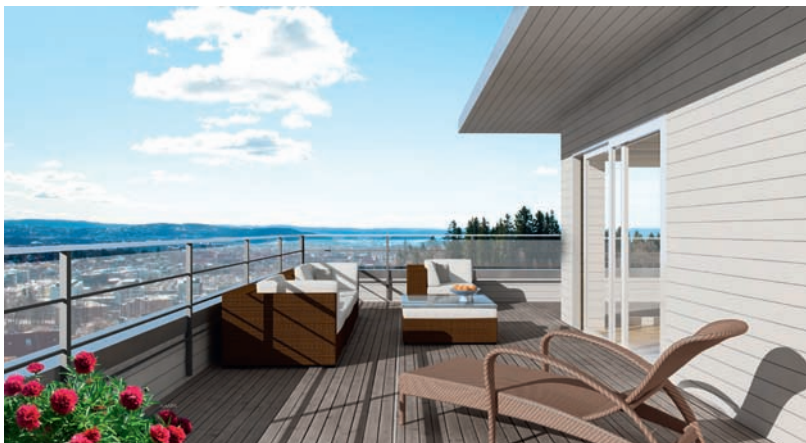
Refstadhagen

Moderne leiligheter i etablert villaområde på Refstad

Vi har kun åtte leiligheter igjen til salgs i dette flotte lavhusprosjektet på Refstad. Leilighetene er klare for innflytting. Prosjektet består av seks treetasjes hus med 42 leiligheter. Alle leiligheter har enten balkong, terrasse eller takterrasse. I tillegg har de store vindusflater, mye lys, gode solforhold og garasjeplaser. Mellom husene er det store, felles grøntarealer.

Ta kontakt med EiendomsMegler1 ved Yngve Kvame på tlf. 982 51 021.

Se www.refstadhagen.no

Gaustadveien 23

Innflytting mars 2011

Her kan du bo i flotte omgivelser med herlig utsikt, sol og kort vei til Marka og byen.

Alle leilighetene leveres med integrerte hvitevarer på kjøkkenet og gasspeis i leilighetene som er større enn 61 kvm.

Det er nå kun noen usolgte leiligheter igjen i 3. og 4. etasje. Prosjektet blir organisert som

et boligsameie og forvaltet av Usbl. Leilighetene får romslige balkonger og terrasser. Det blir heis fra garasjekjeller og opp til leilighetene.

Ta kontakt med EiendomsMegler1 ved Jon Olav Halgunset på tlf. 905 60 328 eller Yngve Kvame på tlf. 982 51 021.

Se www.gaustadveien23.no

Platous gate

Sentralt på Grønland

Platous gate 6 ble ferdigstilt i 2009. Vi selger nå de siste leilighetene i dette prosjektet. Boligene ligger i hjertet av Grønland med kort vei til alle servicefunksjoner. Bygningen har en flott glassfasade med kunstnerisk utsmykning av Pia Myrvold. På taket er det etablert en unik takhage tegnet av Snøhetta. Leilighetene er gjennomgående med adkomst fra nord og utsikt til den åpne plassen

mot syd. Glassveggene kan åpnes hver for seg, slik at arealet mellom glassveggen kan brukes som vinterhage eller romslig balkong. Meget god lydtetthet og lavt energiforbruk er også fordeler med glassfasaden.

For mer informasjon ta kontakt med EiendomsMegler1 ved Anita Paulsen på tlf. 23 30 24 52/906 20 644 eller e-post: ap@eiendomsmegler1.no
Se også www.usbl.no

Grefsenkollveien 16

Byggingen er i gang!

Vi har solgt i alle prisklasser, størrelser og etasjer, og er nå godt i gang med byggingen av de 57 selveierleilighetene i Grefsenåsen. Tilvalgsprosessen er påbegynt, men hvis du er rask, kan du sette en ekstra spiss på din nye leilighet. Det gis blant annet mulighet til å velge gasspeis, kjøkken, hvitevarer, parkett,

fliser og VVS. Ferdigstillelse og overlevering av leilighetene er planlagt til 4. kvartal 2011. Leilighetene får gjennomgående høy standard og romslige balkonger. Bygningene blir vestvendte med store vindusflater i front, som slipper sol og lys godt inn i boligene. Leilighetene fra 4.-5. etasje og opp, får flott utsikt over byen og fjorden. Det blir parkering i garasjekjeller. G16 ligger sentralt med nærhet

til både byen og naturen. Bussen stopper rett utenfor døren, og det er gåavstand til trikk og T-bane fra Storo.

Ta kontakt med EiendomsMegler1 ved Jon Olav Halgunset på tlf. 905 60 328 eller Yngve Kvame på tlf. 982 51 021 dersom du har spørsmål om prosjektet.
Se www.g16.no

Sørenga

Fjordbyens beste beliggenhet

Sørenga bygges ut i regi av Sørenga Utvikling KS som eies av Boligbyggelaget Usbl, Backe Gruppen, Oslo Areal, Urbanium og finansielle investorer. Byggetrinn 1 har kun få leiligheter igjen. Her er byggingen i gang og boligene vil stå ferdig 2. halvår 2011. Byggetrinn 2 ble lagt

ut for salg i juni og her er 70 % av leilighetene solgt. Det er blitt vedtatt byggestart for dette trinnet med antatt ferdigstillelse 2. halvår 2012. Byggetrinn 3 legges ut for salg i oktober. Når hele utbyggingen er ferdig, vil det være 6 boligselskaper fordelt på 850 boliger på Sørenga. Usbl er aktivt med i utviklingsprosessen og skal være forretningsfører for boligselskapene og felleseiet på Sørenga. De to første byggetrinnene er organisert som boligsameier. Organi-

sasjonsform og profil på utbyggingsfeltene vil bli besluttet for hvert byggetrinn, men en del fellestrekk vil gå igjen, slik at helheten ivaretas. På nettsiden kan du melde deg som interessent og motta nyhetsbrev om byggetrinnene, samt se hvilke leiligheter som fremdeles er ledige.

Ta kontakt med DnB NOR Eiendom avd. Nybygg – tlf. 951 59 999.
Se www.sorenga.no

Wessel Studio

Smart og sentralt ved Pilestredet Park

Nyrehabilitert funkisbygg fra 1940. Boligene har en sentral beliggenhet med nærhet til alle servicefunksjoner. Vi har 2- og 3-roms leiligheter fra 55 kvm til 85 kvm. Leilighetene er moderne med god takhøyde, romslige bad og store vindusflater som gir mye lys. Hvitevarer er inkludert. Det tilbys fleksible løsninger i leilighetene. Det er heis, samt mulighet for å kjøpe garasjeplass i lukket anlegg. Studieleilighetene er ferdigstilte og selges til gunstige priser.

For mer informasjon ta kontakt med **EiendomsMegler1** ved **Anita Paulsen** på tlf. **23 30 24 52 / 906 20 644**, eller e-post **ap@eiendomsmegler1.no**

Se www.wesselstudio.no

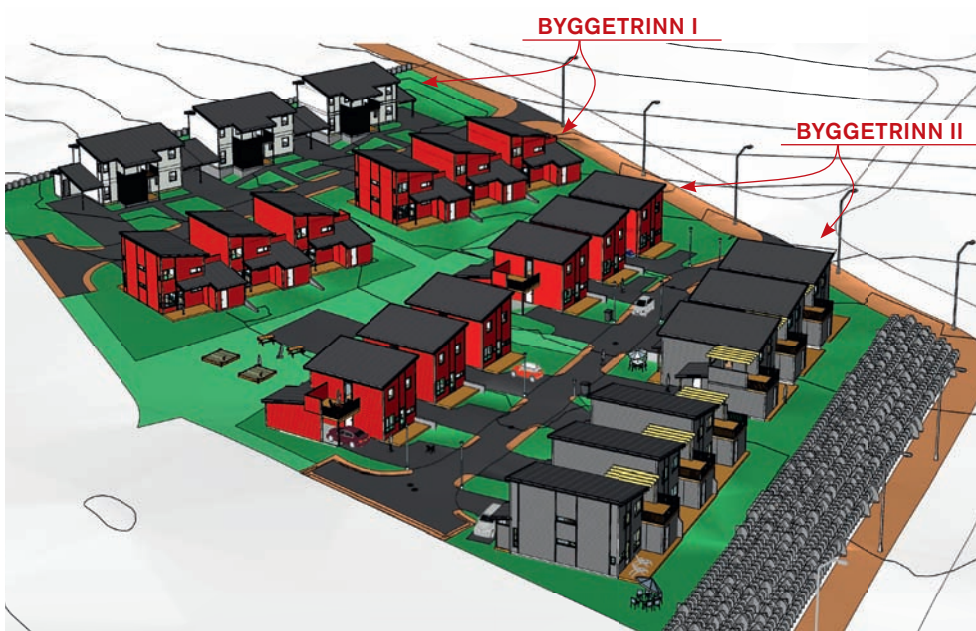
boliger under planlegging i Horten

Skippergata 18

Sentralt ved Lystlunden

Sentralt i Horten planlegges åtte leiligheter samlet i ett bygg. Det skal bygges 3-roms leiligheter på 75 kvm på ett plan og 4-roms leiligheter på 100 kvm over to plan. De øverste leilighetene vil få store, gode takterrasser, mens de nederste leilighetene vil få markterrasser. Fasadene vil være vendt mot syd/vest. Parken Lystlunden er nærmeste nabo. Det er sendt inn rammesøknad, og det legges opp til salgsstart i 2010. På tomten finnes det et skipperhus, kalt Dolby-huset. Dette huset rehabiliteres i tradisjonell stil og selges som selveiet enebolig.

Ta kontakt med **GARANTI EiendomsMegling** ved **Merethe Lunden Andreassen** på tlf. **926 25 528** eller e-post **merethe.andreassen@garanti.no** for mer informasjon om prosjektet.

Nedre Glenne - trinn II

Eneboliger i naturskjønne omgivelser

Boligene ligger barnevennlig og solrikt til i Ynglingeveien på Kirkebakken/Borre med gangavstand til Høgskolen i Vestfold. Gode bussforbindelser både til Horten og Tønsberg, nært Skoppum jernbanestasjon. I nrområdet finner du naturperler som Borre Nasjonalpark. Det er planlagt 12 kjedede eneboliger på ca. 100-110 kvm. Hver bolig har solrik hage med parkering ved boligen. Salgstrinn I er utsolgt. Salgstrinn II er under planlegging og beslutning om salgsstart tas i i løpet av høsten.

Ta kontakt med **GARANTI EiendomsMegling** ved **Merethe Lunden Andreassen** på tlf. **926 25 528** eller e-post **merethe.andreassen@garanti.no**

Nye rør uten graving, riving eller utflytting

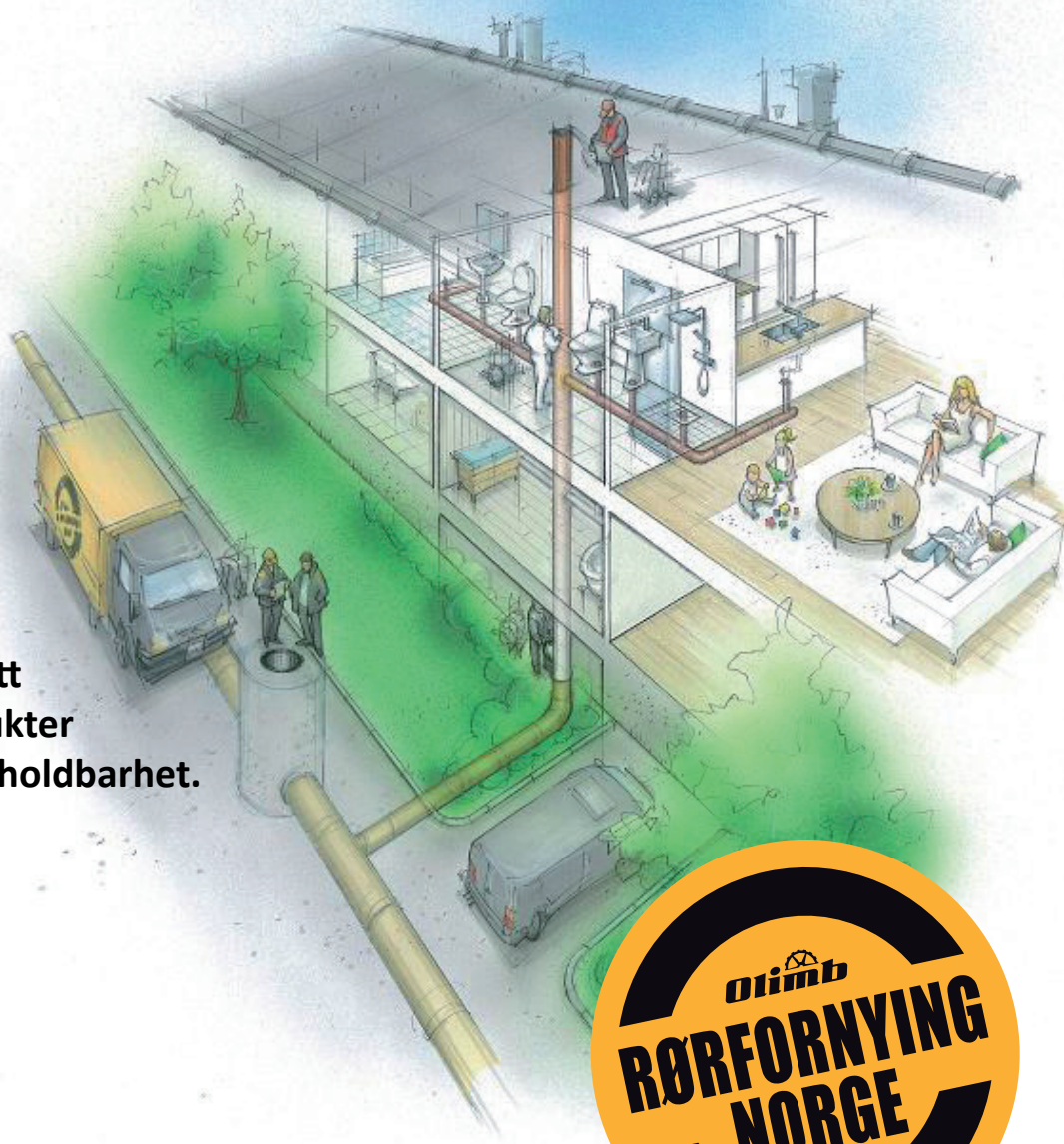

Vi er først, og hittil de eneste, med Teknisk Godkjenning (TG) for rørfornyning av innevendige stammer og grenrør.

30 års erfaring med fornying av rør, uten å rive eller grave. Vi rehabiliterer rørene slik at de får tilbake sin opprinnelige funksjon.

Vår metode er sammensatt av markedsledende produkter mht garantier, kvalitet og holdbarhet.

Kontakt oss gjerne for en uforpliktende befaring på
69 26 69 00

RØRFORNYING NORGE

Årvollskogen 46, 1529 Moss - 69 26 69 00 - www.rorfornying.no

Det er fremdeles lov å diskutere om gulrøttene skal kokes eller raspes selv om det ikke lenger er vi som lager middagen

Pave Johannes Paul II skal ha uttalt at "av alle de mest viktige tingene i verden, er fotball den viktigste." Mulig det, men det henger vel sammen med hva som opptar den enkelte.

Personlig synes jeg ikke at fotball er spesielt viktig, morsomt eller for den del nødvendig, men å ha respekt for at andre synes det, det er viktig!

Respekt er et begrep for vår holdning overfor andre som kan vise at vi anerkjenner at den andre er verdig en aktelse, enten som vår likemann eller som en vi setter høyere enn oss selv.

Respekt for menneskeverdet innebærer å verdsette mennesker i kraft av deres egenverdi, ikke bare i kraft av deres nytteverdi for omgivelsene.

Så uviktig fotball er kanskje litt viktig likevel? Den engasjerer, skaper samhold, glede når favorittlaget vinner, sorg når det taper, sinne over en dum dommer og høylytte heftige diskusjoner om det er Rosenborg eller Vålerenga som når toppen av tabellen i år. Trenerne må gå på dagen og "gamle" gode hentes frem fra glemselen. Hele det følelsesmessige reportoaret er i sving.

ÆRLIG TALT

Slik er det også når det kommer til mat. De aller fleste har en formening om hvordan maten skal tilberedes, hvordan man beholder mest vitaminer og hva som smaker best. Hvis du tenker over det så er mat et innslag i de fleste samtaler. Vi diskuterer matprogrammer på TV, bytter oppskrifter, snakker om hva vi spiste til middag i går og hva vi skal ha i dag. Snakker vi ikke direkte om mat så nevner vi hvor sultne eller mette vi er, har vi ikke akkurat spist så skal vi akkurat til å spise.

Vi underholder hverandre med matkultur fra hjemstedene, ler eller gremmes over retter som ingen har hørt om eller som tilberedes på en måte som er helt uvant for noen. Jeg drikker forresten melk til risgrøt, ikke rød saft. Det er helt uforståelig for meg hvordan noen kan drikke søtt til søtt, men samtidig må jeg respektere at det er det eneste riktige for de som gjør det. Jeg har litt større problemer med å akseptere at de fleste smører knekkebrødet på feil side. I mitt hode er det riktig å smøre på den flate delen, ikke den ruglete – for det er nemlig baksiden. (Men, jeg sier ikke noe!) Poenget mitt er at mat, på lik linje med eksempelvis fotball og politikk, engasjerer og skaper følelser.

Følelser har en hensikt. De gir oss nyttig informasjon om oss selv og om verden rundt oss. Et bilde av tante Ruth fremkaller glede og lengsel fordi hun representerer varme somre og jordbær på et strå. Lukten av våt jord er for meg høsten, med potetoptaking og pølser i brun saus. Dette er et barndomsminne hvor alt negativt er fjernet, ingen skled i gjørma, ingen var kald på hendene og våt på bena, arbeidet var ikke hardt og vi ungene fikk ikke kjeft fordi vi hele tiden sprang i veien. Disse "potet-feriene" fremstår i minnet som bare gode og positive! Kanskje var det pølsene i brun saus som

oppveide for alt det negative? Varm mat tilberedt av "koke-gjengen", kvinner i et varmt kjøkken, hvor praten gikk høyt og latteren satt løst. De hadde nok mang en diskusjon gjennom uken – hva som skulle serveres til arbeiderne og på hvilken måte.

Slik er det i dag også. Vi kan være enig om at gulrøtter passer veldig godt til denne hovedretten, men spørsmålet er om de skal være raspet eller kokt. Er det en annen som lager maten kommer det kanskje inn et tredje forslag; stuing. Kan vi ikke være enig om å være uenig. Lager du maten selv, så lager du den med det tilhørende du er vant med. Har du noen som kommer og lager mat for deg, da bestemmer du også hvordan du vil ha det. Går du imidlertid på restaurant – ja da er det kanskje like greit å ta det som kokken har bestemt. Du kunne risikere å såre hans følelser!

"Mandfolk er forfærdelig hyggelige naar de får god mat. Jeg faar nok for alvor slaa mig på kokkeriet." (Hulda Garborg, 1862-1934, forfatter)

Eirin

• Har du som medlem noe ønske i retning tema, tas disse i mot med takk. Her er ingen begrensninger, men husk at jeg er sykepleier, ikke atomfysiker:-) Still gjerne spørsmål som det er vanskelig å finne svar på, så skal jeg gjøre mitt beste. Alt som kommer i Usbl-nytt vil bli besvart anonymt. Håper å høre fra dere! E-post: eirin.rormark@usbl.no, tlf.: 22983800

I Platous gate 6 er det nå innredet en visningsleilighet med moderne hjelpemidler.

Visningsleiligheten i Platous gt. 6 – demonstrasjon av høyteknologiske hjelpemidler i hjemmet

VIL DU SE LEILIGHETEN? Ta kontakt med Eirin Rørmark på tlf 22 98 3800 eller eirin.rormark@usbl.no for avtale om demonstrasjon. Vi tar i mot både grupper og enkeltpersoner. For mer info, se www.usbl.no.

vi viser omsorg

TOTALREHABILITERING - FASADER - TAK

Vi har *kunnskapen* og *kunden* i fokus!

ADR Frydenbergveien 48, 0575 Oslo
TLF 22 35 62 00 FAKS. 22 35 62 01
WEB www.buer-bratfoss.no EPOST post@buer-bratfoss.no

MALERMESTER - MURMESTER - TØMRERMESTER - SIVILINGENIØR

FREMTIDENS HÅNDVERKERFIRMA

- Ombygging/ rehabilitering
- Alt av innvendig og utvendig malerarbeid
- Rehabilitering av bad
- Rørlegger
- Elektrikerarbeid
- Utleie av personell

ADR Frydenbergveien 48, 0575 Oslo
TLF 22 95 10 50/ 40 62 37 40 FAKS. 22 35 62 01
WEB www.handverkerhuset.no EPOST post@handverkerhuset.no

Janne elsker å kose seg, og da hører koppen med, enten hun sitter på kjøkkenet eller i godstolen på stua.

HOUSE RULES:
#1 MOM'S THE BOSS
#2 SEE RULE #1

Ingen tvil om det, her er mamma sjefen. Skiltet er det første man ser når man kommer inn på Jannes kjøkken.

Deilig å ha stort spisebord, synes Janne, som alltid har friske blomster på bordet. Rundt det store italienske spisebordet samles familien til middag hver dag.

3ting

I serien Tre ting viser utvalgte personer frem sine personlige favoritter i hjemmet. I dag snakker vi med Janne Jaffe Hesstvedt, som nylig åpnet butikk, kafé og galleri i en kjelleretasje på Frogner. Janne med familie bor selv i andre og tredje etasje i gården. Kombikonseptet har fått navnet Oscars gate 54 etter gårdens adresse og holder åpent onsdag til søndag.

Kos og livskunst i Oscars gate

- Velge ut tre favoritter? Men jeg elsker jo alt jeg har, sier Janne Jaffe Hesstvedt.

Det må bli koppen! Den store koppen er definitivt min favoritt. Koppen betyr KOS. Den er med meg overalt. Er jeg på kjøkkenet, har jeg den med meg, sitter jeg i godstolen, har jeg den med. Jeg koser meg med den hele dagen og bruker den til alt, caffe latte, kakao, frokostblandinger, supper...

Kopp med hjerte

– Og så liker jeg at det er et hjerte på den. Det er viktig med gode hjerter. Vi har en hjertesak i kafeen også. Inntektene fra kafeen går til vanskeligstilte kvinner og barn. Vi er så rike i dette landet med oljepenger og alt det der, men så glemmer vi at det også er mange fattige mennesker i Norge, og det er mest kvinner og barn som lider. Jeg vet ikke hva det kommer av, jeg, om det er kvinnesaken eller noe annet, men det er jo ikke slik lenger at hvis skipet synker, så går kvinner og barn først? Jeg tror jaggu det er slik nå at det er gubben som hopper først!

Janne holder fortroingsfullt rundt koppen sin som for å verne seg mot dagens kalde verden. Hun påstår at hun drikker av den hele dagen og går rundt med den også i butikken, hvor hun har tilsvarende kopper til salg. For et halvt år siden realiserte Janne nemlig en gammel ungedrøm. Hun åpnet Oscars gate 54, et tredelt konsept med butikk, kafé og kunstgalleri i gården der hun bor. Ideen hadde modnet lenge, og da de gamle tannlegekontorene i kjelleretasjen ble ledige, slo hun til. Hun var passert førti, ungene var store, det var nå eller aldri.

– Går vi ikke alle rundt med en drøm om å jobbe med akkurat det vi har lyst til, da?

Det var ikke det at jeg var lei jobben min. Janne var, og er fortsatt, salgs- og markedsdirektør i familiens dentalbedrift. – Jeg hadde bare lyst til å gjøre noe annet også. Ha mer direkte kontakt med mennesker. Kjelleretasjen var et rottereir før den ble pusset opp, men drømmen hadde jeg hatt i hodet så lenge at jeg visste akkurat hvordan jeg ville ha det.

Resultatet ble den idyllen hun ønsket seg. Mange små lyse lokaler som bugner av klær, kunst, antikviteter, smykker, gaveartikler, pottter og pledd. Og her er det en bevisst dame som rå. Selv om mye er nytt, satser hun også på gjenbruk og mest norsk kunst og design - og i kafeen bare hjemmebakt!

Skilt som blikkfang

Og så elsker hun skilt. – For meg må en gave si noe. Heller et skilt enn et gavekort, sier Janne, som har dekorert kjøkkenet med et av sine favorittskilt med husregelen: "Mum is the boss".

– Skiltet sier jo alt. Her er mamma sjefen, og det må man minne ungene på i blant.

Skiltene finner hun over alt, i mange land. Favorittskiltet på kjøkkenet er gjenbruk i metall og kjøpt i Danmark for mange år siden. – Hadde jeg hatt plass til det, skulle jeg hatt flere skilt fremme. Når folk kommer ut på kjøkkenet hos oss og ser det, skaper det latter. Det blir et blikkfang.

Blikkfang er også den store lysekronen i krystall som glitrer over kjøkkenbordet som kontrast til rommets lett landlige stil. – Jeg elsker alt som blinker. Masse bling – bling! Og på kjøkkenet trives hun. Her er det høyt under taket og utsikt mot gaten og lys og luft slik hun var vant til fra før. Det var det hun falt for i den store leiligheten i Oscars gate for tre år siden da beslutningen ble tatt om

å flytte fra Skullerud, hvor hun hadde bodd hele sitt liv. Lyset, høyden under taket, og ikke minst den sjarmerende lille bakgården hvor kaféstolene står ute om sommeren.

Kakene til kafeen baker hun selv, helst tidlig om morgenen når alle sover. – Da tutler jeg omkring på kjøkkenet og koser meg. Å bake er terapi for meg, og i kafeen min skal folk komme og slappe av, nyte stillheten og freden, og kose seg og få litt kalorier. Vil de ha slankekalas, må de gå andre steder!

Italiensk spisebord

– Jeg elsker å lage mat, og jeg elsker å ha gjester. Kanskje skulle jeg vært kokk? Derfor er jeg så glad jeg har en stor spisestue hvor vi kan samle mange rundt et godt måltid. Jeg er veldig glad i spisebordet mitt. Når vi tar alle platene i bruk, er spisebordet over tre meter langt, og det er plass til 26 rundt bordet. Så mange er vi ofte til høytider.

Spisebordet er italiensk, og det har jeg hatt i mange, mange år, mens stolene er svenske og har kommet til etter hvert. Det mørke treverket tørker jeg bare over med litt bivoks, så holder bordet seg akkurat like fint, sier Janne, som presiserer at bordet brukes hele tiden, også til hverdags.

– Jeg liker å ha ting stående fremme, bruke sølv og krystall og har alltid friske blomster på bordet. Helst hvite. Hvitt og grønt er så vakkert! Blomstene setter hun i den store krystallvasen hun fikk i gave av sin polske venninne. Den står alltid fremme, sammen med de antikke lysestakene hun kjøpte på brukmarked i Paris første gang hun besøkte byen. – Man skal bruke de pene tingene man har, kose seg med dem og sette pris på de gode stundene i livet, sier Janne.

Lys for den mørke årstid

Utelys er nyttig og stemningsskapende. Butikkene er fulle av lysende muligheter i spennet fra rimelige lysslynger til lekre designlamper tilpasset moderne arkitektur og sparepærer.

Vi nordmenn tilbringer mye tid hjemme. Noe som blant annet gjenspeiler seg i vår interesse for å lyse opp rundt huset. Leverandører

Usbl-nytt har snakket med, kan fortelle at skandinaver med nordmenn i teten bruker mer penger på utebelysning enn det som er vanlig i resten av Europa.

–Vi er storforbrukere av utelys, det være seg ved inngangspartiet, på terrassen eller i hagen, sier daglig leder Erik Lunde i Norlys som både designer og leverer utelamper til en rekke land. –Og vi bruker mer lys ute enn det som var vanlig for bare noen tiår siden. Det holder ikke lenger med en lampe over inngangsdøra. Folk vil også gjerne lyse opp langs stien og på terrassen,

og det er også blitt mer vanlig å dekorere hagen ved å rette lys mot utvalgte busker eller trær, sier Lunde.

Trender

Man kommer langt ved å vurdere eget behov og sjekke det som fins på markedet. Men om man har en stor hage som skal lyssettes eller ønsker helt spesielle effekter, kan det være en ide å rådføre seg med fagfolk.

–Det er viktig å sette lamper og pullerter slik at ikke lyset blander. Videre er det atskillig mer stemningsfullt om man har en rekke små lyspunkter ute fremfor en eller to store lamper, sier daglig leder Berit Egge i Brødrene Kolstad belysning.

Hun merker stor etterspørsel etter lam-

per i moderne design som passer til moderne hus. –Dette er ofte lamper som gir indirekte lys og dermed ikke blander en. Også ledlys, som har lang levetid og lave vedlikeholdskostnader, er svært aktuelt nå, sier Egge.

De som bygger nytt gjør lurt i å tenke belysning helt fra starten. Rør til el-kabler bør graves ned før man legger gress, asfalt eller ulike typer belegningsstein, selv om man i første omgang ikke har råd til den ønskede utebelysning. Å grave ned rørene på forhånd sparer en for arbeid og penger senere.

Prikken over i'en

Ta en kveldstur rundt huset. Se etter om det er steder som skriker etter mangel på

Disse pullertene kaster lys både på terrassen og utover plenen. (Foto Brødr. Kolstad Belysning)

10 GODE RÅD FOR BELYSNING UTENDØRS

- 1** Bruk lyskilder som er beregnet på utendørs bruk.
- 2** Skal du ha lys i eller ved vann, må du bruke lys som er beregnet på dette. La en fagperson stå for installasjonen.
- 3** Tenk kvalitet. Utebelysning skal tåle all slags vær og ofte røff behandling.
- 4** Belysningen skal tåle fuktighet.
- 5** Ikke vær redd for farger. Farget lys kan fungere veldig fint utendørs. Snakk med en fagforhandler om hvilke muligheter som fins.
- 6** Også vinterstid kan det være fint med utelys, for eksempel lysslynger med bitte små pærer eller lys som rettes mot snødekte trær eller rimfrosne busker.
- 7** Plasseringen av lyskildene er viktig. Ved inngangsdør eller garasje må lampen(e) plasseres slik at du ikke selv skygger for nøkkelhullet når du skal inn. Ved stier og gangveier bør lys plasseres et stykke over bakken for ikke å blende dem som kommer gående.
- 8** En dimmer på lyskildene gir mulighet for å regulere lysstyrken.
- 9** Koble gjerne lyskildene til en fotocelleboks som slår lysene automatisk på når det blir mørkt. Da ser huset bebodd ut også når du er på ferie, og du slipper å tenke på å slå på lyset selv.
- 10** Pass på at dine utelys ikke blander naboer.

Denne moderne lampen gir indirekte belysning i to retninger. (Foto Norlys)

Fakler fylt med lampeolje brenner i timevis og kan brukes om igjen.

Her er en pullert i tre og galvanisert stål brukt til å lyse opp terrassen og beplantningen utenfor. (Foto Norlys).

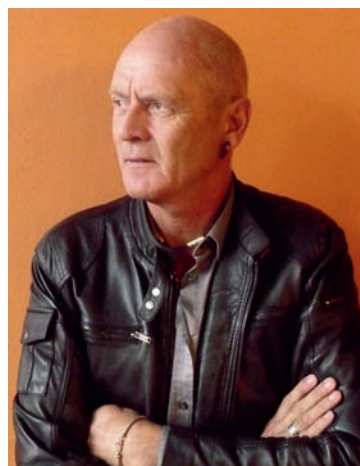
lys. Kanskje er det trapper eller gangstier som nesten ikke synes om kvelden. Er det mulig å lese husnummerskiltet når det er mørkt ute? Kanskje har man vakre trær eller en flott mur som kan bli et blikkfang om kvelden med et eller to spotlys rettet mot seg.

Lys på terrassen og i hagen forlenger følelsen av sommer og gjør det mer attraktivt å oppholde seg utendørs. Lyset kan være prikken over i-en år vi innbyr til fest. Det finnes solcelledrevne lykter som kan henges i trærne, i en pergola eller over terrassen. Eller hvorfor ikke henge opp glasslykter med telys i trærne? Supplert med store telys på en mur og tente fakler ved inngangspartiet vil det garantert få kveldens gjester til å føle seg velkomne.

Her er det hengt en lysslynge under et gelender i en bratt bakke.

Havna og byen

Øystein Grønning
Arkitekt og urbanist
oystein@migrant.no

I høst har hovedstadsavisene vitnet om hvor eksklusivt miljøet i den nye fjordbyen er i ferd med å bli. Eksklusivt er ekskluderende. Selv om allmuen er sikret lov til å bevege seg i de nye områdene, er miljøet liksom ikke tilpassa folk med middels og lavere lønn. Knappt noen bombe, dette. Men Plan- og bygningsetaten i Oslo har i lengre tid målbåret Fjordbyen internasjonalt som en suksesshistorie.

Da vi var guttunger og verken måtte ha hjelm eller flytevest for å bevege oss i byens oppdagelseslandskap, var havna ofte et mål. Der sto jernbanevognene fulle av last til innlandet og ut til verden. Noen ganger fylte vi lommene med godterier ferdig til ekspedering. Jeg tror ikke noen av oss blei vaneforbrytere av fristelsene. Derimot forble vi tro mot byen. Mangfoldet var en del av dannelsen til min generasjon. Byens kompleksitet var ikke bare dannende, men vanedannende.

I flere år har mantraet nå vært at havna er til hinder for byutvikling. Slagordet er uten røtter i virkeligheten. I kjernen glimter fortjeneste av store dimensjoner. Men problemstillinga havn og byutvikling har krav på en viss refleksjon. Jeg forbløffes stadig over hvor lett ansvarlige politikere lar seg dupere av billig markedsføring, ikke minst fra min egen yrkesgruppe, som ofte er frontfigurer i kampanjene for å omdanne havna til arena for eiendomsspekulasjon.

Forholdet «havn og byutvikling» har flere drøftingsakser. Den historiske forklarer havnas konstituerende rolle for byen. Bynavn i Norge vitner om sjøtilknytning. De slutter på -fjord, -strand, -sund, -vik osv. Det var ved havna byene vokste fram. Uten havn hadde vi ikke hatt byer i Norge.

Begrepet "byutvikling" har en historisk uløselig sammenheng med havna.

I moderne tid henger havna sammen med nærings- og velstandsutvikling. Havna var byens puls. Den brakte verden til Norge og Norge til verden. Jernbanesporene førte til hver pir. Folk gikk søndagstur på havna langt ut på 1960-tallet. Bak sjøfronten vokste byene utover. Uten havna hadde vi ikke hatt moderne byer.

I den kontemporære byen er havna blitt gjenstand for kamp om eiendomsverdiene. Derfor står det strid om havnearealene i hver avkrok i landet. Men hvor historieløs kan en bli? "Havna må bort for å gi plass til byutvikling" er så blotta for kunnskap

“ Havna var byens puls. Den brakte verden til Norge og Norge til verden. Jernbanesporene førte til hver pir. Folk gikk søndagstur på havna langt ut på 1960-tallet. ”

at en bare kan gremmes. Hvis ikke havn er nettopp byutvikling, hva er da byutvikling? Tja, Planetaten i Oslo definerer "dynamisk byutvikling" som "nærings-, bolig og kulturutvikling". Altså ikke transport eller havn, som er konstituerende for byen. Byforståelsen er ny og sammenfaller med det postmoderne og nyliberale gjennombruddet.

Encyclopedia Britannica definerer urbanisme som studiet av de fysiske behovene i bysamfunnet. Dersom havna har sammenheng med de fysiske behovene til byen, er havn byutvikling. Men de visjonene vi presenteres for viser vagt vellykka flanører, ikke pulserende by. Arkitektenes illustrasjoner blir brukt i kampen om felleseiendommene. Posisjonen er sterkt verdiladet, men klargjør ikke dette forholdet.

Transportrommets tydelighet er en forutsetning for å forstå og delta i byen. Å viske det ut er fatalt for byen som demokratisk struktur, for demokratiet forutsetter både erfaring og kunnskap. Havna representerer mangfold (som gir toleranse), erfaring (som gir identitet), opplevelsesrikdom (som gir inspirasjon) og bærekraft, som gir robuste bysamfunn. Men få ser ut til å reflektere over det.

Sjøen har kapasitet til å fjerne nesten uante mengder varer fra landtransporten. En trenger ikke være sannsiger for å forutse at havner på alle størrelser vil få sin renessanse. Byene bør vokte havna mot privatisering og forsvare bysamfunnets langsiktige behov. Å avvise havna er et angrep på byens historiske mangfold, opplevelsesrikdom, grunnleggende toleranse og bærekraft. Havna trenger å bli gjenforent med sin framtid.

Fjerner liten skrift og vanskelige ord

Nær halvparten av alle nordmenn synes det er vanskelig å forstå det som står i vilkår eller annen informasjon fra forsikringsselskapene. Det har Tryg gjort noe med!

- Vi har gjennomført en omfattende "språkvask" av all vår skriftlige kundekommunikasjon og foretatt betydelige forenklinger.

Færre unntak

I tillegg har vi fjernet en lang rekke unntak i vilkårene som har vist seg å være lite aktuelle. Målet er å gjøre det enklere for kundene å forstå våre vilkår. Det skal komme klarere frem hva kunden er dekket for, hva kunden ikke er dekket for og hva som er viktig at kunden selv passer på, forteller kom-

Tryg

Ingrid Holm Svendsen,
kommunikasjonssjef
i Tryg.

munikasjonssjef Ingrid Holm Svendsen i forsikringsselskapet Tryg (tidligere TrygVesta).

Her er noen eksempler på ord/formuleringer som har blitt mer kundefremme: premie – **pris**, auto – **bil**, villa – **hus**, varig medisinsk invaliditet – **varig skade på kroppen**, sikkerhetsforsikringer – **krav til deg som kunde**.

Mindre papir

Arbeidet med å forenkle språket og vilkårene har også resultert i en annen merkbar endring for Trygs kunder; avtaledokumentasjonen har nemlig krympet betraktelig.

- En kunde med bil-, båt- villa-, reise-, ulykke- og barneforsikring fikk tidligere et avtaledokument på hele 187 sider. Nå er dette redusert til 102 sider – fortsatt et omfattende dokument,

men likevel en klar forbedring, fremholder Ingrid Holm Svendsen.

- Vi tror fortsatt det er mulig å kutte sideantallet ytterligere og arbeider videre med å forenkle og forbedre språk og vilkår, sier hun.

Mer oversiktlig

Også selve "innpakningen" til forsikringsavtalene er ny: Designet er nytt og avtaledokumentet er inndelt i bolker. Bilder og farger bidrar også til at det blir lettere å lese.

Bare nyttig info

- Før fikk kundene våre mye produktinformasjon de ikke hadde behov for. Både det de hadde kjøpt og det de ikke hadde kjøpt, var tatt med. I det nye avtaledokumentet får kundene kun informasjon om det de faktisk har valgt. Dersom toppdekning ikke er valgt, opplyser vi om at du kan velge en bedre dekning og få mer informasjon

om dette ved å kontakte oss på telefon 800 33 669, forteller kommunikasjonssjefen.

Sparer miljøet

Alt kommer nå også samlet i én konvolutt; oversikt, reisebevis, giro og informasjon om forsikringsproduktene. Det gjør ting mer oversiktlig for kundene, samtidig som mindre papir og færre forsendelser sparer miljøet og bidrar til reduserte kostnader for selskapet.

Fornøyde kunder

- Vi har fått veldig gode tilbakemeldinger på de nye avtalene og det ser vi som uttrykk for at dette er en endring kundene våre ønsker velkommen, sier Ingrid Holm Svendsen. Alle kunder som har fått tilsendt nytt avtaledokument fra og med 4. juni, har fått den nye varianten. De som har fått sitt avtaledokument tidligere i år, får ikke den nye versjonen før neste hovedforfall.

ALDRI MER KALDE FØTTER!

I mange hjem er badet familiens favorittrom. Det skyldes med stor sannsynlighet varmekablene under baderomsgulvet. Den samme komforten kan man skaffe seg i alle rom. Nexans har varmekabelprodukter som passer for de aller fleste rom samt "uterommet". Tradisjonelt forbindes varmekabler i gulv med støping og tykke gulvkonstruksjoner. I dag finnes løsninger for lavtbyggende støpte gulv (rask oppvarming), og løsninger som ikke krever innstøping.

Tradisjonell Nexans varmekabel er ideelle for gulvoppvarming i støpte gulv, både tradisjonelle og lavtbyggende.

MILLICABLE (varmekabel) og **MILLICLICK** (plate med spor for varmekabel). Med denne løsningen er det ikke behov for støpemasse. I tillegg til varme gir løsningen også økt isolasjon i gulvet og trinnlyds absorbering. Gulvarmesystemet bygger 8mm inkl. plate og varmekabel og er egnet både til rehabilitering og nybygg.

MILLIMAT™ - lavtbyggende varmekabelmatte for rehabilitering, byggehøyde kun 4,5mm.

SNOWMAT er ideell for rask og kostnadseffektiv installasjon av is- og snøsmelteanlegg i utendørsarealer som oppkjørsler, gårds plasser, etc. Kan benyttes i arealer med asfalt, betong, heller eller stein.

Ta kontakt med din lokale elektroinstallatør for et tilbud.

Nexans varmekabel er en norsk oppfinnelse og produkt, produsert siden 1926.
www.nexans.no/varme.

Nexans
Global expert in cables
and cabling systems

Kule sider

Hei alle sammen!

Nå har høsten kommet og det er ikke alltid vær for å leke ute. Men hva gjør vel det? Det finnes jo massevis en kan drive med innendørs. Kanskje er dere så heldig å ha et lekeland, svømmehall eller et sportssenter i nærheten? Ellers kan man jo alltid kose seg hjemme. Da kan det faktisk være spesielt hyggelig med levende lys og et tykt teppe rundt seg. Kanskje ta seg tid til å løse våre oppgaver? Vi håper i hvert fall at dere koser dere skikkelig og hvis dere har noen forslag eller ideer for «Kule sider», skriv til

Usbl-nytt «Kule sider»

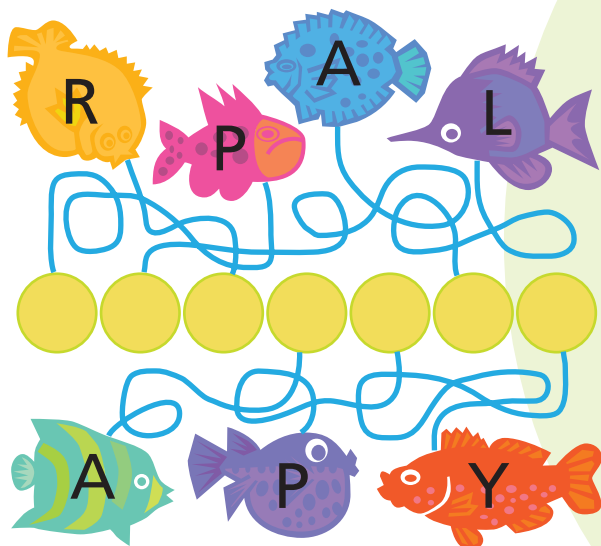
Postboks 8944 Youngstorget

0028 Oslo

E-post: info@usbl.no

Akvariet

Følg strekene fra hver fisk og skriv bokstaven som står i fisken du starter fra inn i boblen du kommer til. Løsningsordet er noe fiskene helt sikkert ikke har behov for.

Lampefeber

Her står lampene på rekke og rad. Kan du finne denne kombinasjonen i rutenettet under?

	1	2	3	4	5	6	7
A							
B							
C							
D							
E							
F							
G							

Lyskryss

1 LYS		2				3		4 LYS
				5 LYS				
		6 LYS						
	7		8				9 LYS	
	10					LYS		
	11 LYS					12		LYS

Vannrett

1 Blond 3 Små levende lys 5 Holder for stearinlys 6 Motsatt av dødstrøtt
8 Svært flink elev 10 Lamperekke foran på en scene 11 Strekning som lyset tilbakelegger på 365 dager 12 Offentlig belysning

Loddrett

1 Noe lyset kommer fra 2 Tydelig for alle 4 Som ikke tåler lys 5 Taklampe med flere armer 7 Polarys 9 Glødelampe

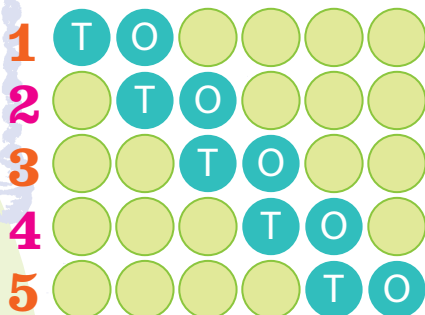
Finne fem feil

Kan du finne fem feil på det nederste bildet?

5 med to

- 1 Kommer med lyn
- 2 Husdyr, særlig kuer
- 3 Sement, sand og vann
- 4 Leder av skole
- 5 Uten fradrag

Varmekilde

Hvis du ordner bokstavene i riktig rekkefølge finner du ut hvilken varmekilde vi tenker på. Tips: brukes til oppvarming av bolighus.

K E K V O
K A L V N

Norgesrekorder

Den laveste temperaturen er $-51,4^{\circ}\text{C}$ og ble målt den 1. mai 1886 i Karasjok, Finnmark.

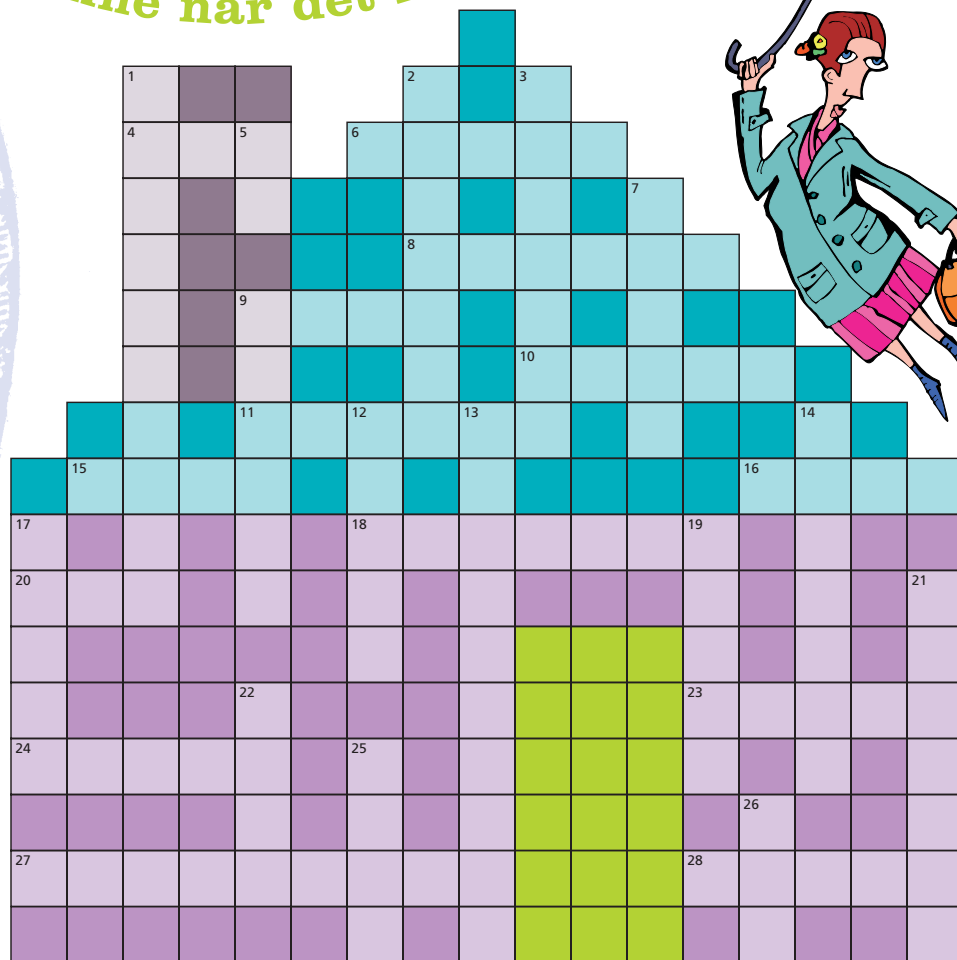
Varmest var det med fantastiske $35,6^{\circ}\text{C}$ den 20. juni 1979 i Nesbyen, Buskerud.

I juli 1955 kunne Kjevik, Vest-Agder glede seg over de fleste månedlige soltimer: 390,1.

Den største snødybden ble målt med 585 cm den 3. april 1918 i Grjotrusti, Hordaland.

Færder fyr, Vestfold hadde med $24,1^{\circ}\text{C}$ den høyeste sjøtemperaturen den 10. august 1975.

Inne når det regner ute

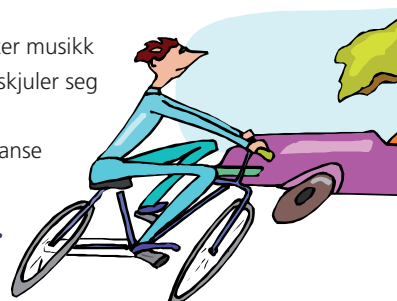
Vannrett

- 4 Koselig med levende ---
- 6 Lengre fortelling
- 8 Skuespill
- 9 Bruke en pensel
- 10 Søt drikk
- 11 Forfatte
- 15 Ferdigheten å kunne tolke skrift
- 16 Lage mat
- 18 Spilles med kuler og stokker på et bord
- 20 Gruppe som gjør noe sammen
- 22 Drive med musikk
- 24 Skrive vers
- 27 Hjerter, kabal, poker og bridge
- 28 Lage maskerekker

Loddrett

- 1 Treningsvegg med små hyller og utspring
- 2 Søtsaker
- 3 Sanganlegg
- 5 Lage klær
- 7 Bruke hodet
- 8 Samling og utstilling av kunstverk
- 12 Hodebry, gåte
- 13 Ballidrett med 6 spillere på hvert lag
- 14 Kjeglespill
- 17 Teppe
- 19 Bevege seg etter musikk
- 21 Lek hvor man skjuler seg
- 22 Åpent ildsted
- 25 Spørrekonkurranse
- 26 Spill

Løsningene finner du bak i bladet.

DET ER FORTSATT LOV Å DISKUTERE OM GULRØTTENE SKAL KOKES ELLER RASPES

SELV OM DET IKKE LENGER ER VI SOM LAGER MIDDAGEN

Man vet selv best hvordan ting skal gjøres hjemme. Å la noen andre ta over enkelte praktiske gjøremål, trenger ikke å forandre på det. Usbl Omsorg tilbyr en lang rekke tjenester som for eksempel handlehjelp, matlaging eller ulike sykepleietjenester. Har du medlemskap i Usbl, får du dessuten rabatt. For mer informasjon, se usbl.no eller ring **22 98 38 00**.

Kule løsninger

Akvariet

Finn fem feil

Lampfeber

D 6,7 og E 5,6

Lyskruss

5 med to

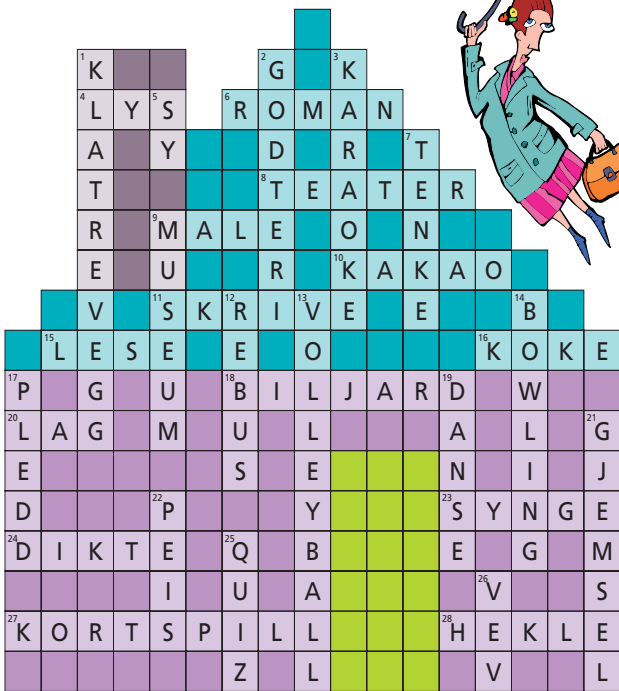
- T O R D E N
- S T O R F E
- B E T O N G
- R E K T O R
- B R U T T O

Varmekilde

KAKKELOVN

Inne når det regner ute

Forny ditt gamle kjøkken!

Be om befaring med pristilbud.
Vi produserer etter mål og leverer ferdig montert hos deg.

Priseksempel:

- 14 stk. skapdører
- 5 stk. skuffefronter
- Inkludert hengsler, skuffeinomat, frakt og montering kr 18.200,-
- 10 % USBL-RABATT = kr 16.350,-**

Åpent: Mandag - fredag kl. 10-17. Lørdag kl. 10-16
Sandakerveien 102 H, 0484 Oslo, Tlf. 22 68 90 00
e-post: kjokken@connection-as.no - www.kjokkenskreddern.no

MALERMESTER Freddy Carlsson AS

Freddy Carlsson AS er et middels stort malerfirma med mange års bransjeerfaring. Vår målsetning er å levere kvalitet til avtalt tid og pris. Vi har gjennom fokus på kunnskap, kvalitet og service opparbeidet gode referanser både på bedrift- og privatmarkedet.

Vi tilbyr tjenester som blant annet:

- Dekor
- Tradisjonelt malerarbeid
- Innvendig og utvendig malerarbeid
- Tapetsering og gulvbelegg
- Oppussing og rehabilitering av fasade
- Kjemisk maling / fjerning
- Møbelmaling og restaurering
- Sprøyte- og malerverksted
- Konsulenttjenester

Kontakt oss gjerne om du ønsker mer informasjon om våre tjenester.

Malmester Freddy Carlsson AS
Heggelibakken 4
N-0375 OSLO
Telefon: 22 13 66 13
E-post: freddy@carlsson.no
www.carlsson.no

belysning

Le Klint 324 vegglampe designet av Erik Hansen. Fås også i svart, kr 3550, Ruths design.

Louis Poulsen PH Kulelamell taklampe designet av Poul Henningsen, kr 13.595, Lyse ideer

Lampetta pendel, Ø* 14 cm, kr 899, Pulz/Lampehuset.

Louis Poulsen PH 3.5 – 2.5 gulvlampe designet av Poul Henningsen, kr 8245, Lyse ideer

Grass gulvlampe med Baria skjerm, kr 3699, Herstal.

Hvit og delikat

En hvit lampe gir et diskret, eksklusivt preg, og de kan lett tilpasses de fleste rom og interiører.

*Ø = diameter

A X
YUIZ
ÅDKVY
DWPCRQD

Gyllen panellampe til vegg, H 56 cm, kr 225, Ikea.

Väte gulvlampe, H 163 cm, kr 345, Ikea.

Malmø 41 taklampe, Ø* 41 cm, kr 1255, Markslöjd.

Mänljus bordlampe, H 44 cm, kr 285, Ikea.

Wrench bordlampe. Fås også i svart og lime, kr 2795, BoConcept.

Lysslynge med perler, 220 cm, kr 299, Bloomingville.

E 27 lyskule med takpendel designet av Mattias Ståhlbom. Fås i flere farger, kr 499, Muuto.

Znoor takpendel designet av Henrik Pedersen. Fås i to størrelser: Ø* 30/45 cm, H 24,5/36,5 cm, hhv kr 1699/2999, Bolia.

Pit bordlampe designet av E27. Fås også i hvitt med rød ledning og som gulvlampe, kr 2699, Bolia.

Oblique Glossy gulvlampe, H 130, fås i ni ulike farger, kr 2289, P'Light.

Industriell vegglampe, kr 789, House Doctor.

LM580 taklampe med mange lyspunkter, pris på forespørsel, Leitmotiv/Ruth 66.

Arbeidslampe i grønt metall, kr 1249, Sia.

Semi taklampe designet av Torsten Thorup og Claus Bonderup. Fås i ulike farger og størrelsene Ø* 30, 47 og 60 cm, hhv kr 1495, 2195 og 3295, Gubi

Bristol jade taklampe, kr 2195, BoConcept/Skeidar.

Fargesterke lamper

I et fargenøytralt rom blir en fargesterk lampe et naturlig midtpunkt.

*Ø = diameter

Taklampe, H 37 cm, fås i tre farger, kr 999, Ellos.

Kaiser Ideel 6631 Luxus bordlampe designet av Christian Dell. Fås i flere farger, kr 5690, Lyse Ideer.

Aeros pendel i titan,
Ø* 72 cm, kr 13.895,
Louis Poulsen/Lyse ideer.

Lenti Pendel Pulz
taklampe, kr 3499,
Lampehuset.

Taklampe i sink,
kr 498, Madam Stoltz.

Arco gulvlampe designet
av Achille og Pier Giacomo
Castiglioni, kr 16.075,
Flos/Expo Nova.

Ango vegglampe,
kr 499, Herstal.

Oxana taklampe,
Ø* 45 cm, kr
3190,

Annelund bordlampe,
H 55 cm, kr 398,
A-møbler.

Agra lanterne,
74 cm, kr 1199,
Bohus.

Metallic hvit

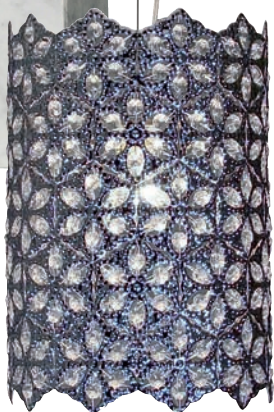
Lamper i metall gir tyngde og gjenskinn.
Overflaten reflekterer lettere andre
lyskilder, men kan også gi et matt,
rustikt preg.

*Ø = diameter

Hibiscus taklampe
Ø* 21,5 cm, kr 1125,
HouseDoctor

Aladdin taklampe,
H 37 cm, kr 2249,
Aneta/Christiania
Belysning CC Vest.

Fun Metal 1 TA
bordlampe designet
av Verner Panton,
kr 8045, Lyse Ideer.

Sekskantet taklampe,
H 13 cm, kr 459,
Bloomingville.

I løpet av høsten 2010 blir advokatkontoret i Usbl styrket.

Styrket advokatstab

Den 1. juni overtok jeg som leder av advokatkontoret. Den 1. oktober startet advokat Atle Thorsell, og advokat Tina Berg er tilbake fra permisjon i begynnelsen av januar. Til sammen vil vi være tre fulltidsansatte advokater. Advokat Knut Sannem bistår også advokatkontoret ved behov.

Advokatkontoret bistår boligbyggelaget med rådgivning. En viktig oppgave for advokatkontoret er også å tilby sine tjenester

til medlemmene og styrene i borettslag og sameier som er forvaltet av Usbl. Vi på advokatkontoret har som mål å tilby gode advokat tjenester til en gunstig pris. Vi ønsker å være en uformell rådgiver som kan bistå fra et tidlig tidspunkt i sakene. Vår erfaring tilsier at det ofte vil være i klientenes interesse å engasjere oss på et tidlig stadium for i størst mulig grad å forebygge tvister. Med vår bakgrunn bør vi også ha

gode forutsetninger for å bistå når konflikt først har oppstått.

Medlemmer og selskaper som er forvaltet av Usbl tilbys tjenestene til en rimeligere pris enn andre. Prisene vil således være meget konkurransedyktige.

I dette nummeret av Usbl-nytt har jeg gledet av å presentere advokatkontoret.

Mvh Marianne

ADVOKAT MARIANNE RAA BJAALAND

Jeg har mangeårig erfaring fra privat og offentlig sektor og er spesialisert innen bolig og eiendomsrett. Jeg kommer fra stillingen som seniorrådgiver i Kommunal- og regionaldepartementet. Der hadde jeg ansvar for å lede lovarbeid og presisere hvordan regelverket var å forstå for «boliglovene». Før dette arbeidet jeg som advokat i OBOS innenfor områdene selskapsrett, bolig- og husleierett, plan- og bygningsrett og eiendomsmeglingsrett. Enda lenger tilbake i tid arbeidet jeg hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus med klagesaker etter plan- og bygningsloven. Jeg er medforfatter til en fagbok "Eiendomsprosjekter - En praktisk juridisk håndbok" og til boken «Eiendomsmegling i praksis del 1», utgitt av Norges Eiendomsmeglerforbund. Boken brukes i undervisningen av eiendomsmeglerne på BI.

ADVOKAT ATLE THORSELL

Atle Thorsell kommer fra stillingen som senioradvokat i Arntzen de Besche Advokatfirma, hvor han har arbeidet som advokat i ni år.

Han har der vært tilknyttet eiendomsavdelingen og har i en årrekke bistått noen av Norges mest profilerte og profesjonelle eiendomsaktører innenfor de fleste fagfelt relatert til fast eiendom. Han har således lang erfaring i praktisk rådgivning, tvisteløsning og prosedering for domstolene innenfor de fleste eiendomsrettslige felt.

I tillegg til dette har han også hatt oppdrag for privatpersoner innenfor mer familierettslige problemstillinger som ekteskapslovgivning, arv etc.

Thorsell har skrevet en rekke eiendomsrelaterte artikler i ulike tidsskrift og har også hatt fast spalte i Ny Bolig.

ADVOKAT TINA BERG

Tina Berg har arbeidet ved Usbls advokatkontor siden august 2006. I Usbl har hun hatt oppdrag for privatpersoner også innenfor mer familierettslige problemstillinger. Hun har i stor grad bistått styrer i borettslag og sameier, blant annet med bistand i forbindelse med rehabiliteringsprosesser, reklamasjoner og spørsmål om styrets arbeid og ansvar.

Berg har bred erfaring med bolig- og husleierett, samt alle typer saker innen tvangsfullbyrdelse.

Hun er godkjent advokatmekler og mye benyttet som foredragsholder.

Berg kom fra stillingen som namsfullmektig ved Namsfogden i Oslo hvor hun arbeidet i 4,5 år.

BØLEREIKA

lener seg utover
Nittedalsjor-
dene, og må ha
sett mangt i sitt
900-årige liv.

Nittedal

Kanskje ligger ikke verdens navle i Nittedal, men over tjue tusen mennesker har sitt hjem her i Oslos nabokommune. De har natur-skjønne omgivelser og god plass.

ENGLENE

- de i fast form - holder seg ved kirken.

POP POP

Vespa er et populært fremkomstmiddel for beboere i Seterhaugen borettslag.

Fokus

Fokus er en serie med fotoreportasjer fra ulike steder der Usbl har sine medlemmer. Seriens fotograf, Elin Barosen, er kjent fra Obosbladets mangeårige fotospalte «Osloglimt».

GRENDEHUSET

Utheim er et overraskende moderne og likevel 20 år gammelt dugnadsdrevet hus til alle formål som krever store lokaler.

KULTURHEMMELIGHET

Litt bortgjemt, men på en nydelig utsiktstomt i Gjelleråsen, ligger Galleri Würth. De har imponerende utstillinger med kjente internasjonale kunstnere, innimellom lokale arrangementer.

LILLE VENEZIA?

Kanskje ikke helt. Men Nittedal kommune har gjort mye ut av kanalen i sentrum.

SKOGENS DYP

finnes definitivt i denne kommunen, til glede for mange.

NITTEDAL KIRKE

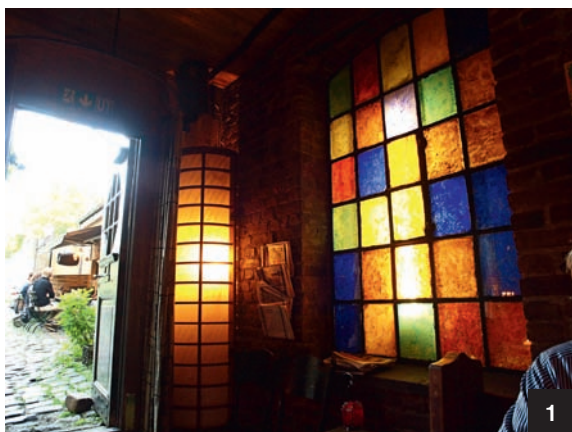
ligger vakkert og fritt på en høyde. Trekirken fra 1869 er bygd på murene til midalderkirken på Dal, som området het i tidligere tider.

Med sjela i Vålerenga

Henrettelse på Vålerenga – anno 2010

Barnegråt, skrik og skral før applausen bredte seg utenfor Vålerenga kirke. Akerselva Kultur – og Teaterlag (AKT) gjen-skapte 19. april 1864, da den siste offentlige henrettelse ble gjennomført. Publikum pustet lettet ut da gateteateret tok med halen på 200 fremmøtte videre.

1

2

3

4

1) Interiøret i SMIA Galleri er laget av eierne, kunstner Merete og blikkenslagermester Petter.

2) Trafikkstopper: Danmarks gate forvandlet til utedørscene med Christiania Damekor, Akershus kultur- og teaterlag (AKT) og publikum.

3) Detalj fra kulturkafeen SMIA Galleri nedenfor Vålerenga kirke.

4) Tonje Tovik, Slije Grynning Rezende og Cathrin Johansen iført hvite kitter og kyse, gjensker Synnøve Findens historie.

Duften fra Smia Galleri, kulturkafeen nedenfor kirken, stod i stor kontrast til det blodige opptrinnet. Hvert år opptrer teaterlaget ute i det fri og gjensker historie og dagligliv for alle med interesse for lokalhistorie. Denne gangen var det Oslos mest sjarmerende bydel, en bydel med sjel, dropsfargede trehus og patriotismen vaiende som var kulisse.

"Vandrehistorier fra Kampen og Vålerenga" begynte med halshugging og vandret videre over til skolen hvor publikum speidet opp mot himmelen. Høy flydur henter fram spenningen fra Ekebergsletta i 1910 da Calle Cederström foretok den første flyturen på norsk jord. Med ett ruller hakekorset ned fra et vindu, vi befinner oss i 9.april 1940, og føler at vi virkelig har forflyttet oss i en tidskapsel før vi slår følge med noen musikanter videre ned til Danmarksgata. Dagliglivet utspilte seg foran og blant publikum gjennom åtte tablåer fremført i bakgårder, portrom og midt i gata mens storøye små og store fulgte med fra vinduene.

Synnøve Finden ligger i en seng i en bakgård i Danmarksgata. Det heter seg at hun ikke var pen nok til å bli gift og startet produksjonen av ost, som ble solgt fra en koffert.

Hva glør dere på? buldrer en stemme fra andre etasje i nummer 37 til humring fra publikum, som villig lar seg lede til neste bakgård.

Både sladder, elskov, lek, fyll og spetakkel hører med når man vandrer i Vålerengas historie.

AKT består av mellom 30-40 amatører fra 8 år og oppover. Tove S. Christiansen har skrevet manus med historier kjent fra Vålerenga Historielags bøker. Her er bakgårdshumoren en rød tråd. Christiania Damekor fremførte sanger i gata, og publikum fikk også høre Lillebjørn Nilsens viser med tekst av arbeiderklassens dikter Rudolf Nilsen.

De yngste skuespillerne blir røde i kinnene når både spill, fyll og løse fugler flakser fritt i stykket "Østkantunger". Stykket er skrevet av 76-årige Liv Hellsaa, en av de fremmøtte. Stykket kan leses i sin helhet i "Med sjelen i Vålerenga" (Orion forlag 2002). Livet bak blondgardinene i 1940-50 fremsto som svært mye tøffere enn 2010.

Ørefikene fra den opprinnelige historien uteble – heldigvis.

Om noen forvillet seg inn på Vålerenga denne dagen, fikk de se sigøynere, småjenter i 50-talls kostyme, presten med bibelen i en hånd og mange andre karakterer som var med på å skape et så virkelighetsnært bilde av fortiden at det burde vært pensum i skolen. Tablåene ble avsluttet med "Cognacfatet", en klassiker fra Chat Noir i ren Juster-stil, oppført på "Sotahjørnet", et beryktet hjørne oppkalt etter den lille Sota-kafeen på hjørnet av Strømsveien og Etterstadgata. En av dem som vanket der ble kalt "Kyter'n", Vålerengas store dikter.

*På meg hu gjerne skjelte og smelte som en prest.
 Og ble hu riktig sinna, så skreik hu som en katt,
 som går på frierfotter en deilig sommernatt.*

Utdrag av Kyter'n – Wilhelm Holteberg Hansen.

Boka kan kjøpes via Vålerenga Historielag, som arrangerte "Vandrehistorier fra Kampen og Vålerenga" i samarbeid med AKT, et aktivt historielag som arrangerer foredrag og fotoutstillinger basert på ivrige bidragsytere som gikk sine barnesko på Vålerenga, Kampen og Etterstad. Vålerenga historielag mottok bydel Gamle Oslos kulturpris i 2010.

Etter å ha være vitne til en henrettelse anno 2010 verker strupen og det kniper i magen.

Smia Galleri ligger i Opplandsgata, for dette er a-endingenes bydel. Brostein, terracottafarget murstein, blyglass og metalldesign fra smia - som fremdeles eksisterer som verksted - gir høy kosfaktor. Da Byantikvaren i 2001 bestemte at bygningen i Opplandsgata skulle få stå, kom kunstnerparet Merete og Peter på banen. Merete er "moren" til den kjente statuen i Akersgata, VG-mannen. Det tok 2 år med dugnadsånd for å gjøre om stedet til det jeg våger å kalle Gamlebyens koseligste restaurant, jazzkafe og galleri, med kunstnerbolig i andre etasje. I bokhyllen ligger fotoalbum med bilder av oppussingsarbeidet sammen med historielagets bøker. I 2011 er Oslo brannvesen 150 år. Da får publikum sjansen til å oppleve AKT med «Den røde hane galer igjen».

Gresskaret er det fremste symbolet for Halloween. Det er lett å lage en lykt, og kjøttet du tar ut egner seg godt i suppe. (Foto: Bengt Wilson, Opplysningskontoret for frukt og grønt).

Det fins mange forskjellige sorter gresskar. Dette er en knalloransj variant som heter hokkaido.

Halloween

Gjør deg klar for

For mange av oss har forberedelsene gjerne bestått i å ha et godterilager på lur i tilfelle det skulle ringe på døra. Men hvorfor ikke rett og slett feire Halloween? Alt som trengs er et gresskar...

Vhar åpnet døra og står ansikt til ansikt med en kortvokst vampyr ledsaget av en enda mindre heks. Heldigvis har vi noe sjokolade liggende i kjøleskapet og risikerer ikke at noen kaster egg på døra eller det som verne er.

Det er mange som misliker skikken med Halloween, som for alvor har slått rot i Norge. Noen låser rett og slett døra og sluker alle lys. Men hvorfor ikke slutte seg til de festglade Halloweenfeirerne?

Gammel skikk

Halloweenfeiringen har røtter i USA, men også i Irland og visstnok også i gammel keltisk folketro. De gamle keltere feiret

årstidsfesten Samhain, en hedensk høsttakkefest, 31. oktober. Deres irske etterkommere skar ut lykter av turnips som ble brukt til å holde onde ånder unna. Derfra vandret skikken til USA, der det var mer gresskar enn turnips. I mellomkrigstiden begynte barn og unge å gå fra hus til hus med sitt trick or treat, knep eller knask, slik det de siste årene er blitt vanlig også her i landet.

– Halloween har helt klart ført til at det dyrkes og selges mer gresskar i Norge enn før, sier Britt Kåsin i Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker. Hun oppfordrer til å bruke gresskarkjøttet i matlagning når man huler ut gresskaret. Gresskar har mild smak og kan brukes i mange forskjel-

lige retter, både til supper og søte kaker og desserter. Gresskar inneholder ikke så veldig mye vitaminer, men det er svært kalorifattig, fremholder hun.

Populærkultur

I dag er Halloween først og fremst et kommersielt fenomen knyttet til populærkulturen, da særlig skrekkfilmer. Skeptiske voksne ser hoderystende hvordan ungdommer kler seg i heksedrakter, masker og andre nifse klesplagg i de typiske Halloweenfargene oransje og svart.

Og den eldre garde gjør lurt i å ha litt godteri på lur eller skalke lukene og slå av lyset. Eller kle seg i svart selv og gi seg gresskaret i vold.

FOTO SYNØVE DREIER

Gresskarsuppe

(4 PERSONER)

Gresskar smaker lite og bør derfor smaksettes med krydderurter, hvitløk, bacon eller andre ting med smak.

- 500 gram rensset og skrelt **gresskar**
- 2 **poteter**
- 2 båter hakket **hvitløk**
- 2 ts revet frisk **ingefær**
- 1 l **vann**
- 2 stk **kjøttbuljongterning**
- Salt** og **pepper** etter smak
- 3 ss hakket frisk **bladpersille**
- 1 ss hakket frisk **gressløk**
- 1 ts hakket frisk **rosmarin**
- 1,5 dl **lettrømme**

1. Skjær gresskaret i terninger
2. Skrell potetene og skjær dem i terninger
3. Kok gresskar og poteter møre i vannet sammen med ingefær, hvitløk og buljongterninger
4. Mos blandingen med stavmikser eller lignende og gi den et oppkok
5. Smak til med salt og pepper, tilsett evt. litt mer vann hvis suppen er for tykk
6. Tilsett urter og server suppen rykende varm med en klatt rømme og godt brød til
7. Ha noen krydderurter på toppen som pynt

(Opplysningskontoret for frukt og grønt)

Oransje blomster og pyntegresskar er passende dekorasjon til Halloween.

Skikken med Halloween feires nå også i Skandinavia. Her er det tivoli i København som er pyntet med gresskar.

GRESSKAR

Gresskar tilhører gresskarfamilien sammen med en lang rekke arter, deriblant agurk og squash. Kommer opprinnelig fra Sør- og Mellom-Amerika. Er blitt brukt av indianerne i flere tusen år. Som svært mange kulturplanter kom gresskaret til Europa på 1500-tallet. De fleste gresskar har mild smak og er nyttige i matlaging.

Nytt verk om Oslos østkant

Lokalhistoriker, byvandringsguide og journalist Leif Gjerland har igjen levert en ny Oslo-bok. Denne gangen er det Oslo østkant som beskrives fra 1600-tallet og frem til i dag. Boka er delt inn i to der første delen er laget som et livsløp (og vel så det) med den spede fødsel via oppvekst, voksentid og alderdom til gjenfødelse.

Andre del av boka er beskrivelser av østkanten i dag. Denne delen er en billedguide med billedtekster fra mange kjente steder, men også ukjente og bortgjemte perler som selv denne anmelder ikke kjente til, dette til tross for mer enn 25 år i området.

Boka er lett å lese, gir nytt innblikk og oppsummerer Oslo østs historie på en både informativ og

morsom måte, hele veien rikt illustrert.

Visste du for eksempel at skillet mellom øst og vest ikke går langs Akerselva som alle later til å tro, men at det er Uelands gate som skiller de to bydelene, både dialektmessig og bygningsmessig?

Gjerland har aldri lagt skjul på hva han mener om politikernes behandling av Oslo øst og særlig får byplanleggerne gjennomgå i forbindelse med både rivesaker og byggesaker. 1960-årenes trang til høyhus og doble innfartsårer rundt slottet er fascinerende lesning. Gjerland trekker paralleller til dagens Barcode-bygging i Bjørvika og levner fremdeles byplanleggerne liten ære, det være seg for for planleggingen den gang og nå.

Boka kan leses som en historie-

LEIF GJERLAND

ØSTKANTEN

HISTORIEN OM EN LIVSKRAFTIG BYUTVIKLING

257 SIDER

KR. 385,-

KOM FORLAG

bok, som en oppslagsbok, som en meningsytring og som en byvandringsbok. Den analyserer både fortiden og nåtiden og stiller spørsmålsteget ved hvilken framtid som venter Oslo øst. Den kan brukes i alle disse sammenhengene, og er med sitt store format og flotte layout dessuten en god gaveidé til alle med interesse for Oslo, historie, byvandring og politikk, enten man er enig med forfatteren eller ikke.

Gjennom en årrekke som fotograf har Gjerland etter hvert opparbeidet seg en meget rikholdig billedsamling fra østkanten, mye får han benyttet her mens Oslo Bymuseum og Byantikvaren har bidratt med de fleste bildene fra tidligere tider. Forordet er ved Rune Gerhardsen.

OM FORFATTEREN: Leif Gjerland er lokalhistoriker, journalist og guide for byvandring i Oslo med spesialitet på Gamlebyen og Akerselva. Han har skrevet flere bøker om Oslo og er skribent både i Østkantavisa og i Aften. Til daglig er han ansatt som informa-

En reise til fortiden

– Oslo for 100 år siden

Dette er den fjerde boken i serien om Oslo på 1900-tallet. I denne blir vi tatt med på en reise til våre oldeforeldres tid, en tid de færreste av oss har helt klare forestillinger om.

Det er en tid med store forandringer. Hestetrikken forsvant, bilen inntok gatebildet, og mot slutten av perioden gjorde radio og telefonen sitt inntok.

Vi får innblikk i den store forskjellen på øst- og vestkant, og det er et eget kapittel om arbeiderbevegelsen som vokste frem i denne perioden.

Boken er en historiebok som tar for seg år for år, skole og utdanning, arbeidsliv, arbeiderbevegelsen, kommunikasjoner, kultur, idrett, sunnhet og sykdom, hjem og fritid pluss et avslutningskapittel med Oslo på kryss og tvers.

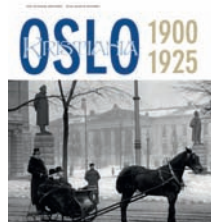
Bokens oppbygging er ryddig og oversiktlig og gir et godt innblikk i

alle områdene den omhandler.

I begynnelsen av hvert kapittel får vi en historisk innledning om det aktuelle emnet fulgt av bilder med omfattende og opplysende billedtekster. Mange steder skal det stor fantasi til å skjønne hvor dette egentlig har ligget, mens andre steder er så godt som uforandret 100 år etter.

I tillegg til det skrevne historiske materialet er boken særdeles rikt illustrert, bildene er drops for øyet, her er bilder fra de fleste av livets forhold, både blant borgerskapet og arbeiderklassen, her er morsomme bilder og fornøyelige politiske avistegninger i tillegg til bilder fra kulturliv og scene.

I likhet med de øvrige fire bøkene, er dette helt klart gavebøker, en julegave alle som er interessert i Oslo og historie vil bli glad for. Det er en hyggelig måte å lære historie på og bilder

JON GUNNAR
ARNTZEN OG
STIG-AUDUN
HANSEN
OSLO/KRISTIANIA
1900-1925
256 SIDER
KR 385,-
KOM FORLAG

og tegninger gjør det til en fryd og fornøyelse å bla i og lese.

Alle bildene er i svart hvitt og tidskoloritten er upåklagelig. Boka er skrevet av Jon Gunnar Arntzen og Stig-Audun Hansen. De har samarbeidet om flere av de tidligere Oslo-bøkene.

OM FORFATTERNE: **Jon Gunnar Arntzen** er lokalhistoriker og mangeårig bygguide. Han har vært medarbeider i flere utgaver av Oslo byleksikon og bidratt med tekstene i flere andre Oslo-bøker. **Stig-Audun Hansen** arbeider som skribent, billedredaktør og fotograf og har skrevet flere bøker innen kunst og kultur i tillegg til bøkene om Oslo. Han debuterte som fotograf på Statens Høstutstilling i 1986.

Et benløst skjelett

Forrige gang jeg var i min lokale bank, var det helt umulig å unngå å tenke på major Kay Haug.

Jeg har tidligere gitt uttrykk for hva jeg synes om banker og andre finansinstitusjoner. Jeg liker dem ikke.

Mitt inntrykk er at deres samfunnsansvar er på linje med David Toskas. De er kun opptatt av å berike seg selv. Gjerne på din og min bekostning – hvis du lurar på om dette er rett, ring alle du kjenner i Hattfjelldal, eller en annen Terra-kommune.

Derfor går jeg ikke i banken når jeg ikke må, jeg holder den på et tastaturs avstand.

Men en gang i året er det ingen vei utenom. Jeg er nemlig aksjeeier. Hvert år får jeg noen hundre kroner i utbytte på mine aksjer.

Av en eller annen grunn har jeg ikke oppgitt kontonummer til noen jeg ikke vet hvem er, derfor får jeg en lapp i postkassa som jeg har gått i banken med, og gjort om til kontante norske kroner. Riktignok mot et betydelig gebyr, banken har tatt noe sånt som tredjedelen eller fjerdedelen for å gi meg mine penger.

Du må jobbe i bank for ikke å se det urimelige i det, men sånn er det.

På forsommeren troppet jeg igjen opp i banken. Jeg ble fortalt at det dessverre ikke gikk å betale ut penger, det var ikke sånn de drev butikk.

Jeg gjorde det klart at jeg visste at jeg med åpne øyne gikk inn til våre dagers svar på landeveisrøverne, og at jeg måtte betale en urimelig andel av mine penger i gebyr for å få ut resten av mine penger.

Men det hjalp ikke. Det var ikke mulig å få utbetalt sine egne penger, derimot kunne jeg få dem på min konto, hvis jeg hadde konto i banken.

Jeg skjerpet meg, var utrolig diplomatisk, og forklarte rolig at jeg ikke hadde konto i banken, og at hver gang jeg satte føttene innenfor dørene til den lokale filialen av landets største bank, så sank sjansen for at jeg skulle åpne en slik konto ytterligere. De får aldri meg som kunde. Aldri!

Bankfunksjonæren, som åpenbart ikke hadde hørt om Nürnbergdommen - hvor det etter 2. verdenskrig ble slått uttrykkelig fast at man ikke kan snike seg unna straffeansvar ved å vise til retningslinjer

“Jeg gjorde det klart at jeg visste at jeg med åpne øyne gikk inn til våre dagers svar på landeveisrøverne.”

og ordre fra overordnede, vi har alle ansvar for egne liv og egne avgjørelser - beklaget igjen. De hadde nemlig ikke penger.

Banken hadde ikke penger! Ingen! Den hadde minibank, men der kunne jeg ikke få ut penger som ikke var inne på den kontoen jeg ikke hadde.

Banken hadde ikke penger, og bankmannen sa med den største selvfølgelighet at banken, pengebutikken, hadde ikke penger.

For meg er det vanskelig å forestille meg

meg en fiskehandler uten fisk, en skobutikk uten sko, en møbelhandler som ikke har stoler, et pol som ikke har sprit... Men en bank uten penger, det har jeg rett ned i bakken.

Og penger er vi dønn avhengig av. Derfor kan de velkleddede funksjonærene – jada, jeg veit de bare opptrer på vegne av mye sleipere og enda mer velkleddede folk mye høyere opp, men jeg henviser igjen til Nürnbergdommen – herje med oss akkurat som de vil. Og vi kan gjøre ingenting. Annet enn å smile og betale. Og tenke på Kay Haug.

Han er major og usedvanlig bekymret for situasjonen for Hæren i Nord-Norge. Og hva har det med min lokale filial av landets største bank å gjøre? Ingenting, men at major Haug gir en helt presis beskrivelse av min pengeløse bankfilial når han beskriver situasjonen for den utarmede hæren i Nord-Norge. Ifølge ham er den et skjelett uten ben.

Og det omtrent som en bank uten penger.

					★	FRI-TID	SPANIA	DRAP	SVERIGE	PAR-TIKLER	PRON.	FRA	BIB. NAVN	★	PIKE-NAVN	KUNSTNER
					DAL-FØRE									PREP.		
					OE		AMPERE		STAT					TO LIKE		
					SLEKTNINGER							STED				
					TERA		STOFF		KELVIN		ØSTERRIKE	NA-BOER	HUMRE	AMPERE		★
					PLURALIS				REX					TYSKLAND	50	
AVGIFT	PREP.	BILDE-SETNING	SVENLIE	★	DUNST			RE-GINA		↗					↘	STAT
↙				ELV	ALFA			TRE			REX	MANN	DYR			
FARGE					PREP.		TYVER							UKJENT		
					URO									SPANIA		
★	NORGE		EKTE				500	IKKE(SV)			MASSE					
	LØFTE		TAR				ØDE	MÅNED			SJARM					
FOR-FATTER						TESLA		LAGER					VASSE			
DOM-PROST (ENG.)					LOVLIG	RETN-KINKIG		ELV		FORM			ØVELSE			↓
KLOKKE	★	↙									↗	GASS				
	REDSK.															
	RYKE						★	PREP.		FUGL	FRANKRIKE	STONE	KARAKTERGRUS			SUGE
F			DRIKK				SIV-BÅT	ELV								↘
RETNING						LUFT-			1000		PIKE				PREP.	
NED-BØR			STED i OSLO								★	SKALL-DYR			250	

Vinn flaxlodd!

SEND INN LØSNINGSSETNINGEN PÅ SMS:
USBL5 LØSNINGSORD TIL 2242

Tjenesten koster kr 5 pr melding.

Frist: 10. november

Løsningssetning i kryssord nr. 4/2010:

Det er mye god mat i godt drikke.

Vinnerne ble:

Inger Grønsand, Holmestrand.

Ingeborg Fagnastøl, Oslo.

Monica Malmedal, Oslo.

Gratulerer!

Vinnerne får tilsendt 5 flaxlodd hver

utført

LA OSS TA HÅND OM
VAKTMESTEROPPGAVENE

Er vedlikeholdstjenester en stor belastning i styrearbeidet? La Usbls vaktmestertjenester ta hånd om blant annet prisinnhenting, inngåelse av kontrakt og regelmessig oppfølging av trappevask, snømåking, gressklipping og søppel-tømming. Vil du ha det utført? Ring 22 98 38 00 eller send e-post til vaktmester@usbl.no

www.usbl.no

Medlemsfordeler

Her finner du en oversikt over medlemsfordelene du har som Usbl-medlem. Som medlem får du rabatter på en rekke varer og tjenester som gjør at det er tusenvis av kroner å spare for den bevisste. Etter fusjoner med Lier, Horten, Holmestrand og Nittedal har vi fått en rekke tilbud også i disse områdene. Vi framforhandler stadig nye tilbud. For fullstendig oversikt, se www.usbl.no/fordel

Advokat

Advokatkontoret i Usbl

Advokatkontoret i Usbl har lang erfaring med å bistå både boligselskap og privatpersoner.

Medlemmer i Usbl får 30 % rabatt på ordinær timepris. Advokattjenesten er for alle.

Ring 22 98 38 00 eller send en e-post til advokat@usbl.no for nærmere avtale.

Bade-/våtroms-innredning og rørlegger tjenester

Lier Rørsenter

15 % rabatt på alle rørdeler.

Vebjørns vei 1 C i Lier. Tlf. 32 24 45 50. www.lier-rorsenter.no

Grønbekk VVS

Sentralt Godkjent Rørleggermester.

15 % rabatt på materiell. 5 % rabatt på timepris.

Ta kontakt på tlf. 67 91 85 55 / 913 50 799. olep@gronbekk.no / www.gronbekk.no

Veto Rør

Hos oss får du 10 % rabatt på timeprisen, 20 % rabatt på alle rørdeler og gode priser på utstyr. Vi er spesialister på bad, kjøkken og varmpumper.

Besøk oss på www.vetoror.no. Tlf. 400 04 089 / 456 16 645.

E-post: post@vetoror.no

Comfort Holmestrand

15 % rabatt på klosetter, servanter, badekar, dusjkabinetter, dusjhjørner, armaturer, rørdeler og rør. Hvittingfossveien 21, Holmestrand. Tlf. 33 09 60 30.

Bil

Etterstad Bilverksted

20 % rabatt på arbeid og 10 % rabatt på deler. Besøk oss i Ulvenveien 85 i Oslo (Gamle NAF-senteret på Ulven) eller ring oss på tlf. 22 65 76 07.

www.etterstadbil.no

Hurtigruta Carglass

10 % rabatt på ruteprisen ved skifte av bilglass. Reparasjon av steinsprutskader kr 0,- såfremt du har kasko eller delkasko. Carglass Deal kr 300,-.

Tlf. 09500. www.hurtigruta.no

Statoil Holmestrand

Statoil Personkort gir 30 øre/l rabatt på bensin og diesel hos Statoil Holmestrand. Etter 12 mnd. blir det rabatt i forhold til forbruk.

Bredbånd og telefoni

Telenor

30 ekstra ringeminutter. Gjelder ditt Telenor privat-abonnement (ikke kontantkort og Djuce Control). Send en sms med teksten «BESTILL NBBL» til 2000. For flere tilbud fra Telenor se www.usbl.no/fordel

Front - SMS tjenesten Pling

SMS-tjenesten Pling er et webbasert kommunikasjonsverktøy som raskt og effektivt gjør det mulig å nå alle medlemmer av en gruppe via SMS. Det kan være fotballaget, borettslagets styre, beboere, vinklubber, lesesirkelen, klassen, osv. Usbl-medlemmer betaler ingen etableringsavgift og får 20 % rabatt på SMStjenesten. Les mer på www.pling.as

Byggevarekjeder

MAXBO Stormarked Lier

Fra 5-45 % rabatt på skruer, verktøy, byggevarer og trelast. Gjelder ikke tilbudsvare og kampanjevarer.

Ved større prosjekt kontakt oss på firmapost@maxbolier.no. Tlf. 32 24 40 30. Husebysletta 3-5, Lier. www.maxbolier.no

MAXBO Nittedal

12 % rabatt på trelast som ikke er netto-priset. På andre varer er rabattstørrelse avhengig av vareslag. Hadelandsveien 897, Nittedal www.maxbo.no/varehus_maxbo/nittedal

Montér

5 - 45 % rabatt på byggevarer, trelast og verktøy. Rabatten gjelder i alle Montér-butikker som er heleid av Optimera, samt online Optimera Øst (butikker i Akershus, Hedemark, Oppland, Østfold og Vestfold). www.monter.no

Byggmakker Gilhus

10 % rabatt på de vanligste varene og 5 % rabatt på enkelte produkter. Gilhusveien 9, Lier. Tlf. 32 24 02 50.

Byggmakker Zeiner

15 % rabatt på alle varer. Våleveien 3, Holmestrand. Tlf. 33 09 79 00.

Holmestrand Bygg

10-50 % rabatt på en mengde varer. Ringveien 1, Holmestrand. Tlf. 33 09 92 70.

Elektriske artikler

Alpha Elektro

Ved kjøp av våre tjenester leverer vi utstyr/materiell med 10 % rabatt. Vi utfører alle typer el-installasjoner og utbedringer. Prisforespørsel om el-installasjon fås ved å kontakte oss på telefon 67 05 00 09 eller e-post: post@alphaelektro.no www.alphaelektro.no

Gecom

30 % rabatt på elektrisk installasjonsmateriell, lys, varmeovner og termostater på veil. pris. Elektrosterkstrømsarbeider og telekommunikasjonsarbeider utføres for en timepris på henholdsvis kr 480,- og kr 570,-. Gjelder ikke tilbudsvare og ved kampanjer. Priser er eks. mva. Bankløkka 14, Horten. Tlf. 33 04 98 80.

Sonyhuset Serviceavdelingen

10-35 % rabatt på Sony-produkter. Sonyhuset er en radio- og TV-butikk med hovedvekt på salg av Sony-produkter. Vi har Sonys komplette sortiment, inkludert alt av tilbehør. Registrer deg på hjemmesiden, og få direkte tilgang til produkter og priser. Besøk oss i Nedre Kalbakkvei 88. Tlf. 23 17 50 80. www.serviceavdelingen.no

Sporten Elektriske

10 - 15 % rabatt på belysning. Spesialpriser på hvitevarer og småelektriske artikler. Drammensveien 969 i Asker. Tlf. 66 98 83 48.

Byes Installasjon

15 % rabatt på elektriske artikler og 20 % rabatt på belysningsutstyr. Jernbanegata 15, Holmestrand. Tlf. 33 05 31 90.

Ferie og fritid

Choice

25 % rabatt på valgfri bopakke på Quality Spa & Resort på Holmsbu og i Kragerø. Tilbudet gjelder søndag til mandag. Oppgi at du er Usbl-medlem ved bestilling. Ring Estatia Resort Booking på tlf. 815 30 080 eller send en e-post til booking@estatia.no.

DTF Travel

Bestill din ferie her og spar opptil 70 % av ordinær pris. Miniferie og sommerferie. Bestill på tlf. 800 300 98. Se vårt tilbud på www.dtf-travel.no

Sabra Tours, Sabra China Travel

Rabatterte priser på rundreise i Kina, Tibet, Vietnam og Kambodsja. Bestill på tlf. 24 14 94 80 eller send en e-post til chinatravel@sabratours.no www.sabratours.no

Discover Travel

Kr 1 000,- i rabatt pr. pers til alle Usbl-medlemmer og hele deres reisefølge, på alle luksusreiser til Egypt, Spania og Hellas m.m. Sol og bad, Nilencruise, bryllupsreiser, golf og spa er blant mange valgmuligheter. Bestill din drømmeferie på tlf. 22 17 26 62. www.discovertravel.no

Stena Line - RABATT TRANSPORTREISER

Stena Line tilbyr medlemmer av Usbl 10 % rabatt på transportreiser med lugar, med eller uten personbil, i tidsrommet 1/1-15/6 og 23/8- 30/12. Tilbudet gjelder Stena Saga på ruten Oslo- Frederikshavn-Oslo. For bestilling av transportreise ring tlf. 02010 eller bestill direkte på nett på www.stenaline.no. Husk å oppgi rabattkoden «Usbl» ved bestilling.

Stena - Line RABATT KONFERANSEREISER

Stena Line tilbyr medlemmer av Usbl 10 % rabatt på konferansereiser, med eller uten personbil, i tidsrommet 1/1-15/6 og 23/8- 30/12. I alle skolens ferier er konferanse-avdelingen stengt. Tilbudet gjelder ruten Oslo - Frederikshavn- Oslo. For bestilling av konferanse- eller gruppereiser, kontakt vår gruppeavdeling på tlf. 02010 og tastevalg nr 1 eller bestill direkte på nett på www.stenaline.no. Husk å oppgi rabattkoden «Usbl» ved bestilling.

WonderCruises

WonderCruises gir deg 400 kroner i

rabatt per lugar på cruise på mer enn 5 netter. Rabatten gjelder på alle rederier i WonderCruises sortiment. Se www.wondercruises.no eller ring 815 00 395 for bestilling eller mer informasjon.

Hus og hjem

Dagsavisen

25 % rabatt på Dagsavisen-abonnement. Spar kr 675,- pr år. Bestill på telefon 22 99 80 50 eller send e-post til crm@dagsavisen.no. www.dagsavisen.no.

G4S

Føl deg trygg med boligalarm fra G4S. Som medlem får du alltid kr. 300,- i rabatt på installasjonskostnaden. Ytterligere 10 % bonus på månedsprisen med aktivert Fordelskort. Ring 02468 for bestilling.

Glassmester Roald Larsen

20 - 30 % rabatt på alle glassvarer. Drammensveien 130, Oslo. Tlf. 22 46 74 79. www.roaldlarsen.no.

Jernia CC Varehus

10 % rabatt på alle ordinære varer. Tomtegata 36, Drammen. Tlf. 934 90 868.

Jotta as

Jotta as er et norsk teknologiselskap som tilbyr deg sikker og enkel lagring av filene dine på nett. Usbl-medlemmer får ved kjøp av "Jotta ubegrenset årsabonnement" tre måneders gratis lagring. Kun kr 490,- for 15 mnd. Les mer og bestill lagring på usbl.no/fordel

Karl Jensen Lås & Nøkkelservice

25 % rabatt på en mengde varegrupper. Nittedalsgata 12, Lillestrøm. Tlf. 63 89 22 30. www.karljensen.no

Kjells markiser

Som medlem får du 10 % rabatt på sol- og innsynsskjermingsprodukter i perioden 01/03-30/09 og 15 % rabatt i perioden 01/10-28/02. Ta kontakt for gratis befaring/oppmåling og et uforpliktende tilbud! Telefon 815 00 570, e-post: post@kjellsmarkiser.no. Se også www.kjellsmarkiser.no

Lagerboks

Vi gjør lagring enklere for deg! 10 % på lagring og flytteemballasje. Gratis utkjøring av emballasje i Oslo ved kjøp over kr 300,-. Tlf. 22 56 56 00. www.lagerboks.no

Låsesmed E. Haugan

Vi gir 10 % rabatt til medlemmer ved å vise medlemskort. Vi gir i tillegg gode tilbud på låser, adgangskontroll, porttelefon, alarmanlegg, rullegitter, kameraovervåking, safer osv. Besøk oss i Storgata 66, Horten. Tlf. 33 04 95 94.

Norgesvinduet Bjørlo

20 % rabatt på vinduer og balkongdører. Tlf. 57 88 50 00. Fax. 57 88 50 01. www.norgesvinduet.no

Holmestrand Glassmesterforretning

15-20 % rabatt på utvendige og innvendige dører, 28 % rabatt på vinduer, 15 % rabatt på låser, 35 % rabatt på energi-glass og 15 % rabatt på enkelte glass/speil. Hvitvingfossveien 153, Holmestrand. Tlf. 33 09 92 80. www.hglass.no

Optiker Gabrielsen Synsam

15 % rabatt på alle ordinære varer. Gjelder ikke tilbudsvarer og kontaktlinser. Rabatten gjelder i alle våre 3 butikker (Buskerud storsenter, Gulskogen senter og Lier toppen kjøpesenter).

Plantebørsen Brødrene Bergem

10 % rabatt på jord, torv, frø, blomsterløk, redskap, pottes, busker, trær, stauder, sommerblomster m.m. St. Hallvards vei 23, Lier. Tlf. 32 84 54 30. www.planteborsen.no

Interiør

Bedre Rom Interiørdesign

10 % rabatt på interiøroppdrag. Interiørarkitekt MIAF Kristin Fjæstad. Tlf. 971 39 501. www.bedrerom.no E-post: kristin@bedrerom.no

Fargerike Colibri

10 % rabatt på maling (ikke 10 L), verktøy, tepper og belegg. Åslyveien 9 i Drammen. Tlf. 32 23 49 00. www.fargenett.no

Fargerike Gjert

20 % rabatt på tapeter og belegg. Ved full oppussing av leilighet gis 20 % rabatt på alt. Gjelder ikke tilbudsvarer. Rabattene gjelder kun ved kontant betaling og at varene hentes i butikken. Langgaten 29, Holmestrand. Tlf. 33 05 22 26. www.fargerike.no.

Flisekompaniet Oslo og Akershus

20 % rabatt på fliser. Flisekompaniet Alnabru, Strømsveien 200. Tlf. 22 64 24 30. Flisekompaniet Skårer, Skårersletta 60. Tlf. 67 97 73 04. Vi tegner ditt bad! For gode tilbud, kampanjer og inspirasjon: www.flisekompaniet.no

Flügger farve

Flügger farve gir 20 % rabatt på maling, tapet, strie og verktøy i alle Flügger farve-butikkene i Norge. Vis frem medlemskortet og du er sikret rabatten. www.flugger.no.

Star Maling og Lakkfabrikk

Starutvalget i Lier har ØKT rabatten. Du får nå 20 % rabatt på maling, beis, lakk og malerverktøy. Besøksadressen er Husebysletta 9 i Lier. Tlf. 32 85 73 00. www.starutvalget.no.

Kunst og kultur

Edderkoppen Teater

Som medlem i Usbl får du rabatt på utvalgte teaterstykker på Edderkoppen Teater. www.edderkoppen.no

Galleri Impasto

Galleri Impasto er et annerledes galleri som ønsker å gjøre god kunst tilgjengelig for flere. Som medlem får du 10 % rabatt og med et aktivert medlemskort får du ytterligere 5 % bonus på alle malerier. Husk å ta med Fordelskortet når du handler! Ta kontakt på telefon: 23 62 40 05, e-post: info@impasto.no eller se www.impasto.no.

Kunstklubben

Abonnement på Norges største kunstmagasin KUNST, inkludert medlemskap i Kunstklubben til kun kr 300,- for Usbl-medlemmer. Ordinær pris er kr 495,-. Vi holder til i Maridalsveien 33 P, Oslo. Tlf. 22 99 54 00. kunstklubben@fineart.no

Lån og forsikring

Tryg Forsikring

1. januar 2010 startet samarbeidet mellom Usbl og Tryg Forsikring. Dette

samarbeidet vil gi deg gode forsikringsordninger til en gunstig pris - inntil 22 % rabatt. Dette er før eventuelle andre sikkerhetsrabatter de fleste vil kunne få. Tilbud om en ekstra gunstig og omfattende innboforsikring til fast pris er en del av avtalen. Ta kontakt på grønt nummer 800 33 669.

Eiendomsfinans

Norges ledende og største formidler av boliglån. Eiendomsfinans opptretr på kundens vegne overfor banker og sørger for at medlemmene får best mulig vilkår - kostnadsfritt. Les mer på www.usbl.no/fordel. Ta kontakt på usbl@eiendomsfinans.no eller på tlf. 32 21 86 00.

Omsorgstjenester

Usbl Assistanse - avdeling omsorg

Omsorgstjenesten i Usbl leverer tjenester innenfor praktisk bistand og hjemmesykepleie. Medlemmer får 40 kr i rabatt på gjeldende timepris. Vi foretar uforpliktende hjemmebesøk før avtale inngås.

Ta kontakt med Eirin Rørmark på telefon 22 98 38 00 eller omsorg@usbl.no

Sport

Oslo Sportslager

10 - 15 % rabatt på alle varer. Torggata 20, Oslo. www.oslosportslager.no

Sport1 Superstore Hasle

20 % rabatt på alle ordinærprisede varer. Gjelder ikke pakkepriser. Grenseveien 50, Oslo v/Hasle Torg. Tlf. 22 72 36 00. E-post: service.hasle@sport1.no. www.sport1hasle.no.

Krokhol Golfklubb

Usbl-medlemmer får kr. 100,- i rabatt på hver 18-hulls runde man spiller. Ta kontakt på telefon 64 85 77 90, e-post kontor@krokhol.no eller se www.krokhol.no.

Strøm

NorgesEnergi

Kutt strømutgiftene med TOPP 5-GARANTI! Som medlem av Usbl har du tilgang til en av landets beste strømavtaler. Bestill på www.usbl.no/fordel

Samarbeid gir fordeler

Bruk medlemsfordelene dine

Tryg og USBL samarbeider om forsikringer. Gjennom medlemskapet ditt får du inntil 22 % rabatt på private skadeforsikringer, samt andre gode fordeler.

Ring oss på grønt nummer 800 33 669, så hjelper vi deg med å velge forsikringer som passer til dine behov.

Nå heter vi Tryg

Vi har skapt trygge rammer for kundene våre i mer enn 130 år. Navneskiftet fra TrygVesta til Tryg gir ingen praktiske endringer for deg. Ambisjonen vår er fortsatt å være Nordens ledende trygghetsleverandør.

Du kan lese mer på www.tryg.no

Det handler om å være trygg

Refinansiering til rente fra 3,15%*

Som Usbl-medlem er det i tillegg kostnadsfritt å bytte bank ved refinansiering!

Det er mange banker og mange muligheter, men ikke så enkelt å vite hvilken som blir den beste akkurat i ditt tilfelle. Dette kan du få hjelp til!
- tjenesten er GRATIS og uforpliktende.

Muligheten for å spare penger på ditt boliglån er en av de mange fordelene du har som Usbl-medlem. Det er dumt å ikke sjekke hva du faktisk kan oppnå!

Vi kartlegger dine ønsker og behov ved en telefonsamtale. Allerede her kan vi forespeile deg en meget god løsning og hvilken bank som vil bli den beste i ditt tilfelle. Eiendomsfinans er en finansforretning som kan tilby lån fra en rekke forskjellige banker. Vi finner den banken som passer best for din situasjon og din livsstil.

VI RINGER DEG:
Send USBL 1 til 2290

DU MAILER OSS:
usbl@eiendomsfinans.no

DU VIL VITE MER:
www.eiendomsfinans.no

USBL gir deg høstens beste ferietilbud

Egypt - 9 dager med 4 dagers cruise på Nilen

Kairo - Luxor - Aswan, inkl. fly, cruise og mange utflukter

Kun
14 295,-
per pers. i dbl.rom

Inkl. fly

Du får:

- Fly Oslo - Wien - Kairo t/r
- Fly Kairo-Luxor
- Fly Aswan-Kairo
- Flyplasstransfers
- 3 overnattinger på ★★★ Grand Pyramids Hotel i Kairo
- 1 overnatting på HHHH Hotel Etap Mercure i Luxor
- 4 overnattinger i lugar på cruisebåten fra Presidential Nile Cruises
- 8 x frokost
- 4 x lunsj
- 4 x middag
- Utflukter ifølge programmet inkl. evt. inngangsbilletter
- Skandinavisktalende reiseleder

Avreisedato:

Fredag den 25. februar 2011
med Austrian Airlines

Pyramidene i Egypt har fascinert oss i flere tusen år allerede - og det er ikke helt uten grunn! De majestetiske byggverk tar selv i dag pusten fra oss, ikke bare p.g.a. deres størrelse, men ikke minst p.g.a. det perspektiv de gir oss og den mangfoldige historie de forteller om. Foran pyramidene i Giza vogter Sfinksen, en av verdens største og eldste statuer med sin løvekropp og sitt menneskehode. Foruten pyramidene i Giza skal vi bl.a. oppleve Det Egyptiske Museum med Tutankhamons gravskatter. Tutankhamon er den eneste farao vi har funnet et fullt intakt gravkammer fra. Reisen inkluderer også et 4-dagers cruise på Nilen.

Ikke inkludert i prisen:

Turistvisum til Egypt - kjøpes på stedet og koster ca. kr 250,- pr. person
Enkeltromstillegg/lugartillegg kr. 2.200,-
Forsikringer.
Eksp.gebyr, maks kr 89,-.

Teknisk arrangør: Best Travel i Danmark. Best Travel er et dansk eid reisebyrå og er medlem av DTF konsernet. Medlem av Danmarks Rejsegarantifond nr. 2190. Detaljert program finner du på www.dtf.travel.no, HUSK å inntaste annonsekoden USBL

Bestill nå på 800 30 850

Se flere tilbud på www.dtf-travel.no • Opplys annonsekoden **USBL**

3 dagers førjulsweekend med julebord og 1/2-pensjon

Kun
1 199,-
per pers. i dbl.rom

Inkl. middag fredag kveld + julebord lørdag kveld

Hotell Hehrne Kök & Konferens

Kunne du tenke deg en førjulsweekend i vakre Vänersborg ved sørenden av Väneren. Her ligger Hotell Hehrne Kök & Konferens, kjent for sin gode mat og sin flotte stemning. Når nettene blir lange og kulda setter inn, kan du nyte weekenden og julebordet, gå lange turer i det flotte landskapet og skjemme deg bort med SPA-behandlinger. Vi håber du virkelig får ladet opp og kan begynne å glede deg til den store høytiden som venter oss.

Ankomst: Fredag 26.11. - 17.12. 2010.

Du får:

- 2 overnattinger
- 2 frokostbufféer
- 1 middag fredag kveld
- Julebord lørdag kveld
- 1 varm drink i baren lørdag kveld
- Gratis fiskekort til Hallsjön
- Gratis fotball- eller frisbeegolf i parken
- Mulighet for skjønnhetsbehandlinger

2 barn t.o.m. 6 år gratis i foreldrenes seng.
1 barn t.o.m. 15 år kr 649,- i egen seng.
Maks. 2 barn per rom. Ved to betalende voksne eller én voksen som også betaler enkeltromstillegg, bestilles på tlf. 800 300 98.

Inkl. sluttrensjøring. Reise inngår ikke, med mindre annet er spesifisert. Ekspedisjonsavgift kr 89,-/69,- (ved best. på nett). Med forbehold om utsolgte datoer og trykkfeil. Medlem av Danmarks Rejsegarantifond nr. 1061.

Bestill nå på 800 300 98

Se flere tilbud på www.dtf-travel.no • Opplys annonsekoden **USBL**

Aktiver kortet ditt og få flere fordeler!

Visste du at du kan bruke medlemskortet ditt til å få en rekke produkter og tjenester til lavere pris? Derfor kaller vi det **Fordelskortet!**

Boligbyggelaget har lenge hatt flere samarbeidspartnere som har gitt rabatter. Nytt av året er at flere nye og spennende leverandører vil komme inn i fordelsprogrammet – med enda bedre tilbud slik at du som medlem kan spare mer. Noen eksempler er:

- **Boligalarm fra G4S**
10 % bonus på månedspris
- **Kunst fra Galleri Impasto**
10 % rabatt og 5 % bonus

- **Flügger farve**
20 % rabatt og 5 % bonus
- **Glassmestertjenester fra Glassfagkjeden**
5 – 35 % rabatt

Mange av tilbudene forutsetter at du har registrert dine interesser og opprettet egen bonuskonto. Logg inn på www.nbbl.no/fordel eller boligbyggelagets hjemmeside og aktiver kortet ditt i dag!

VI LEVERER OG MONTERER:

- INNRAMMING
- SELGER GAVEKORT
- SALG AV KUNST
- SPEIL
- ENERGISPARE GLASS
- SOLKONTROLL GLASS

40% rabatt
på hver 4. innramming

- SELVRENSENDE GLASS
- DUSJ-LØSNINGER
- SPESIALLØSNINGER I GLASS

KNUT FURULUND GLASSMESTER® AS
www.furulund.no

Glassfagkjeden

Åpningstider:
Butikk: 09.00-17.00 (10.00-14.00) Verksted: 08.00-16.00
Telefon 22 28 04 90 Cecilie Thoresens vei 5C, 1153 Oslo

Lamellgardiner

Trenger du elektriker?

Det lønner seg å ringe oss!
Vi har avtale for Usbl's medlemmer!

Ring 33 04 98 80

elfag Gecom as www.gecom.no

uforutsett

SNAKK MED EN AV VÅRE ADVOKATER FØR PROBLEMENE OPPSTÅR

Advokatkontoret i Usbl har spesialkompetanse innenfor rettsområdene bolig, familie, arv, erstatning, kontrakter, entreprise, avhending av fast eiendom, boligoppføring og kommunal forkjøpsrett.

Kontakt oss for nærmere avtale på telefon 22 98 38 00 eller e-post advokat@usbl.no

usbl Boligbyggelaget

MEDLEMMER Advokatforeningen

Vi leverer alt av **innvendig** og **utvendig** solskjerming.

Kjells markisers avtale som solskjermingsleverandør for USBL gir deg følgende rabatter:

I perioden 30.09.10 - 01.03.11:

-15%

I perioden 01.03.11-30.09.11:

-10%

NB! Frem til 06.11.10 har vi enkelte kampanjeprodukter med **-20%**.

Se mer på kjellsmarkiser.no

En av våre konsulenter kommer gjerne hjem til deg og anbefaler en løsning tilpasset dine behov. Dette er helt gratis og uten forpliktelser for deg.

Kontakt oss i dag for gratis besøk av konsulent:

815 00 570

www.kjellsmarkiser.no

post@kjellsmarkiser.no

SMS: send USBL4 til 2290

kjells markiser

MARKISER PERSIENNER SCREEN INTERIØR

et **Hunter Douglas** selskap

Kan Usbl i Horten:

Jan Harald Wivestad
Eiendomsmegler MNEF
Cand. Usbl

GARANTI Eiendomsmegling
Nordre Vestfold A/S
Torvet 6A, 3181 Horten
Tlf. 33 03 06 00
Faks 33 03 06 10
Mob. 488 90 979
E-post: jan.harald.wivestad@garanti.no

garanti.no **GARANTI EIENDOMSMEGLING**

Merethe L. Andreassen
Eiendomsmegler MNEF/
Prosjektmeidler
Cand. Usbl

GARANTI Eiendomsmegling
Nordre Vestfold A/S
Torvet 6A, 3181 Horten
Tlf. 33 03 06 00
Faks 33 03 06 10
Mob. 926 25 528
E-post: merethe.andreassen@garanti.no

garanti.no **GARANTI EIENDOMSMEGLING**

Kan Usbl i Holmestrand:

Main Haslestad Hansen
Megler
Cand. Usbl

GARANTI Eiendomsmegling
Nordre Vestfold A/S
Havnegaten 7, Pb 179, 3081 Holmestrand
Tlf. 33 09 94 90
Faks 33 09 94 91
Mob. 412 47 887
E-post: main.hansen@garanti.no

garanti.no **GARANTI EIENDOMSMEGLING**

Kan Usbl i Lier:

Vibeke Børven
Cand. Usbl

GARANTI Eiendomsmegling
Lier
Hegsbroveien 60, Pb 100, 3401 Lier
Tlf. 32 22 64 70
Faks 32 22 64 71
Dir. 32 22 64 94
Mob. 970 11 600
E-post: vibeke.boerven@garanti.no

garanti.no **GARANTI EIENDOMSMEGLING**

Kan Usbl i Nittedal:

Tone Benno
Eiendomsmegler MNEF /
Fagansvarlig
Cand. Usbl

GARANTI Eiendomsmegling
Berget 2
1482 Nittedal
Tlf. 67 06 74 50
Faks 67 06 74 51
Dir. 76 06 74 66
Mob. 414 49 321
E-post: tone.benno@garanti.no

garanti.no **GARANTI EIENDOMSMEGLING**

INGEN KJENNER USBL BEDRE ENN GARANTI

Når du skal selge boligen din er det en fordel å velge en eiendomsmegler med god kunnskap om stedet der du bor.

Boligbyggelaget Usbl eier og driver GARANTI Eiendomsmegling i Holmestrand, Horten, Lier og Nittedal.

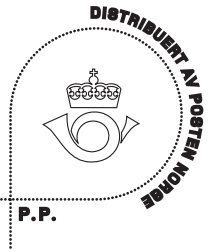
Meglerne i GARANTI Eiendomsmegling er godt kjent med hva som er unikt for de ulike boområdene og borettslagene som Usbl bygger og forvalter. En slik lokalkunnskap og spesialkompetanse er en av de beste forutsetningene for å yte god hjelp og service til deg som boligselger. Det er kort og godt din GARANTI for en vellykket bolighandel.

Ta kontakt med en av våre GARANTI-kontorer om du har salgsplaner og ønsker en gratis verdigrund, eller bare noen gode råd enten du har en andelsbolig eller en selveier.

Du kan ringe eller bruke vår sms-tjeneste. Send "Usbl 5 Nittedal" (Horten, Holmestrand eller Lier) til 2290 så vil du bli oppringt av en megler.

GARANTI kan usbl

garanti.no

B
NORGE

P.P.

SKYVEDØRS- GARDEROBE!

Priseksempel:

Avbildet dør, Rubin m/bronse profil,
fylling tonet speil,
kr 8 302,- inkl. mva, eks. montering og
måltaking. (Maks høyde 245cm)

USBL-RABATT 10%

- Stort utvalg dører og innredninger
- Vi tar mål og skreddersyr garderobeløsninger for ditt behov!

Be om befaring med pristilbud.

ÅPENT: Mandag - fredag kl. 10-17. Lørdag kl. 10-16

Sandakerveien 102 H, 0484 Oslo, Tlf. 22 68 90 00

e-post: kjokken@connection-as.no – www.kjokkenskreddern.no